

**PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY  
W JANOWIE LUBELSKIM**

**INFORMACJA  
O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO  
POWIATU JANOWSKIEGO  
ZA ROK 2024**



**Monitorujemy, Analizujemy,  
Reagujemy, Edukujemy...**

**ul. Wojska Polskiego 30, 23-300 Janów Lubelski  
e-mail: [psse.janowlubelski@sanepid.gov.pl](mailto:psse.janowlubelski@sanepid.gov.pl)  
e-PUAP: /PSSEJanowLub/SkrytkaESP**



## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

---

<b>I.</b>	<b>WSTĘP</b>	<b>3</b>
<b>II.</b>	<b>ZAPOBIEGANIE ORAZ ZWALCZANIE ZAKAŻEŃ I CHOROÓB ZAKAŻNYCH U LUDZI</b>	<b>4</b>
<b>III.</b>	<b>ODPADY MEDYCZNE</b>	<b>15</b>
<b>IV.</b>	<b>STAN SANITARNY PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ</b>	<b>15</b>
<b>V.</b>	<b>ROCZNA OCENA STANU UODPORNIEŃ POWIATU JANOWSKIEGO</b>	<b>18</b>
<b>VI.</b>	<b>JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA</b>	<b>23</b>
<b>VII.</b>	<b>PLYWALNIE</b>	<b>33</b>
<b>VIII.</b>	<b>KĄPIELISKA I MIEJSCA WYKORZYSTYWANE DO KĄPIELI</b>	<b>34</b>
<b>IX.</b>	<b>ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY</b>	<b>36</b>
<b>X.</b>	<b>STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ</b>	<b>39</b>
<b>XI.</b>	<b>STAN SANITARNY ZAKŁADÓW ŻYWNOSCI ŻYWIENIA, MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOSCIĄ</b>	<b>50</b>
<b>XII.</b>	<b>STAN SANITARNY ŚRODOWISKA PRACY</b>	<b>69</b>
<b>XIII.</b>	<b>STAN SANITARNY PLACÓWEK DZIECI I MŁODZIEŻY</b>	<b>80</b>
<b>XIV.</b>	<b>OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA</b>	<b>85</b>
<b>XV.</b>	<b>DZIAŁALNOŚĆ LABORATORYJNA</b>	<b>100</b>
<b>XVI.</b>	<b>PODSUMOWANIE</b>	<b>105</b>



## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

---

### I. WSTĘP

„Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu janowskiego za rok 2024”, opracowana została na podstawie informacji uzyskanych w czasie prowadzonego zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz działalności przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych.

Niniejsza publikacja stanowi podsumowanie ubiegłorocznych działań Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Janowie Lubelskim, opisuje najważniejsze obszary, jakie znajdują się pod nadzorem inspekcji czyli m.in. nadzór nad bezpieczeństwem żywności, wody pitnej czy kąpielisk, kosmetykami, środkami zastępczymi, higieną pracy nauczania i wychowania. W swojej działalności inspekcja skupia się również na stanie sanitarnym placówek ochrony zdrowia oraz nadzorze przeciwepidemicznym.

W przedłożonym Państwu dokumencie opisano podstawowe aspekty sytuacji epidemiologicznej w powiecie w zakresie chorób zakaźnych oraz wyniki nadzoru sanitarnego prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Janowie Lubelskim ze wskazaniem jednocześnie kierunków dalszych koniecznych działań mogących spowodować uzyskanie poprawy w tym zakresie.

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego zgodnie z przepisami art. 12a, ust. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r., poz. 416) zostaje przekazana Staroście Janowskiemu oraz Radzie Powiatu w celu zapoznania się i wykorzystania jako ważny materiał pomocniczy w podejmowaniu decyzji na rzecz dalszej poprawy warunków życia i bezpieczeństwa mieszkańców powiatu janowskiego.

Informacja została udostępniona na naszej stronie internetowej [www.gov.pl/web/psse-janow-lubelski](http://www.gov.pl/web/psse-janow-lubelski).



## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

### II. ZAPOBIEGANIE ORAZ ZWALCZANIE ZAKAŻEŃ I CHOROÓB ZAKAŻNYCH U LUDZI

Państwowa Inspekcja Sanitarna powołana jest do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, sprawuje również nadzór nad warunkami sanitarno-higienicznymi jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia w których są udzielane świadczenia zdrowotne. Realizuje zadania mające na celu przede wszystkim zwalczanie zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

Dotychczasowe działania to najistotniejszy i najbardziej skuteczny element działań zapobiegawczych, do których należy uznać realizację przede wszystkim Programu Szczepień Ochronnych, w tym realizację szczepień które są częścią koordynowanych przez Światową Organizację Zdrowia programów eliminacji i eradykacji wybranych chorób zakaźnych.

Opracowanie przedstawia dane dotyczące kształtowania się sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych na terenie powiatu janowskiego w 2024 roku w stosunku do roku 2023.

W roku 2024 przeprowadzono **1831** dochodzeń epidemiologicznych, które miały na celu:

- ustalenie źródła zakażenia,
- wykrycie czynnika etiologicznego powodującego zachorowanie,
- objęcie nadzorem osób z kontaktu z chorym lub podejrzanym o zakażenie,
- przeprowadzanie kwalifikacji zachorowań zgodnie z definicjami przypadków chorób zakaźnych dla potrzeb nadzoru epidemiologicznego.

Na terenie powiatu janowskiego w roku 2024 zarejestrowano **1610** przypadków zachorowań na choroby zakaźne (w 2023 – **820**), z powodu których hospitalizowanych było **180** osób (11,2 % wszystkich zarejestrowanych przypadków).

Tabela 1. Choroby zakaźne i zakażenia zgłoszone w 2023 i 2024 roku z uwzględnieniem ilości hospitalizacji i współczynnika zachorowalności w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców.

L.p.	JEDNOSTKA CHOROBOWA	2023 r.		2024 r.	
		liczba zachorowań/ liczba hospitalizacji	współczynnik zachorowalności [liczba zachorowań/10tys.]	liczba zachorowań/ liczba hospitalizacji	współczynnik zachorowalności [liczba zachorowań/10tys.]
1.	Salmonellozy – zatrucia pokarmowe	12/12	2,72	11/10	2,59
2.	Salmonellozy – inne zakażenia pozajelitowe	-	-	1/1	0,23
3.	Wirusowe zakażenia jelitowe	40/39	9,07	86/86	20,2
4.	Biegunka i zapalenie żołądkowo - jelitowe BNO, o prawdopodobnym zakaźnym pochodzeniu	16/4	3,63	35/1	8,22
5.	Ospa wietrzna	136/2	30,85	398/1	93,6



## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

6.	Różyczka	-	-	-	-
7.	Wirusowe Zapalenie Wątroby typu C	3/1	0,68	4/0	0,94
8.	Wirusowe Zapalenie Wątroby typu B	1/0	0,23	2/1	0,47
9.	Wirusowe Zapalenie Wątroby typu A	1/1	0,23	-	-
10.	Wirusowe Zapalenie Wątroby - inne i nieokreślone	-	-	2/0	0,47
11.	Świnka	-	-	1/0	0,23
12.	Szczepienia p/wściekliznie u osób pokąsanych przez zwierzęta	4/0	0,91	9/0	2,11
13.	Borelioza	58/3	13,15	69/0	16,22
14.	Szkarlatyna (płonica)	20/3	4,54	37/3	8,7
15.	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	1/1	0,23	-	-
16.	Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone	-	-	1/1	0,23
17.	Zapalenie mózgu inne i nieokreślone	-	-	1/1	0,23
18.	Kleszczowe zapalenie mózgu	-	-	-	-
19.	Grypa i zachorowania grypopodobne	76/24	17,24	343/13	80,63
20.	Zakażenia wirusem RSV	75/14	17,24	83/15	19,5
21.	Zatrucie jadem kielbasianym (botulizm)	-	-	-	-
22.	Gruźlica	7/7	1,59	3/3	0,7
23.	Krztusiec	1/1	0,23	14/7	3,29
24.	Zatrucia pestycydami	-	-	-	-
25.	Mikobakterioza	-	-	-	-
26.	Inwazyjna Choroba Meningokokowa	-	-	-	-
27.	AIDS	-	-	-	-
28.	Nowo wykryte zakażenia HIV	-	-	-	-
29.	Wrodzony zespół różyczkowy	-	-	-	-
30.	Kiła	-	-	-	-
31.	Rzeżączka	-	-	-	-
32.	Giardioza (lamblioza)	1/1	0,23	3/2	0,7
33.	Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14	-	-	1/1	0,23
34.	Listerioza	-	-	-	-
35.	Bąblowica	1/1	0,23	-	-
36.	Zapalenie jelitowe wywołane <i>Clostridioides difficile</i>	15/14	3,4	24/23	5,64
37.	Inwazyjna choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> (róża)	6/2	1,36	3/0	0,7
38.	Inwazyjna choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i>	1/1	0,23	2/2	0,47
39.	Zatrucia naturalnie toksycznymi substancjami spożytymi jako pokarm - grzyby	-	-	-	-
40.	Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)	352/84	79,85	481/13	113,07



## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

W roku 2024 na terenie powiatu janowskiego wśród chorób podlegających zgłaszaniu do inspekcji sanitarnej nie odnotowano zachorowań na czerwonkę bakteryjną, odrę, ospę prawdziwą, dury brzuszne i dury rzekome. Pomimo, że zagrożenie zachorowania na te choroby nie jest wysokie, wymagają one stałego nadzoru z racji ich znaczenia klinicznego i potencjału epidemicznego.

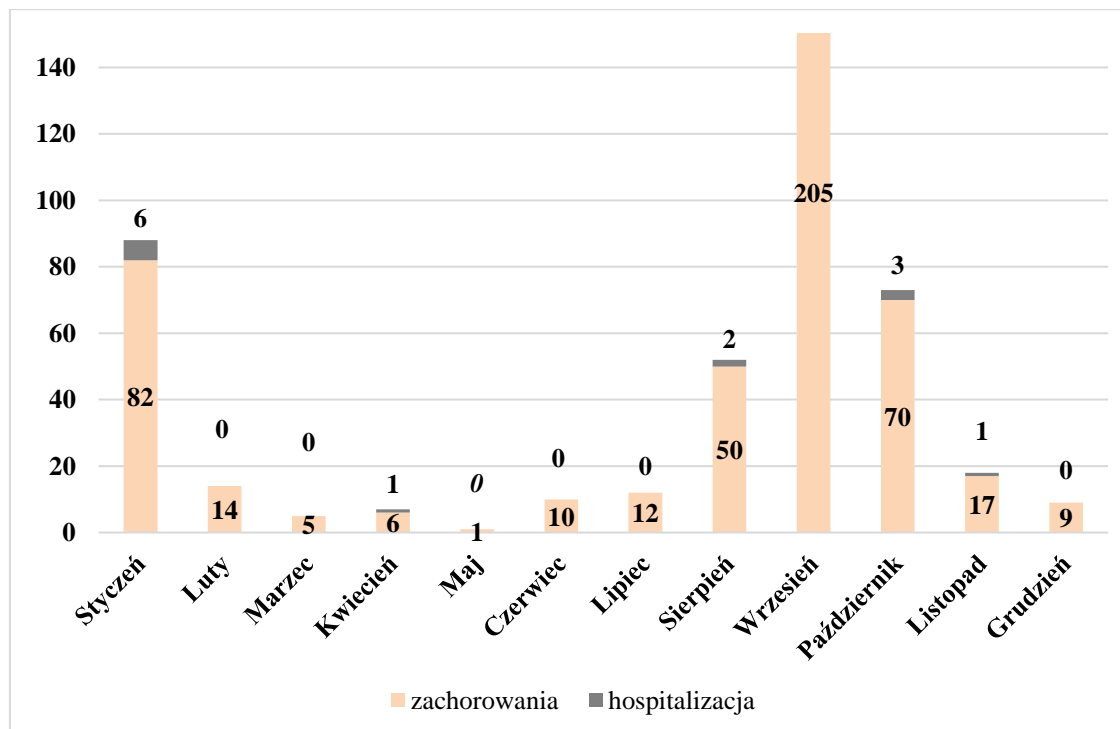
W odniesieniu do roku ubiegłego zaobserwowano spadek odsetka zgonów z powodu zachorowań na choroby zakaźne. W 2024 roku zarejestrowano 1 zgon co stanowiło 0,06% ogółu zachorowań (w 2023 roku zarejestrowano 3 zgony co stanowiło 0,36% ogółu zachorowań).

Wskaźnik umieralności w 2024 roku wyniósł 0,23/10 tys. ludności.

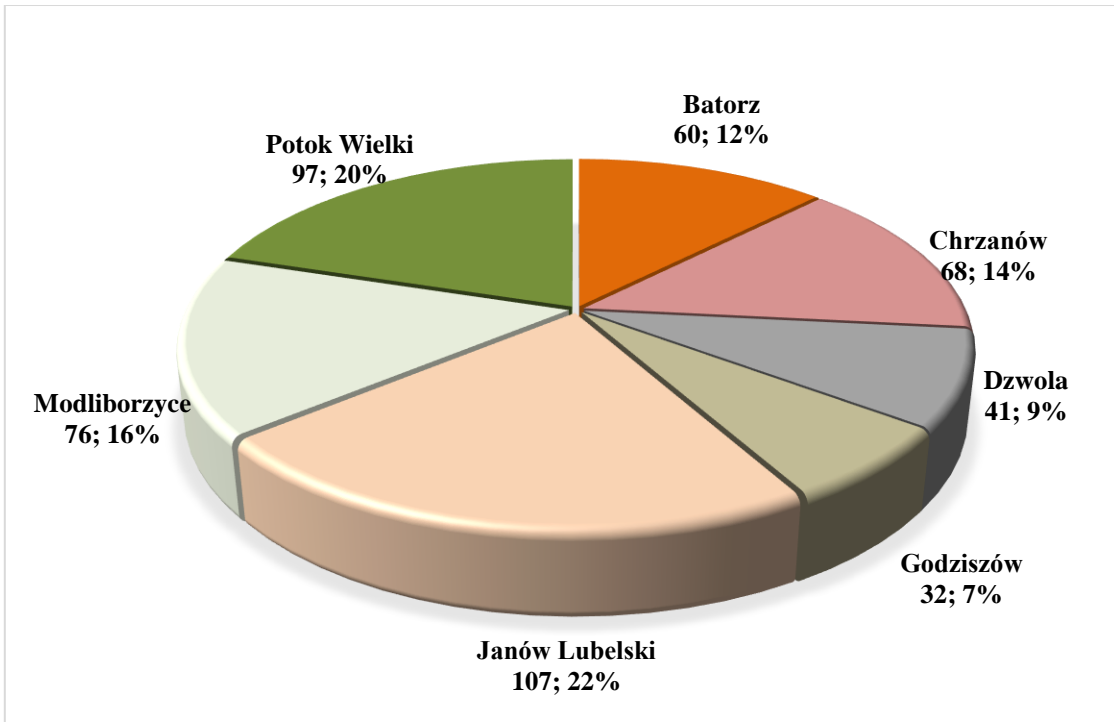
### 1. COVID-19.

Na terenie powiatu janowskiego w 2024 roku zarejestrowano 481 potwierdzonych przypadków zachorowań na COVID-19 (w 2023 r. – 352 przypadki).

Najwięcej przypadków zachorowań zarejestrowano we wrześniu - 205 przypadków. Wskaźnik zachorowalności wyniósł 113,07/10 tys. ludności. Z powodu zakażenia SARS-CoV-2 hospitalizowanych było 13 osób (stanowi to 2% wszystkich przypadków zachorowań). Zarejestrowano 1 zgon z powodu COVID-19.



Wykres 1. Liczba nowych przypadków i hospitalizacji w rozbięciu na poszczególne miesiące 2024 roku.



Wykres 2. Liczba zachorowań w poszczególnych gminach i ich udział procentowy w ogólnej liczbie zachorowań w powiecie.

## 2. Zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe.

Zatrucia i zakażenia pokarmowe mogą być wywoływane przez różne czynniki etiologiczne: bakterie, wirusy, pasożyty oraz toksyny wytwarzane przez zwierzęta, rośliny i grzyby.

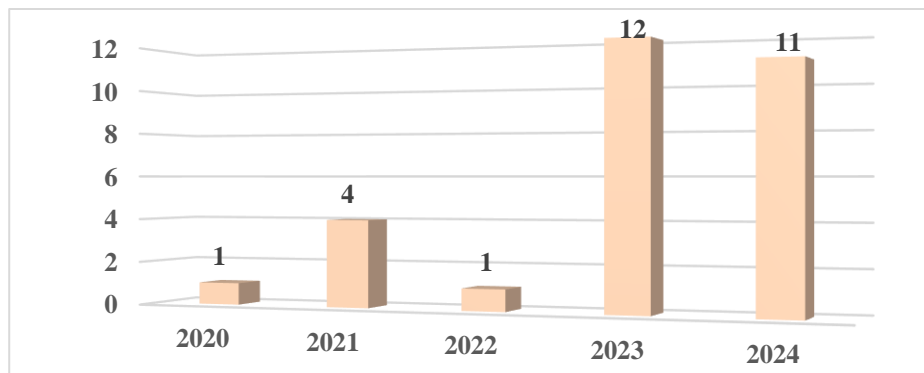
### 2.1. Bakteryjne zakażenia jelitowe.



- **Salmonellozy – zatrucia pokarmowe**

W 2024 roku odnotowano 11 zachorowań na salmonellozę jelitową. 10 osób było hospitalizowanych. W 10 przypadkach czynnikiem etiologicznym był szczep *Salmonella Enteritidis*. 1 przypadek zachorowania wywołany był przez szczep *Salmonella Typhimurium*. Wszystkie przypadki zachorowań to zachorowania sporadyczne nie powiązane epidemiologicznie.

Najprawdopodobniej przyczyną zachorowań były zaniedbania higieny osobistej i otoczenia, błędy związane z niewłaściwym przechowywaniem gotowych potraw, brakiem poddawania żywności odpowiedniej obróbce termicznej, a także nie przestrzeganie wymogów sanitarno- higienicznych. Z nadzoru przebadano 29 osób ze styczności z chorymi. Zarejestrowano 4 nosiciele pałeczek z rodzaju *Salmonella*.



Wykres 3. Liczba przypadków zachorowań na salmonellozę jelitową w latach 2020 - 2024.

- **Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe bliżej nieokreślone o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu.**

W 2024 roku zarejestrowano 35 przypadków zachorowań na biegunkę i zakażenia żołądkowo-jelitowe bliżej nieokreślone o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (w tym 2 przypadki u dzieci do lat 2). W porównaniu do roku 2023 ilość zachorowań wzrosła (2023 r. - 15 przypadków zachorowań w tym 4 przypadki u dzieci do lat 2).

- **Zakażenie jelitowe wywołane przez *Clostridioides difficile***

*Clostridioides difficile* jest bakterią powszechnie występującą w środowisku. Kolonizacja tym patogenem jest szczególnie częsta w warunkach szpitalnych. Do wystąpienia choroby przyczyniają się takie czynniki jak: hospitalizacja, antybiotykoterapia, wiek, obciążenie chorobami współistniejącymi. W porównaniu do roku ubiegłego ilość zachorowań wzrosła. W 2024 roku zarejestrowano 24 przypadki, a w 2023 r. - 15. W bieżącym roku nie odnotowano ogniska zakażenia szpitalnego wywołanego patogenem *Clostridioides difficile*. Nie odnotowano zachorowań wśród personelu medycznego.

### 2.2. Wirusowe zakażenia jelitowe.

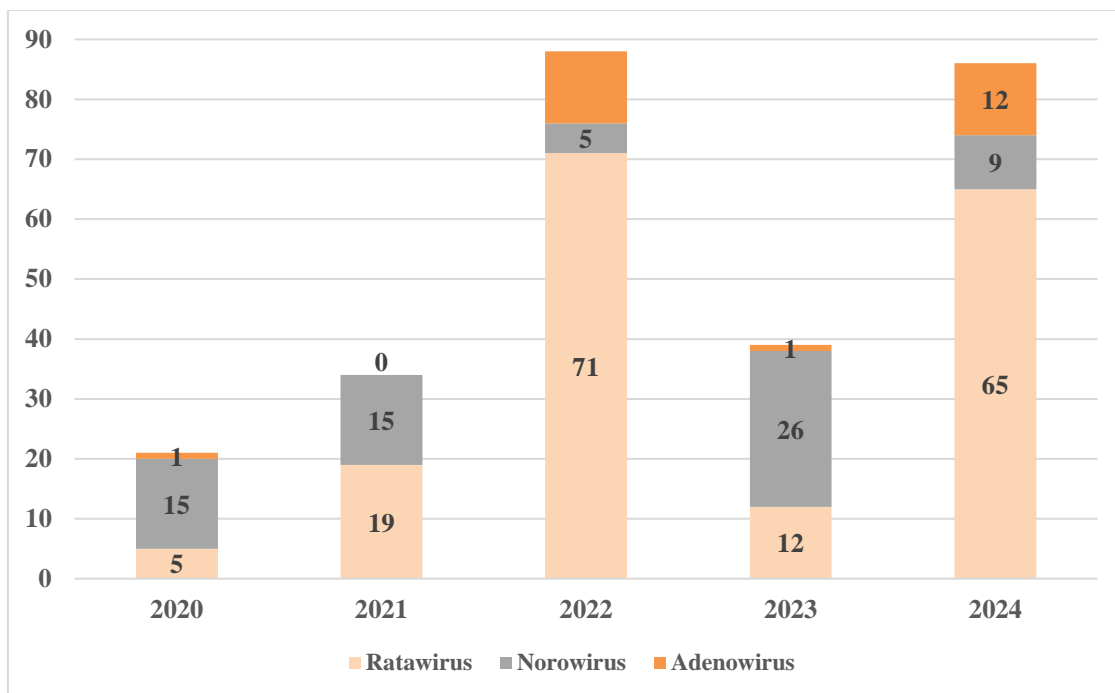
W 2024 roku zarejestrowano 86 przypadków wirusowych zakażeń jelitowych z czego 26 przypadków to zakażenia u dzieci do lat 2:

- 65 z pośród nich to zakażenia wywołane przez rotawirusy,
- 9 przypadków to zachorowania wywołane przez norowirusy,
- 12 przypadków to zachorowania wywołane przez adenowirusy.





## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

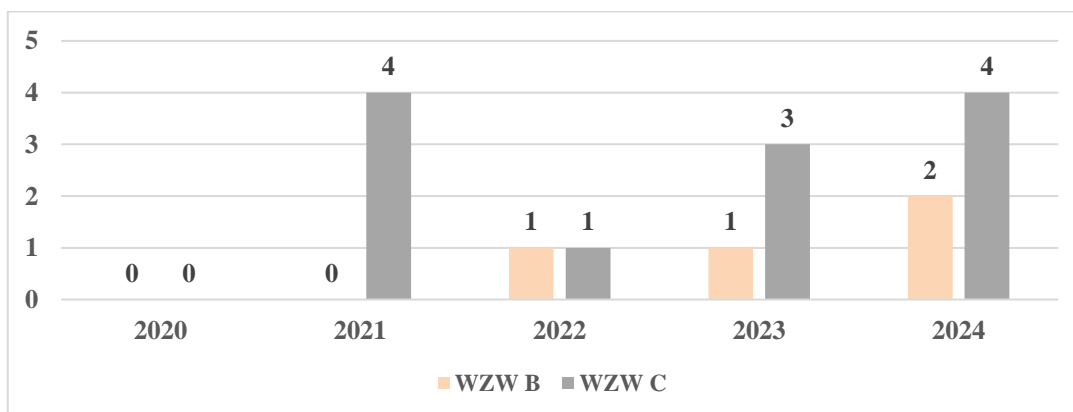


Wykres 4. Wirusowe zakażenia jelitowe w oparciu o czynnik chorobotwórczy w latach 2020-2024.

### 3. Zakażenia krwiopochodne oraz choroby przenoszone drogą płciową.

Wirusowe zapalenia wątroby to choroby wywoływane przez hepatotropowe wirusy, które powodują stan zapalny wątroby. W niektórych przypadkach wirusowe zapalenie wątroby może przybierać postać ostrą co grozi poważnymi następstwami zdrowotnymi. Ogromne znaczenie w zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń krwiopochodnych ma wdrożenie i utrzymanie wysokich standardów sanitarno-higienicznych w zakładach ochrony zdrowia, jak i w gabinetach kosmetycznych, fryzjerskich i tatuażu, w których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich. W 2024 roku zarejestrowano 4 potwierdzone przypadki zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu C, 2 przypadki zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu B oraz 2 przypadki inne i nieokreślone.

W 2024 roku nie rejestrowano chorób przenoszonych drogą płciową.



Wykres 5. Wirusowe zapalenie wątroby typu B i C w latach 2020-2024.

### 4. Choroby odzwierzęce.

Choroby odzwierzęce to choroby zakaźne zwierząt, które mogą być przenoszone na ludzi. Wiele z nich rozprzestrzenia się poprzez bezpośredni lub pośredni kontakt chorymi zwierzętami.

#### 4.1. Borelioza.



Borelioza jest odzwierzęcą wieloukładową chorobą zakaźną. Symptomatologia boreliozy jest zróżnicowana, dlatego istotnym czynnikiem mającym wpływ na rozpoznawalność boreliozy jest diagnostyka laboratoryjna. Przeciwno boreliozie nie ma szczepionki, co potęguje problem i uniemożliwia szybkie jej opanowanie.

W 2024 roku ilość zachorowań na boreliozę w stosunku do roku ubiegłego nieznacznie wzrosła - zarejestrowano 69 przypadków (w 2023 r. - 58). Z przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych wynika, że najczęstszą postacią boreliozy była postać skórna w postaci rumienia wędrującego we wczesnej fazie choroby.

Wszystkie chore osoby leczone były w warunkach ambulatoryjnych. Rumień wędrujący wystąpił u 46 osób. Pozostałe przypadki to zachorowania z objawami ze strony układu kostno-stawowego. Najwięcej ukąszeń przez kleszcze miało miejsce w miesiącach wiosennych i letnich na terenie ogródków przydomowych, w lasach mieszanych oraz na łąkach.

**Tabela 3. Dane epidemiologiczne zachorowań na boreliozę zgłoszonych w 2024 roku i analogicznym okresie roku ubiegłego.**

1. wiek/pleć	2023 r.			2024 r.		
	K	M	ogółem	K	M	ogółem
0-4	0	1	1	1	0	1
od 5 do 9	0	1	1	2	0	2
od 10 do 14	0	0	0	2	0	2
15-19	1	2	3	0	1	1
20-29	1	5	6	0	2	2
30-39	1	3	4	2	3	5
40-49	4	4	8	6	9	15
50-59	9	4	13	4	7	11
60-64	5	3	8	5	4	9
65+	7	7	14	11	10	21
ogółem	28	30	58	33	36	69

2. objawy choroby/pleć	K	M	ogółem	K	M	ogółem
Faza wczesna - rumień wędrujący	21	17	38	23	23	46
Inne zmiany skórne (lymphocytoma, zanikowe zapalenie skóry)	0	0	0	0	0	0
Borelioza układu kostno-stawowego	7	13	20	11	12	23
Jednocześnie rumień i bóle stawów wśród w/w osób	0	0	0	0	0	0
Borelioza układu krążenia	0	0	0	0	0	0
Neuroborelioza	0	0	0	0	0	0
Inne	0	0	0	0	0	0

#### 4.2. Giardioza (lamblioza).

Choroba wywoływana przez grupę mikroskopijnych jednokomórkowych pasożytów, które mogą zarazić psy, koty, gryzonie i ludzi. Zakażenie występuje po spożyciu pasożyta, często powodując biegunkę oraz wymioty. U ludzi do zakażenia dochodzi najczęściej poprzez picie zanieczyszczonej wody.

W roku 2024 odnotowano 3 przypadki zachorowań na lambliozę (w 2023 r. – 1).

#### 5. Pokąsania i szczepienia przeciwko wściekliznie.



Istotnym problemem pozostają pokąsania przez zwierzęta, w 2024 roku zarejestrowano 53 pokąsania:

- 41 pokąsań przez psy,
- 11 pokąsań przez koty,
- 1 pokąsanie przez królika

9 osób zostało zakwalifikowanych do szczepień przeciwko wściekliznie.

W 2023 roku zarejestrowano 56 pokąsań. 4 osoby poddały się szczepieniom przeciwko wściekliznie ze względu na brak możliwości obserwacji zwierzęcia będącego sprawcą pokąsania. W omawianym okresie na terenie powiatu janowskiego nie stwierdzono przypadków zachorowań na wściekliznę u ludzi.



## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

---

### **6. Choroby zakaźne wieku dziecięcego.**

#### **6.1. Płonica (szkarlatyna).**

Płonica jest ostrą chorobą zakaźną, która objawia się zmianami zapalnymi błony śluzowej gardła, anginą, gorączką, wymiotami i drobnoplamiłą wysypką.

W 2024 roku zarejestrowano 37 przypadków zachorowań na szkarlatynę, 3 osoby wymagały hospitalizacji.

W 2023 roku zarejestrowano 20 przypadków zachorowań na szkarlatynę 3 osoby były hospitalizowane.

#### **6.2. Ospa wietrzna.**

Ospa wietrzna występuje zwykle u dzieci. Na ogół stwierdza się u nich łagodne objawy kliniczne takie jak: brak łaknienia, ból głowy, osłabienie, niewysoka gorączka, wysypka. Zachorowalność na ospę wietrzną w 2024 roku znacznie wzrosła w stosunku do roku ubiegłego - zgłoszono 398 przypadków (2023 r. - 136). 1 osoba była hospitalizowana.

### **7. Choroby zakaźne objęte przez światową organizację zdrowia programami eradykacji i eliminacji.**

W zakresie chorób, przeciwko którym prowadzi się obowiązkowe szczepienia ochronne, sytuacja epidemiologiczna jest stabilna. W 2024 roku podobnie jak w 2023 w powiecie janowskim nie odnotowano zachorowań na błonicę, tężec, odrę, różyczkę, Haemophilus influenzae oraz Poliomyelitis. W porównaniu do lat ubiegłych wzrosła ilość zachorowań na krztusiec - 14 przypadków (w 2023 r. - 1 przypadek). 7 osób wymagało hospitalizacji. Zarejestrowano także 1 przypadek zachorowania na świnkę (w 2023 r. - 0).

### **8. Grypa i zakażenia grypopodobne.**

Grypa jest ostrą chorobą zakaźną układu oddechowego. W 2024 roku zarejestrowano ogółem 343 przypadki. 12 osób wymagało hospitalizacji. Współczynnik zapadalności wyniósł 80,6/10 tys. ludności.

Podobnie jak w latach ubiegłych kontynuowano działania w ramach nadzoru epidemiologiczno-wirusologicznego nad grypą, opartego na systemie SENTINEL, którego głównym celem jest pobieranie od pacjentów podejrzanych o zachorowanie na grypę materiału do badań wirusologicznych. W nadzorze SENTINEL w 2024 roku uczestniczył 1 podmiot leczniczy – Przychodnia Lekarska „Panaceum” w Krzemieniu. Pobrano do badań wymazy od 2 osób. Otrzymano 1 pozytywny wynik w kierunku wirusa grypy typu A.

### 9. Wirus RSV.



RSV to wirus powodujący sezonowe zakażenia dróg oddechowych, szczególnie groźne dla niemowląt i dzieci do 2 roku życia. Nie istnieje przyczynowe leczenie zakażenia RSV, postępowanie ogranicza się do leczenia objawowego oraz czujnej obserwacji pacjenta. Nasilenie się dolegliwości, szczególnie u najmłodszych dzieci, może wymagać leczenia w szpitalu. W 2024 roku zarejestrowano 83 przypadki w tym 32 wśród dzieci do lat 2 (w 2023 r. 75 przypadków zakażeń). Hospitalizacji wymagało 15 osób, w tym 10 to dzieci do lat 2.

### 10. Neuroinfekcje.

Jednostki chorobowe zaliczane do tej grupy wywołują infekcje ośrodkowego układu nerwowego. Najczęściej rozpoznawane są na podstawie objawów klinicznych oraz badania płynu mózgowo-rdzeniowego.

W 2024 roku na terenie powiatu janowskiego zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych oraz 1 przypadek zapalenia mózgu. Nie zarejestrowano przypadków zachorowań na neuroboreliozę (w 2023 r. - 0) oraz Kleszczowe Zapalenie Mózgu (w 2023 r. - 0).

### 11. Choroby inwazyjne.

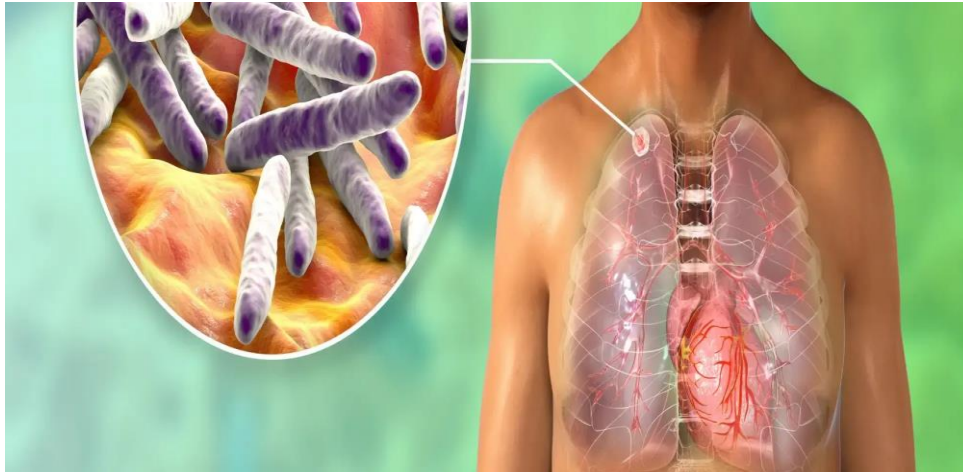
Na chorobę inwazyjną wywołaną przez *Streptococcus pneumoniae* w 2024 roku zachorowały 2 osoby (w 2023 roku zachorowała 1 osoba).

Na chorobę inwazyjną wywołaną przez *Streptococcus pyogenes* w 2024 roku zarejestrowano 3 zachorowania (róża) zakwalifikowane jako przypadki możliwe. W roku poprzednim zarejestrowano 6 przypadków róży.

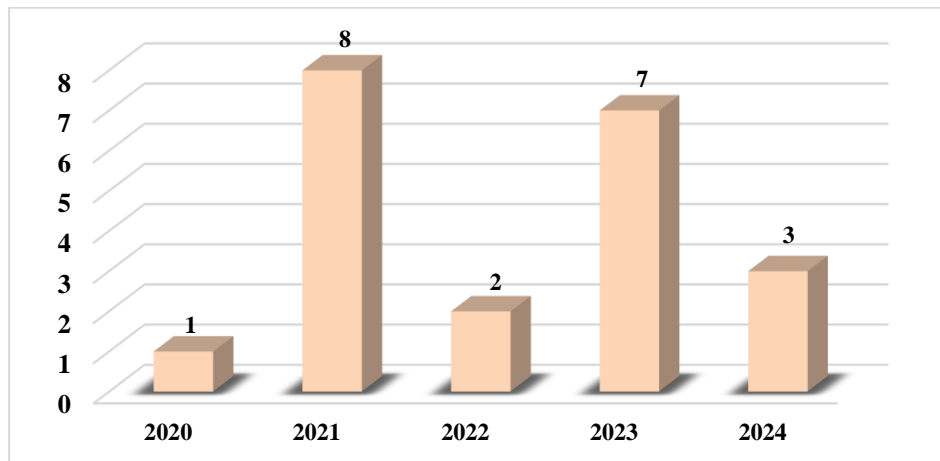
### 12. Gruźlica.

Gruźlica jest chorobą zakaźną, wywołaną prątkiem gruźlicy. Choroba najczęściej zajmuje płuca, choć zdarzają się również przypadki gruźlicy poza płucnej. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Janowie Lubelskim zwany dalej PPIS rozpoznaje i monitoruje sytuację epidemiologiczną gruźlicy.

Sprawuje nadzór epidemiologiczny nad osobami chorymi na gruźlicę, od momentu rozpoznania choroby do całkowitego wyleczenia oraz nad osobami z kontaktu z chorym, prowadzi rejestr osób chorych na gruźlicę.



W 2024 roku zarejestrowano 3 potwierdzone zachorowania na gruźlicę płucną (osoby powyżej 18 roku życia). Współczynnik zapadalności wyniósł 0,7/10 tys. ludności. W 2023 roku zarejestrowano 7 przypadków zachorowań na gruźlicę płucną. Współczynnik zapadalności wyniósł 1,59/10 tys. ludności.



Wykres 6. Liczba zachorowań na gruźlicę w latach 2020-2024.

### 12. Sytuacja epidemiologiczna w szpitalach – ogniska epidemiczne.

Nadzór nad zakażeniami szpitalnymi i drobnoustrojami alarmowymi ma charakter wewnątrzszpitalny i regulowany jest przepisami ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

W 2024 r. podmioty lecznicze działające na terenie powiatu janowskiego nie zgłosiły do Państwowej Inspekcji Sanitarnej żadnych ognisk epidemicznych.



## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

### III. ODPADY MEDYCZNE

Odpady medyczne to odpady powstające w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych oraz przeprowadzanych badań.

W trakcie przeprowadzania kontroli zwracano szczególną uwagę na:

- ❖ procedury postępowania z odpadami,
- ❖ zasady segregacji i warunki gromadzenia,
- ❖ kolorystykę i oznakowanie pojemników i worków do gromadzenia odpadów medycznych,
- ❖ sposób transportu wewnętrznego odpadów medycznych,
- ❖ stan sanitarny środków i pojemników do transportu wewnętrznego odpadów medycznych,
- ❖ stan sanitarno-techniczny oraz wyposażenie miejsc do dezynfekcji, mycia i przechowywania środków transportu wewnętrznego,
- ❖ stan sanitarno-techniczny, wyposażenie, sposób i warunki magazynowania w miejscach wstępnego przechowywania odpadów medycznych.

Odpady segregowane były w miejscu udzielania świadczeń zdrowotnych i umieszczane w odpowiednich pojemnikach. Wykorzystany jednorazowy sprzęt medyczny o ostrych końcach gromadzony był w pojemnikach o sztywnych ścianach, natomiast pozostałe odpady medyczne w oznakowanych pojemnikach z wkładami foliowymi. Odpady medyczne do czasu ich odbioru przez wyspecjalizowane firmy, gromadzone były w wydzielonych pomieszczeniach lub miejscach do tego przeznaczonych. Podczas kontroli w 2024 r., nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami medycznymi.

### IV. STAN SANITARNY PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

PPIS w Janowie Lubelskim w 2024 roku obejmował nadzorem 81 podmiotów leczniczych łącznie 102 obiekty:

- samodzielne publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, poradnie, ambulatoria – 22
- Szpitale ogółem: Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Janowie Lubelskim - 1
- indywidualne i grupowe praktyki zawodowe – 68
- zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze - 2
- stacje dializ - 1
- zakłady rehabilitacji leczniczej – 7
- inne - 1

Procesy dezynfekcji we wszystkich podmiotach leczniczych prowadzone były zgodnie z obowiązującymi procedurami. Placówki posiadały instrukcje dotyczące przygotowywania i posługiwania się środkami dezynfekcyjnymi. Stosowano rotację środków dezynfekcyjnych, zwracając uwagę na skuteczność działania oraz bezpieczeństwo pacjentów i personelu medycznego.



## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

---

Pojemniki na roztwory użytkowe środków dezynfekcyjnych wyposażone były sito do narzędzi oraz szczelną pokrywę. Posiadały właściwe oznakowanie tj. nazwę preparatu, stężenie, datę przygotowania z uwzględnieniem godziny, dane osoby przygotowującej roztwór. Personel odpowiedzialny za dezynfekcję posiadał na wyposażeniu stosowne środki ochrony osobistej.

### **Wyposażenie w urządzenia do sterylizacji:**

- Liczba autoklawów w podmiotach leczniczych wykonujących sterylizację we własnym zakresie – 27
- Liczba podmiotów leczniczych korzystających ze sprzętu medycznego jednorazowego użytku – 53

W placówkach lecznictwa otwartego sterylizacja odbywała się w autoklawach parowych znajdujących się w gabinetach zabiegowych lub punktach sterylizacyjnych. Podczas kontroli sanitarnych sprawdzane były aktualne wyniki badań skuteczności sterylizacji fizycznej, chemicznej i biologicznej. Kwestionowanych procesów sterylizacji nie odnotowano. W przychodniach oraz w gabinetach udzielających świadczeń zdrowotnych, w których nie była wykonywana sterylizacja stosowane były narzędzia jednorazowego użytku.

Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Janowie Lubelskim posiada Centralną Sterylizatornię, która spełnia wymogi Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dn. 26.03.2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą. Jest wydzieloną, zamkniętą jednostką szpitala, wyposażoną w nowoczesne urządzenia umożliwiające dezynfekcję i wyjaławianie sprzętu, aparatury, narzędzi chirurgicznych, materiałów opatrunkowych i innych przedmiotów wymagających sterylizacji. W Centralnej Sterylizatorni wyodrębnione są trzy strefy: brudna, czysta i sterylna. Sterylizacja przeprowadzana jest parą wodną pod ciśnieniem. Procesy sterylizacji objęte są systemem monitorowania. Kontrola procesu sterylizacji oraz wyznaczanie okresu jałowości pakietów są przeprowadzane zgodnie z **"Ogólnymi wytycznymi dla wszystkich podmiotów wykonujących procesy dekontaminacji, w tym sterylizacji wyrobów medycznych i innych przedmiotów wielokrotnego użytku wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych oraz innych czynności, podczas których może dojść do przeniesienia choroby zakaźnej lub zakażenia"** z 2017 roku - zaktualizowane.

### **Działalność kontrolno-represyjna.**

Ogółem w 2024 roku poddanych kontroli zostało 92 obiekty, w których przeprowadzono łącznie 127 kontroli. Pozostałe obiekty nie zostały skontrolowane ze względu na ich czasowe zawieszenie działalności.





## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

---

### **Zakres przeprowadzanych kontroli sanitarnych:**

1. Nadzór nad warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne, niezbędnymi do ustalenia stanu faktycznego i jego zgodności z obowiązującymi wymaganiami higienicznymi i zdrowotnymi, a w szczególności analizę udostępnionej dokumentacji z realizacji działań zapobiegawczych, w tym wyników kontroli wewnętrznej zgodnie z art. 13 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.
2. Ocena realizacji wymogów wynikających z art. 5 ust. 1, ust. 1a ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1162).

Skontrolowane placówki funkcjonujące na terenie powiatu janowskiego spełniały wymogi Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą. Kształt i powierzchnia pomieszczeń dostosowana do zainstalowanych i użytkowych urządzeń, aparatury i sprzętu, stanowiących jego niezbędne wyposażenie. Bieżący stan sanitarny obiektów w dniu kontroli nie budził zastrzeżeń.

Utrzymaniem czystości bieżącej i porządku w podmiotach leczniczych zajmują się salowe oraz sprzątaczkі. Sprzątanie odbywa się w oparciu o obowiązujące procedury wg planu higieny, przy użyciu sprzętu porządkowego. Utrzymanie bieżącej czystości i porządku pomieszczeń w kontrolowanych podmiotach leczniczych nie budziło zastrzeżeń.

Zaopatrzenie placówek w środki czystości, środki do dezynfekcji, materiały opatrunkowe i bieliznę oceniono jako wystarczające.

### V. ROCZNA OCENA STANU UODPORNIEŃ POWIATU JANOWSKIEGO



#### 1. Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w obszarze szczepień ochronnych.

Organy Inspekcji Sanitarnej sprawują nadzór nad podmiotami prowadzącymi działalność leczniczą, wykonującymi szczepienia ochronne. Przeprowadzają kontrole tych podmiotów oraz zajmują się dystrybucją preparatów szczepionkowych potrzebnych do realizacji Programu Szczepień Ochronnych. Podejmowane działania zgodne są z Ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2024 r., poz. 924 ze zm.) oraz Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 27 września 2023 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 2077 ze zm.).

W powiecie janowskim w 2024 roku szczepienia ochronne prowadzone były w 14 punktach szczepień, należących zarówno do publicznych jak i niepublicznych podmiotów leczniczych. W ramach sprawowanego nadzoru, kontrole w punktach szczepień były przeprowadzane w zakresie:

- prawidłowego realizowania Programu Szczepień Ochronnych z uwzględnieniem przestrzegania wytycznych dotyczących zachowania terminów i odstępów między szczepieniami,
- prawidłowej gospodarki nad szczepionkami przeznaczonymi do realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych,
- zachowywania zasad łańcucha chłodniczego podczas transportu oraz przechowywania szczepionek,
- sporządzania sprawozdań z wykonanych szczepień oraz osób uchylających się od szczepień,
- prawidłowości prowadzenia dokumentacji szczepień ochronnych w tym nad sposobem przekazywania kart uodpornienia,
- zachowywania zasad higieny podczas wykonywania szczepień,
- niepożądanych odczynów poszczepiennych.

W 2024 roku w punktach szczepień przeprowadzono 27 kontroli. Punkty szczepień spełniały wymagania, jakim powinny odpowiadać gabinety o charakterze zabiegowym oraz zapewniały warunki zasad zachowania łańcucha chłodniczego wymaganego podczas transportu i przechowywania szczepionek.



## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

Karty szczepień wypełniane były prawidłowo. Każda osoba przed szczepieniem była badana przez lekarza, co potwierdzone było wpisem w dokumentacji medycznej pacjenta.

### 2. Sposób przekazywania szczepionek do podmiotów leczniczych prowadzących obowiązkowe szczepienia ochronne – dystrybucja szczepionek.

W ramach nadzoru nad szczepieniami ochronnymi PPIS magazynuje i prowadzi dystrybucję preparatów szczepionkowych służących do realizacji obowiązkowych szczepień finansowanych z budżetu państwa.

Magazynowanie i dystrybucja preparatów szczepionkowych odbywa się zgodnie z zasadami łańcucha chłodniczego. Świadczeniodawcy przeprowadzający obowiązkowe szczepienia ochronne, pobierają preparaty szczepionkowe z magazynu PSSE. Wdrożone są procedury postępowania dotyczące:

- monitorowania warunków przechowywania i transportu preparatów szczepionkowych,
- postępowania w przypadku awarii urządzeń chłodniczych służących do przechowywania preparatów szczepionkowych
- zasad postępowania na wypadek wstrzymania i wycofania z obrotu szczepionek oraz postępowania ze szczepionkami niespełniającymi wymagań jakościowych.

Tabela 5. Monitoring temperatur w urządzeniach chłodniczych punktów szczepień.

Liczba nadzorowanych punktów szczepień	Liczba punktów szczepień posiadających rejestrator temperatur z możliwością wydruku temperatur z funkcją powiadamiania sms	Liczba punktów szczepień posiadających rejestrator wyłącznie z funkcją wydruku temperatur	Liczba punktów szczepień nie posiadających rejestratora	W przypadku punktów szczepień nie posiadających rejestratora wskazać sposób monitorowania łańcucha chłodniczego	Liczba punktów szczepień posiadających inne rozwiązania techniczne.
14	10	0	4	Odczyt z termometru, prowadzenie rejestru temperatur w formie papierowej, min. 2 x dziennie.	0

W 2024 roku odnotowano utylizację 2 sztuk preparatu szczepionkowego Imovax Polio w jednym punkcie szczepień na terenie powiatu janowskiego z powodu przeterminowania.

W PSSE w Janowie Lubelskim także przekazano do utylizacji 4 preparaty szczepionkowe Imovax Polio z powodu przekroczenia terminu przydatności do użycia.



## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

W 2024 r. został wstrzymany obrót preparatu szczepionkowego Euvax B 0,5 ml seria UFA22507 z datą ważności 31.10.2025 r. Na terenie powiatu janowskiego z magazynu PSSE zostało rozdysponowane 100 szt. produktu. W 9 punktach szczepień zostało zabezpieczonych 69 szczepionek oraz ponownie dopuszczone do obrotu decyzją GIF z dnia 12.12.2024 r.

### 3. Wyszczepialność dzieci i młodzieży w powiecie janowskim wg sprawozdań MZ - 54.

Najważniejszym celem zdrowotnym szczepień ochronnych jest zapobieganie określonemu zakażeniu lub chorobie zakaźnej u zaszczepionej osoby lub populacji. Uodpornienie czynne dzieci w Polsce wykonywane jest głównie w drodze realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych finansowanych z budżetu państwa Programu Szczepień Ochronnych, który w roku 2024 przedstawiał się następująco:

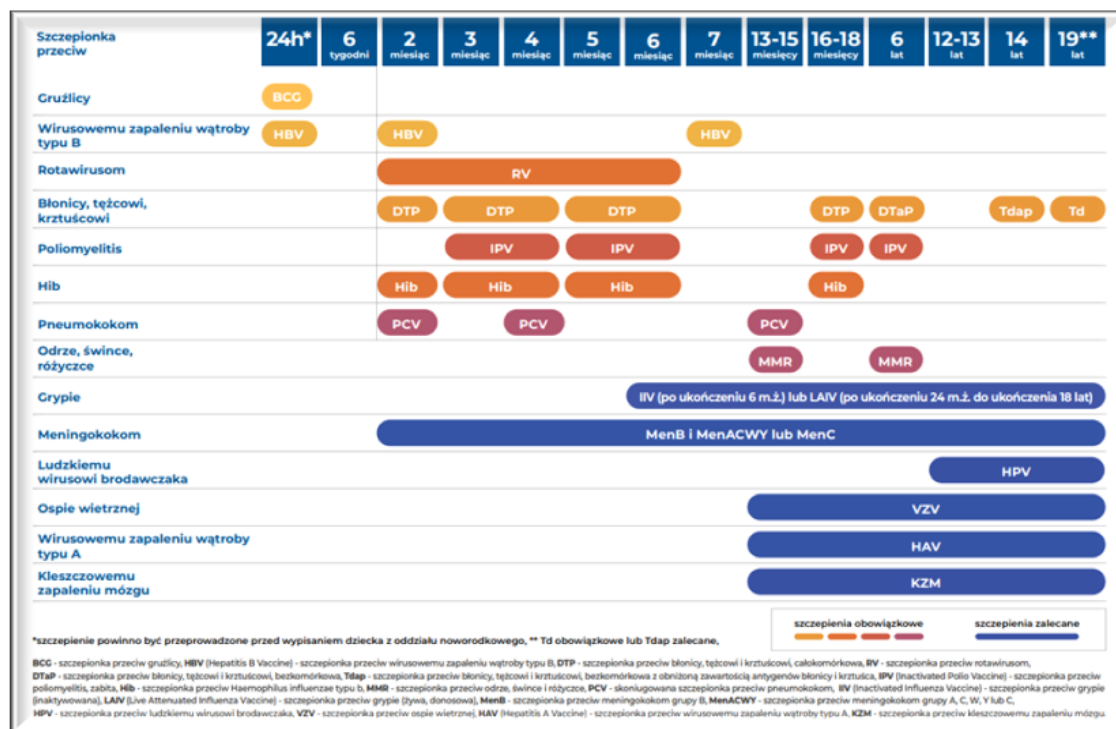


Tabela 6. Realizacja w 2024r. obowiązkującego Programu Szczepień Ochronnych wśród dzieci i młodzieży w powiecie janowskim w porównaniu do roku 2023.

Choroba, przeciwko której podejmowane są szczepienia:	% wyszczepienia w roku 2024	% wyszczepienia w roku 2023
przeciwko rotawirusom u dzieci w 1 roku życia	45,07	51,64
przeciwko WZW typu B u dzieci w 2 roku życia	90,80	95,38
przeciwko <i>Haemophilus influenzae</i> typu B u dzieci w 2 roku życia	89,6	98,85
przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi u dzieci w 2 roku życia	90	98,85



## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

przeciwno odrze, śwince i różyczce u dzieci w 2 roku życia	64	90,58
przeciwno <i>Poliomyelitis</i> u dzieci w 2 roku życia	90	98,85
przeciwno <i>Streptococcus pneumoniae</i> w 2 roku życia	91,60	98,85
przeciwno odrze, śwince i różyczce u dzieci w 6 roku życia (II dawka)	54,85	66,12
przeciwno błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis u dzieci w 6 roku życia	56,23	66,12
przeciwno błonicy, tężcowi, krztuścowi u dzieci w 14 roku życia	71,31	78,39
przeciwno błonicy, tężcowi u młodzieży w 19 roku życia	67,25	85,64

Podane analizy uodpornienia odnoszą się do liczby dzieci i młodzieży faktycznie zadeklarowanych do poradni podstawowej opieki zdrowotnej. Okres wiosenny oraz jesienno-zimowy nie sprzyjał poprawie wyszczepialności wśród dzieci i młodzieży. Szczepienia są uzupełniane w kolejnych latach życia, ale obserwowany jest coraz większy opór rodziców przed wykonywaniem szczepień ochronnych, stąd obserwujemy spadek w licznie zaszczepionej populacji dzieci i młodzieży.

**4. Uchylenie się od obowiązku szczepień ochronnych przez osoby prawnie do tego zobowiązane, jako czynnik determinujący możliwy spadek stanu zaszczepienia populacji przeciw chorobom zakaźnym – działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej podejmowane w celu egzekwowania tego obowiązku.**

Poddając analizie stan zaszczepienia dzieci i młodzieży oraz osób w sposób szczególny narażonych na zakażenie w 2024 r. należy stwierdzić, że stan uodpornienia populacji stopniowo się obniża. Dużym problemem jest nieterminowe wykonywanie szczepień ochronnych z różnych przyczyn tj. częste infekcje, nie zgłaszanie się na wizytę kwalifikacyjną lub brak zgody na podanie wszystkich szczepionek podczas jednej wizyty. Z roku na rok rośnie też liczba osób uchylających się od obowiązku wykonania szczepień ochronnym co także obserwujemy na terenie naszego powiatu.

Na dzień 31.12.2024 r. w powiecie janowskim zarejestrowano 32 osoby które nie poddały szczepieniom 23 dzieci. W porównaniu do roku ubiegłego nastąpił duży wzrost zgłoszonych osób przez lekarzy rodzinnych (na dzień 31.12.2023 r. zgłoszonych było 8 opiekunów prawnych 6-rga dzieci).

Zostało wysłanych 51 pism przypominających o wykonaniu szczepień ochronnych. W stosunku do dwojga opiekunów prawnych zostały wystawione tytuły wykonawcze stosowane w egzekucji obowiązków o charakterze niepieniężnym.

### **5. Niepożądane odczyny poszczepienne.**

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2010 roku w sprawie niepożądanych odczynów poszczepiennych oraz kryteriów ich rozpoznawania, PPIS rejestruje niepożądane odczyny poszczepienne (NOP) zgłaszane przez świadczeniodawców wykonujących szczepienia ochronne.



## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

Tabela 8. Podział Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych ze względu na stopień nasilenia objawów.

<b>ŁAGODNY</b>	<b>POWAŻNY</b>	<b>CIEŻKI</b>
nie ma szczególnie dużego nasilenia, a charakteryzuje się występowaniem: 1) miejscowego obrzęku kończyny; 2) silnego miejscowego zaczerwienienia; 3) gorączki.	charakteryzuje się dużym nasileniem objawów w postaci znacznego obrzęku kończyny, silnego jej zaczerwienienia, wysokiej gorączki, ale: 1) nie wymaga zwykle hospitalizacji w celu ratowania zdrowia; 2) nie prowadzi do trwałego uszczerbku dla zdrowia; 3) nie stanowi zagrożenia dla życia.	zagroza życiu i może: 1) wymagać hospitalizacji w celu ratowania zdrowia; 2) prowadzić do trwałego ubytku sprawności fizycznej lub umysłowej; 3) kończyć się śmiercią.

W 2024 roku nie odnotowano żadnego niepożądanego odczynu poszczepiennego.

### VI. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA



#### 1. Wstęp.

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawują nadzór nad jakością wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi na podstawie krajowych aktów prawnych o Państwowej Inspekcji Sanitarnej i ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Jakość wody przeznaczanej do spożycia powinna odpowiadać wymaganiom określonym w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi, które są zgodne z przepisami europejskimi. Woda jest w pełni bezpieczna dla zdrowia jeśli spełnia określone w rozporządzeniu wymagania. Bezpieczeństwo zdrowotne wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi jest zagadnieniem złożonym, uzależnionym od wielu czynników wpływających na jakość wody w całym łańcuchu dostaw – od ujmowania wody surowej, jej uzdatniania, magazynowania po dystrybucję aż po punkt zgodności, czyli do kranu odbiorcy.

Podstawą zapewnienia konsumentom bezpiecznej wody do spożycia stanowią zarówno badania wykonywane przez producentów wody w ramach kontroli wewnętrznej, jak i badania realizowane w ramach nadzoru organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej (zgodnie z ustalonym planem działania na dany rok). Producenci wody prowadzili badania jakości wody na podstawie uzgodnionych z organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej harmonogramów pobierania próbek wody, zgodnie z częstotliwością i zakresem określonymi w prawie krajowym.

Sprawozdania z powyższych badań były na bieżąco przekazywane organom Państwowej Inspekcji Sanitarnej, które weryfikowały terminowość ich przekazywania, analizowały wyniki badań jakości wody oraz określały przydatność wody do spożycia. W sytuacji, gdy woda nie odpowiadała wymaganiom Rozporządzenia, monitorowały wywiązywanie się producentów wody z realizacji harmonogramów działań naprawczych. Każdorazowo po stwierdzeniu, że jakość wody uległa zmianie i odbiega



## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

od norm krajowych, państwowy powiatowy inspektor sanitarny opracowywał komunikat o jakości wody i zasadach jej użytkowania. Komunikaty rozpowszechniane były natomiast przez właściwego burmistrza miasta, wójta w sposób umożliwiający zapoznanie się z nimi konsumentów z obszaru, dla którego wydano komunikat. Komunikaty umieszczane były również na stronie internetowej stacji sanitarno-epidemiologicznej.

### 2. Zaopatrzenie ludności w wodę.

Mieszkańcy powiatu janowskiego w 2024 roku byli zaopatrywani w wodę do spożycia przez 58 wodociągów, w tym 21 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia (WZZ) i 37 ujęć indywidualnych (UI), wykorzystujących wodę jako część działalności handlowej, do budynków użyteczności publicznej lub w podmiotach działających na rynku spożywczym.

**Tabela 1. Producenci wody z terenu powiatu janowskiego – wodociągi zbiorowego zaopatrzenia**

Producent wody	Nazwa wodociągu	Produkcja [m <sup>3</sup> /d]	Ocena wody [dobra/zła]	Liczba ludności korzystająca z wody dobrej jakości*	Liczba ludności korzystająca z wody złej jakości
<b>Gmina Batorz</b> 23-320 Batorz	Aleksandrówka	60,0	dobra	450	0
	Błazek	82,0	dobra	874	0
	Kolonia Wólka Batorska	3,0	dobra	31	0
	Wólka Batorska	140,0	dobra	1 185	0
	Kolonia Wola Studziańska	75,0	dobra	505	0
<b>Gmina Chrzanów</b> 23-305 Chrzanów	Łada	91,0	dobra	725	0
	Otrocz	62,0	dobra	435	0
	Chrzanów	283,0	dobra	1 425	0
<b>Gmina Dzwola</b> 23-304 Dzwola	Kocudza Górna	13,0	dobra	135	0
	Kocudza	332,0	dobra	3 301	0
	Branewka	145,0	dobra	2 374	0
<b>Gmina Godziszów</b> 23-302 Godziszów	Andrzejów	73,0	dobra	690	0
	Piłatka	40,0	dobra	300	0
	Zdziłowice	163,0	dobra	1 278	0
<b>Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej</b> ul. Bohaterów Porytowego Wzgórza nr 46/48 23-300 Janów Lubelski	Janów Lubelski	1 596,0	dobra	14 094	0
<b>Zakład Gospodarki Komunalnej Modliborzyce</b> ul. Józefa Piłsudskiego nr 63 23-310 Modliborzyce	Węgliska	19,0	dobra	201	0
	Wierzchowiska	596,0	dobra	3 188	0
	Zarajec Modliborski	350,0	dobra	3 386	0
<b>Gmina Potok Wielki</b> 23-313 Potok Wielki	Osinki	20,0	dobra	165	0
	Zarajec Potocki	26,0	dobra	230	0
	Popielarnia	277,0	dobra	3 844	0
<b>Razem:</b>		<b>4 446,0</b>	<b>dobra</b>	<b>38 816,0</b>	<b>0</b>





## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

Ponadto na terenie nadzorowanym przez PPIS w Janowie Lubelskim znajdują się 2 końcówki wodociągów wchodzących z innych powiatów:

- WZZ Gródki o produkcji 3,00 m<sup>3</sup>/d zaopatruje 5 osób,
- WZZ Katy o produkcji 2,00 m<sup>3</sup>/d zaopatruje 9 osób.

**Tabela 2. Producenci wody z terenu powiatu janowskiego – ujęcia indywidualne.**

Producent wody	Ujęcia Indywidualne	Produkcja [m <sup>3</sup> /d]	Ocena wody [dobra/zła]	Liczba ludności korzystająca z wody dobrej jakości*	Liczba ludności korzystająca z wody złej jakości
<b>Gmina Godziszów</b> 23-302 Godziszów	Kawęczyn	3,0	dobra	5	0
	Urząd Gminy Godziszów	1,0	dobra	0	0
	Publiczna Szkoła Podstawowa w Godziszowie Pierwszym	1,0	dobra	0	0
	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Godziszowie Drugim	1,0	dobra	14	0
	Publiczna Szkoła Podstawowa w Wólce Ratajskiej	1,0	dobra	0	0
<b>Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Nasza Przychodnia s.c. Ryszard Gorzelewski, Krystyna Pasternak</b> Potoczek 140 23-313 Potok Wielki	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Godziszowie	1,0	dobra	0	0
<b>Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „Eska”</b> Nowa Osada 50 23-302 Godziszów	ESKA Nowa Osada	1,0	dobra	4	0
<b>PPHU CZESPOL</b> Wólka Ratajska 1 23-302 Godziszów	Kaszarnia Wólka Ratajska 1	brak wodomierza	dobra	2	0
<b>Wytwarzanie i Sprzedaż Produktów Przemiału Zbóż</b> Godziszów Drugi 5 23-302 Godziszów	Kaszarnia Godziszów Drugi 45	brak wodomierza	dobra	8	0
<b>Usługowy Przemiał Zbóż Marian Kozyra</b> Godziszów Pierwszy 43 23-302 Godziszów	Kaszarnia Godziszów Pierwszy 43	brak wodomierza	dobra	8	0
<b>Przemiał Zbóż</b> Rataj Ordynacki 20 23-302 Godziszów	Kaszarnia Rataj Ordynacki 20	brak wodomierza	dobra	9	0
<b>P.H.U. Gumiś</b> Wólka Ratajska 42 23-302 Godziszów	Kaszarnia Wólka Ratajska 42	brak wodomierza	dobra	6	0
<b>Kaszarnia</b> Wólka Ratajska 92 23-302 Godziszów	Kaszarnia Wólka Ratajska 92	brak wodomierza	dobra	8	0
<b>P.H.U. LECH-POL</b> Wólka Ratajska 82 23-302 Godziszów	P.H.U. LECH-POL Wólka Ratajska 82	brak wodomierza	dobra	8	0
<b>Kaszarnia</b> Godziszów Pierwszy 132 23-302 Godziszów	Kaszarnia Godziszów Pierwszy 132	brak wodomierza	dobra	0	0



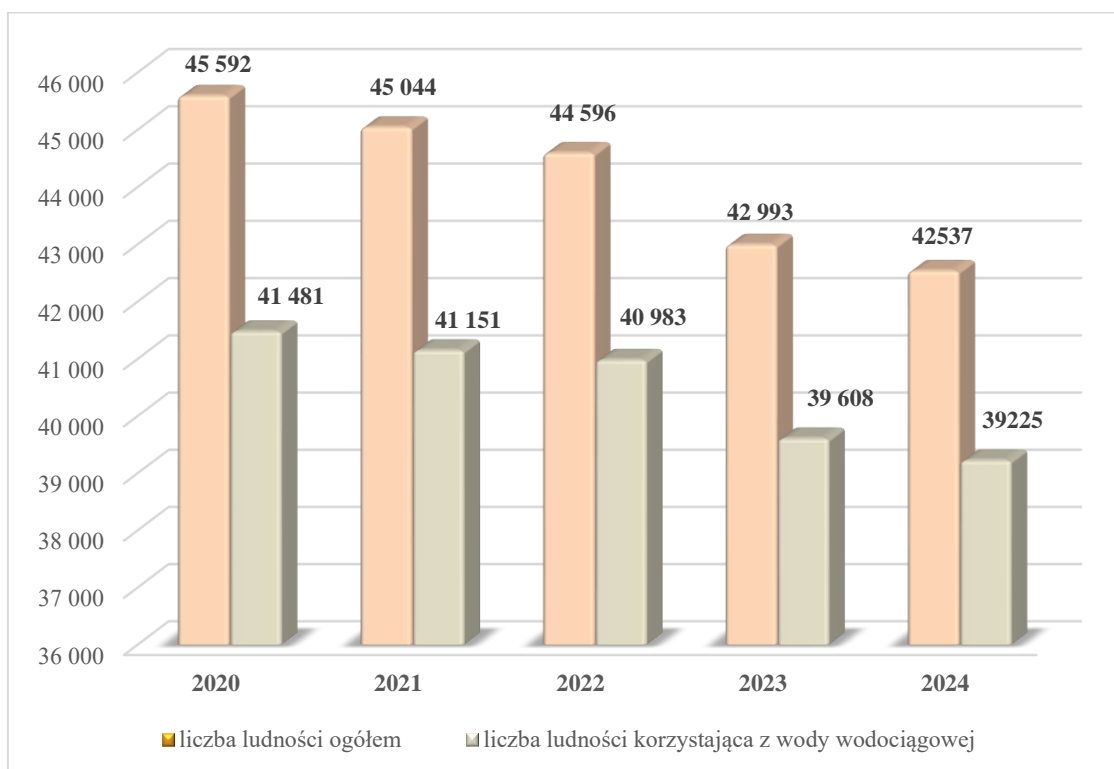
## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

<b>Przerób gryki</b> Rataj Ordynacki 82 23-302 Godziszów	Przerób gryki Rataj Ordynacki 82	brak wodomierza	dobra	7	0
<b>Kaszarnia</b> Rataj Ordynacki 29 23-302 Godziszów	Kaszarnia Rataj Ordynacki 29	brak wodomierza	dobra	5	0
<b>Kaszarnia</b> Wólka Ratajska 81 23-302 Godziszów	Kaszarnia Wólka Ratajska 81	brak wodomierza	nie oceniono	6	0
<b>PPHU EUROKASZ</b> ul. Wojska Polskiego 18 G 23-300 Janów Lubelski	PPHU EUROKASZ Rataj Ordynacki 1B	brak wodomierza	dobra	0	0
<b>Przedsiębiorstwo Handlowe – Usługowe</b> Godziszów Trzeci 4 23-302 Godziszów	Sklep Spożywczo-Przemysłowy Godziszów Trzeci 4	brak wodomierza	dobra	5	0
<b>Sklep Spożywczo-Przemysłowy</b> Godziszów Pierwszy 191 23-302 Godziszów	Sklep Spożywczo-Przemysłowy Godziszów Pierwszy 191	brak wodomierza	dobra	0	0
<b>Sklep Spożywczo-Przemysłowy</b> Wólka Ratajska 11 23-302 Godziszów	Sklep Spożywczo-Przemysłowy Wólka Ratajska 11	brak wodomierza	dobra	4	0
<b>Sklep Spożywczo-Przemysłowy</b> Rataj Poduchowny 11A 23-302 Godziszów	Sklep Spożywczo-Przemysłowy Rataj Poduchowny 11A	brak wodomierza	dobra	0	0
<b>Sklep Spożywczo-Przemysłowy</b> Godziszów Drugi 77A 23-302 Godziszów	Sklep Spożywczo-Przemysłowy Godziszów Drugi 77A	brak wodomierza	dobra	0	0
<b>Kaszarnia F.H.U. Mariusz Król</b> Godziszów Pierwszy 154 23-302 Godziszów	Kaszarnia Godziszów Pierwszy 154	brak wodomierza	dobra	3	0
<b>Ubój i Sprzedaż Zwierząt Rzeźnych</b> Godziszów Drugi 42 23-302 Godziszów	Ubój Godziszów Drugi 42	brak wodomierza	dobra	2	0
<b>Zakład Przetwórstwa Mięsnego „Świeżynka”</b> Godziszów Pierwszy 228 23-302 Godziszów	„Świeżynka” Godziszów Pierwszy 228	brak wodomierza	dobra	3	0
<b>Ochotnicza Straż Pożarna</b> Godziszów Pierwszy 23-302 Godziszów	OSP Godziszów Pierwszy	brak wodomierza	dobra	0	0
<b>Kaszarnia P.H.U.</b> Wólka Ratajska 88 23-302 Godziszów	Kaszarnia Wólka Ratajska 88 23-302 Godziszów	brak wodomierza	dobra	6	0
<b>Godifriut Sp. z o.o.</b> Godziszów Pierwszy 330 23-302 Godziszów	Chłodnia Godziszów Pierwszy 330 23-302 Godziszów	brak wodomierza	dobra	0	0
<b>Komunalne Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Sp. z o.o. w Lublinie</b> ul. Grygowa 23 20-260 Lublin	KPRD Borownica	2,0	dobra	10	0
<b>PPUH EMES Sp. z o.o.</b> ul. Lubelska 103 Borownica 23-300 Janów Lubelski	Hotel Janów	2,0	dobra	0	0



## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

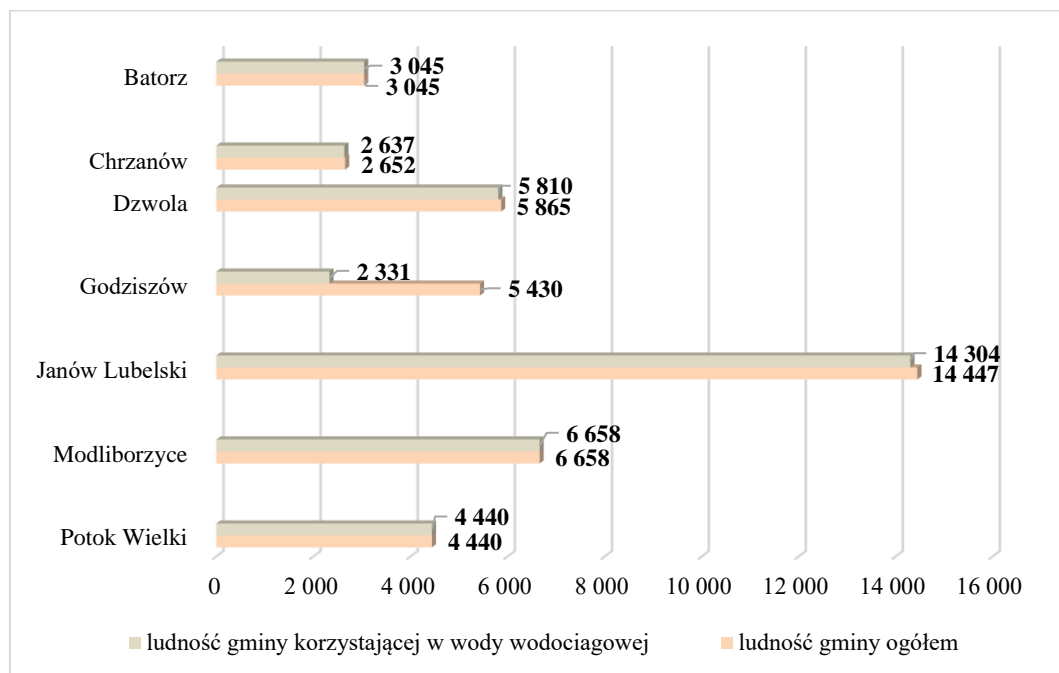
<b>FORTACO JL Sp. z o.o.</b> ul. Lubelska 46 23-300 Janów Lubelski	FORTACO	20,0	dobra	0	0
<b>Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej</b> ul. Zamoyskiego 149 23-300 Janów Lubelski	SPZZOZ Janów Lubelski	54,0	dobra	0	0
<b>„Barka” Dom Pomocy Społecznej im. Jana Pawła II w Janowie Lubelskim</b> ul. Wiejska 12 23-300 Janów Lubelski	DPS Barka	36,0	dobra	176	0
<b>Zakład Przetwórstwa Mięsa Matthias</b> Kolonia Zamek 48 23-310 Modliborzyce	Matthias	110,0	dobra	0	0
<b>Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego</b> Potoczek 43 23-313 Potok Wielki	Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego Potoczek	16,0	dobra	49	0
<b>Razem:</b>	<b>37</b>	<b>249,0</b>	<b>dobra</b>	<b>348,0</b>	<b>0</b>



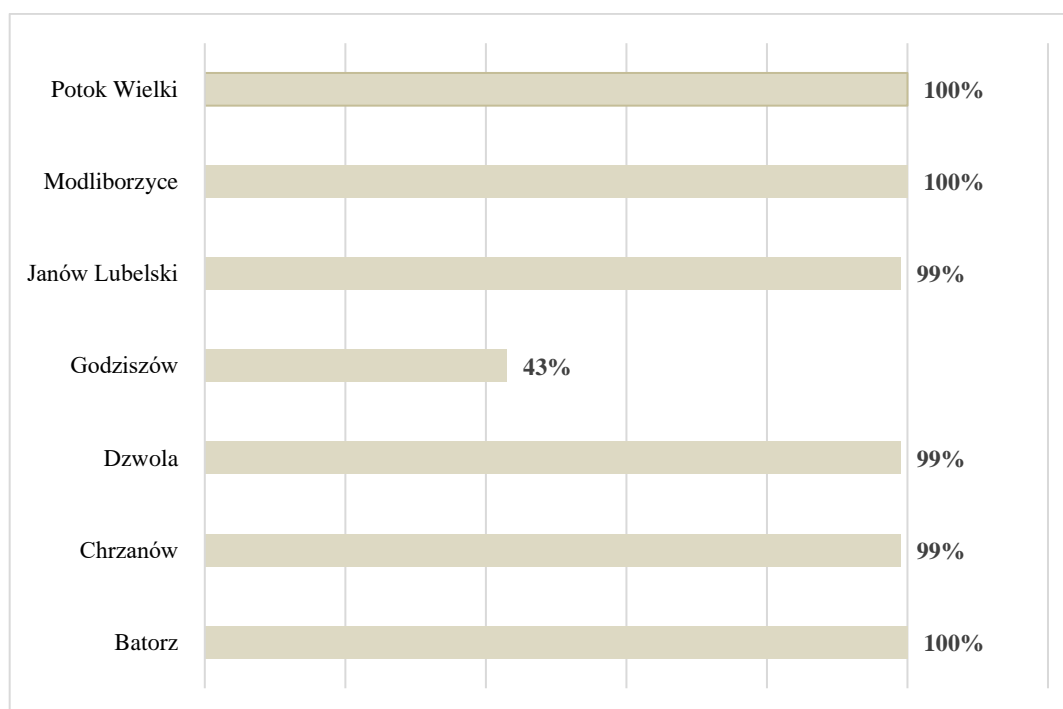
**Wykres 1. Zaopatrzenie ludności w wodę z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia i ujęć indywidualnych w zestawieniu z ludnością powiatu janowskiego ogółem w latach 2020-2024.**

liczbę zaopatrywanej ludności przedstawiono w oparciu o dane dostępne w zestawieniu GUS „Ludność. Stan i struktura ludności oraz ruch naturalny w przekroju terytorialnym. Stan w dniu 30.06.2024 r. W latach 2020-2024 liczbę zaopatrywanej ludności przedstawiono w oparciu o dane przekazywane przez gminy z terenu powiatu.

W 2024 roku z urządzeń wodociągowych, wchodzących w skład systemu zaopatrzenia w wodę do spożycia produkowanej przez WZZ i UI korzystało 39 225 mieszkańców powiatu janowskiego (tj. 92 % ogólnej liczby mieszkańców powiatu).



**Wykres 2. Zaopatrzenie ludności w wodę z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia i ujęć indywidualnych w poszczególnych gminach powiatu janowskiego.**



**Wykres 3. Procent ludności korzystającej z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w poszczególnych gminach powiatu janowskiego.**



## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

---

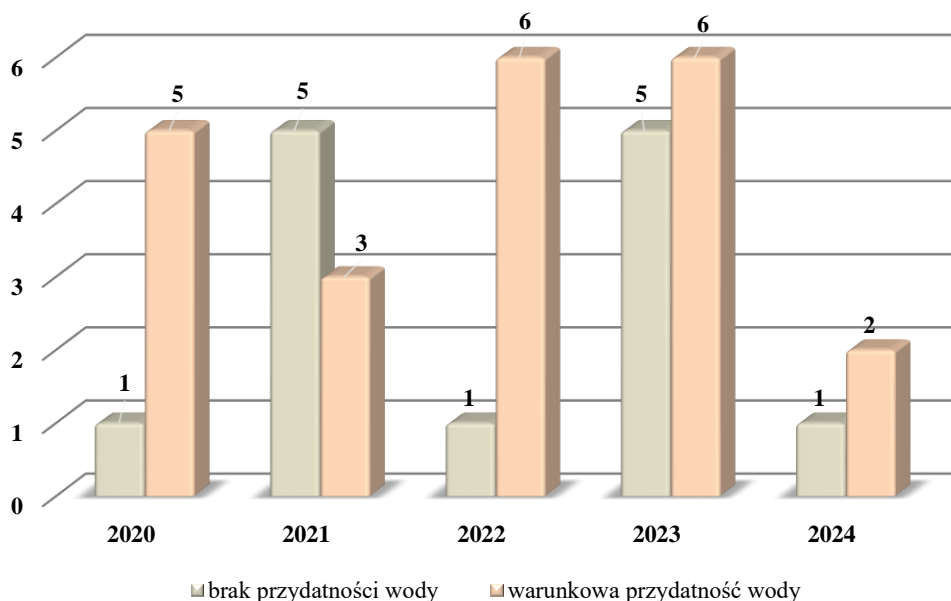
Pozostali mieszkańcy powiatu janowskiego korzystali z wody czerpanej z własnych studni przydomowych. Gmina, która posiadała najmniej sieci wodociągowej to w dalszym ciągu gmina Godziszów. Przedmiotem kontroli prowadzonych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej był również stan techniczny infrastruktury wodociągowej. Producentom wody zwracano uwagę na odpowiedzialność za jakość dostarczanej wody oraz konieczność sprawdzania jej jakości po pracach remontowych, po usunięciu awarii oraz po dłuższych przerwach w dostawie energii elektrycznej. W 2024 roku skontrolowano 27 ujęć wody pod kątem stanu sanitarno – higienicznego (21 WZZ, 6 UI). Podczas przeprowadzanych kontroli sanitarnych nie stwierdzono nieprawidłowości.

### **3. Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.**

W 2024 roku w ramach nadzoru sanitarnego pobrano do badań 139 próbek wody. Próbkę pobierane były w hydroforniach (32) oraz w miejscach czerpania wody przez odbiorców – z sieci wodociągowej (107). W ramach zakresu parametrów grupy A pobrano 67 próbek wody, w ramach parametrów grupy B 11 próbek wody, dodatkowo pobrano 61 próbek wody. Ilość przeprowadzonych badań monitoringowych wynikała z zaleceń PPIS, który szacując ryzyko zdrowotne decydował o liczbie próbek z danego wodociągu. Biorąc pod uwagę powyższe, w ramach monitoringu najwięcej prób pobrano z Wodociągu Zbiorowego Zaopatrzenia Janów Lubelski (18).

W 2024 roku PPIS stwierdził brak przydatności wody do spożycia przez ludzi z UI Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Godziszowie Drugim. Wydanie decyzji dotyczyło stwierdzonych w wodzie przekroczeń parametrów mikrobiologicznych, dlatego konsumenci byli niezwłocznie poinformowani o pogorszeniu się jakości wody. W zaistniałej sytuacji PPIS współpracował z zarządcą ujęcia wody monitorując wywiązywanie się producenta wody z realizacji harmonogramu działań naprawczych. PPIS opracowywał komunikat o jakości wody i zasadach jej użytkowania. Komunikat był rozpowszechniany w sposób umożliwiający bezzwłoczne zapoznanie się z nimi wszystkim użytkownikom.

Ponadto w związku z odnotowanymi przekroczeniami parametrów mikrobiologicznych PPIS stwierdził warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi dla WZZ Janów Lubelski oraz Ujęcia Indywidualnego Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Potoczku, uznając stwierdzoną niezgodność za nie stwarzającą zagrożenia dla zdrowia, przy jednoczesnym podjęciu działań naprawczych mających na celu przywrócenie należytej jakości dostarczanej wody.



Wykres 4. Ilość wydanych decyzji skutkujących brakiem przydatności wody oraz warunkową przydatnością wody w latach 2020-2024.

Badania parametrów mikrobiologicznych wykonywanych w ramach nadzoru sanitarnego wykazały przekroczenia: *bakterii grupy coli* (1 raz w próbkach pobranych z WZZ Wierzchowiska, 1 raz w próbkach pobranych z WZZ Otrocz, 3 razy w próbkach pobranych z WZZ Janów Lubelski, 2 razy w próbkach pobranych z UI ZSCKR w Potoczku, 4 razy w próbkach pobranych z UI ZSP w Godziszowie Drugim), *enterokoków kałowych* (1 raz w próbkach pobranych z UI ZSP Godziszów Drugi), *ogólnej liczby mikrogramów* (1 raz w próbkach pobranych z WZZ Kocudza, 1 raz w próbkach pobranych z WZZ Janów Lubelski).

Analizy wyników kontroli przeprowadzanych przez PPIS, wskazują, że najczęstszym powodem zanieczyszczenia ujmowanej wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi był niewłaściwy stan sanitarny eksploatowanej sieci wodociągowej, awarie, brak prawidłowo prowadzonego procesu dezynfekcji, spadki ciśnienia wody, mały rozbiór wody, brak regularnego płukania sieci oraz brak kontroli nad prawidłowością zbierania i usuwania przez właścicieli nieruchomości nieczystości ciekłych na terenach nie skanalizowanych.

W 2024 roku badania w zakresie monitoringu pierwiastków promieniotwórczych w ramach kontroli wewnętrznej zostały wykonane dla 4 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia oraz 1 ujęcia indywidualnego. Wyniki pomiarów stężenia substancji promieniotwórczych w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi otrzymane w ramach monitoringu substancji promieniotwórczych wykazały, że w powiecie janowskim występuje znikome ryzyko dla zdrowia ludzkiego w związku z narażeniem na substancje promieniotwórcze pochodzące z wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Na podstawie uzyskanych wyników badań, prowadzonych zarówno przez Państwową Inspekcję Sanitarną jak i przedsiębiorców wodociągowych, można stwierdzić, że mieszkańcy powiatu janowskiego, jak i osoby okresowo przebywające na jego terenie, korzystają z wody bezpiecznej dla zdrowia.

#### 4. Nadzór nad jakością wody ciepłej.



W roku 2024 kontynuowano nadzór nad jakością wody ciepłej, mając na uwadze zagrożenia zdrowotne powodowane skażeniem instalacji ciepłej wody bakteriami z rodzaju *Legionella* sp. (głównie *Legionella pneumophila*). Zakażenie pałeczkami *Legionella* następuje najczęściej poprzez wdychanie powietrza zawierającego bakterie *Legionella*. Do infekcji może dochodzić wszędzie tam, gdzie mogą być rozpylane i wdychane aerozole, np.: szpitale, domy opieki dla starszych osób, hale sportowe, baseny, sauny, hotele, wieże chłodnicze, myjnie samochodowe, kempingi, spryskiwacze do roślin.

W myśl § 18 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, badania ciepłej wody w kierunku występowania bakterii z rodzaju *Legionella* sp. powinny być wykonywane w podmiotach prowadzących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne, w budynkach zamieszkania zbiorowego oraz w budynkach użyteczności publicznej, w których w trakcie ich użytkowania wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny. Za jakość wody na końcowym etapie jej dostarczania tj. w punkcie czerpalnym u odbiorcy, zgodnie z obowiązującymi przepisami, odpowiada właściciel/zarządca danego obiektu.

W roku 2024, organ Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Janowie Lubelskim, w ramach sprawowanego bieżącego nadzoru sanitarnego zaplanował pobór 13 próbek do badania ciepłej wody z instalacji wewnętrznej. Przeprowadzono kontrole jakości ciepłej wody użytkowej, pobierając 9 próbek do badań: 4 z placówki opiekuńczo-wychowawczej, 5 z natrysków zlokalizowanych przy szatniach pływalni i basenu.



## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

W pobranych próbkach nie stwierdzono obecności bakterii *Legionella* sp. Próbek w ilości 4 nie pobrano z instalacji wewnętrznej Internatu Zespołu Szkół Technicznych, z powodu trwającego remontu.

O konieczności badania ciepłej wody w obiektach w 2024 roku, wynikającej z rozporządzenia poinformowano 26 podmiotów, będących pod nadzorem PSSE tj.:

- 3 podmioty lecznicze (1 szpital, 2 zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze),
- 19 obiektów typu: hotele, obiekty świadczące usługi noclegowe/hotelarskie,
- 2 placówki oświatowe (internat, placówka opiekuńczo – wychowawcza)
- 2 podmioty inne (ZOOM Natury i Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Janowie Lubelskim).

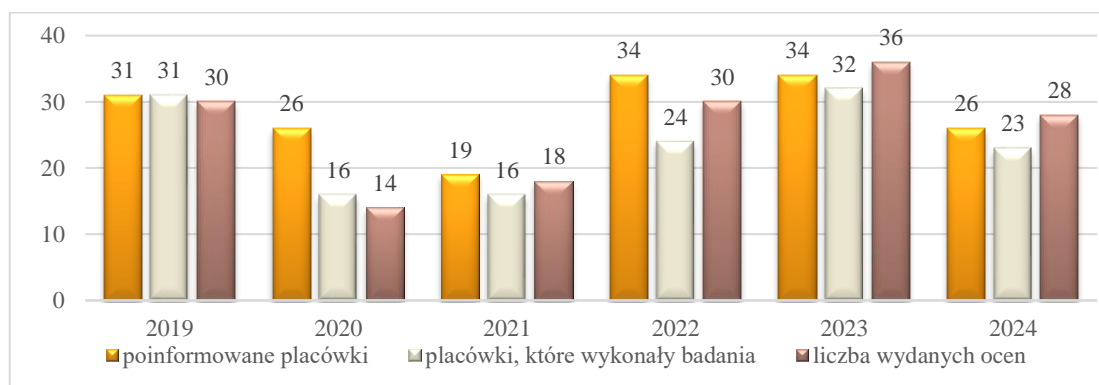
W wyniku badań jakości ciepłej wody użytkowej, wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej przez właścicieli obiektów stwierdzano, że jakość wody ciepłej spełniała wymagania sanitarne. Badania wody wykonywane były w akredytowanych laboratoriach zewnętrznych lub laboratorium PSSE w Janowie Lubelskim, z wymaganą częstotliwością.

Badania wody ciepłej nie wykonały trzy obiekty z branży noclegowej z powodu zlikwidowania bądź zawieszenia działalności.

W roku 2024 prowadzono trzy postępowania administracyjne na jakość ciepłej wody, w tym dwa rozpoczęte w roku 2023. Podstawą prowadzenia postępowania była stwierdzona obecność lub skolonizowanie pałeczkami *Legionella* sp. w stopniu średnim, wewnętrznej instalacji wody ciepłej w 2 obiektach noclegowych oraz budynku placówki oświatowej (internat).

W trakcie badań laboratoryjnych przeprowadzonych w 2024 roku stwierdzono, że woda ciepła w instalacjach wodociągowych powyższych obiektów, spełnia wymagania zawarte w załączniku nr 5 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294), w związku z czym zakończono postępowania.

W 2024 roku PPIS w związku z prowadzonym nadzorem nad jakością ciepłej wody wydał 28 pozytywnych ocen jakości wody ciepłej (obiekty lecznicze – 6; obiekty użyteczności publicznej – 22).



Wykres 1. Liczba obiektów wykonujących badania w kierunku *Legionella* sp. dla powiatu janowskiego.



### VII. PŁYWALNIE



W roku 2024 w ewidencji PSSE znajdowały się:

- 3 pływalnie kryte (w tym 2 hotelowe),
- 2 baseny odkryte, obiekty sezonowe, funkcjonujące tylko w sezonie letnim.

Skontrolowane 4 obiekty zasilane były wodą wodociągową z WZZ Janów Lubelski. Jeden obiekt otwarty w 2024 roku zasilany był wodą z ujęcia indywidualnego.

Obiekty posiadały niecki z trwałym brzegiem, z niezależnym systemem uzdatniania obiegowej wody basenowej (obieg zamknięty). Procesy dezynfekcji prowadzone były prawidłowo przy użyciu podchlorynu sodu. Preparaty do dezynfekcji i uzdatniania oraz ich stężenia były właściwie dobierane.

W ramach nadzoru nad jakością wody basenowej skontrolowano 3 obiekty. Brak wykonania badania jakości wody w 1 basenie odkrytym, w związku z zawieszeniem działalności przez ten obiekt oraz w 1 pływalni hotelowej (obiekt nowo otwarty).

Próbki do badania w ramach nadzoru, zostały pobrane zgodnie z harmonogramem poboru na 2024 rok, opracowanym przez PSSE.

W ramach kontroli wewnętrznej, jakość wody w basenach monitorowana była przez właścicieli/ zarządców obiektów, według opracowanych harmonogramów pobierania próbek wody, zatwierdzonych przez PPIS. Kontrola ta realizowana była zgodnie z wymaganiami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 roku w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r., poz. 2016 ze zm.) to jest m.in. poprzez bieżącą obserwację wody na pływalni i wykonywanie udokumentowanych badań jakości wody. Pobór prób i badania wody wykonywane były przez pracowników akredytowanego laboratorium. Zakresy badań wody basenowej ustalane były zgodnie z zapisami zawartymi w załącznikach do ww. rozporządzenia (w zależności od liczby i rodzaju niecek basenowych).

Spśród parametrów podlegających oznaczaniu w wodzie basenowej czy wodzie doprowadzanej do pływalni, przekroczenia dotyczyły parametru *Legionella* oraz chloroformu i sumy THM. W związku z tym faktem prowadzone były 4 postępowania administracyjne.

Pływalnie będące pod nadzorem PSSE podlegały procedurze wydania zbiorczej rocznej oceny jakości wody. W 2024 roku wydano 2 pozytywne zbiorcze roczne oceny.

W 2024 roku przeprowadzono 3 kontrole sanitarne funkcjonujących obiektów. Kontrole nie wykazały uchybień w zakresie utrzymania czystości i porządku. Obiekty spełniały wymagania higieniczno-sanitarne i techniczne. Obiekty posiadały stosowną ilość przebieralni z natryskiem, pomieszczeń higieniczno-sanitarnych z zapewnioną bieżącą ciepłą i zimną wodą. Gospodarka odpadami stałymi prowadzona była prawidłowo. Obiekty posiadały opracowaną szczegółową instrukcję mycia i dezynfekcji poszczególnych pomieszczeń z uwzględnieniem częstotliwości przeprowadzania tych czynności.

### VIII. KĄPIELISKA I MIEJSCA WYKORZYSTYWANE DO KĄPIELI



W sezonie letnim 2024 roku, na terenie miasta Janów Lubelski, nie funkcjonowało kąpielisko. Zorganizowane zostały natomiast 2 miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli: MOWK ZOOM NATURY 1, który funkcjonował w okresie od dnia 22.06.2024 r. do 21.07.2024 r. oraz MOWK ZOOM NATURY 2, który funkcjonował w okresie od dnia 22.07.2024 r. do 21.08.2024 r.

Organizator – Zoom Natury Sp. z o. o. w Janowie Lubelskim, w ramach kontroli wewnętrznej ustalił w porozumieniu z PPIS harmonogram badania próbek wody z mowk. Harmonogram badania wody uwzględniał terminy pobierania i analizy 2 próbek wody z każdego miejsca, przed otwarciem oraz w okresie ich funkcjonowania. Punktem pobierania próbek wody do badań było miejsce, gdzie



## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

---

spodziewana była największa ilość osób kąpiących się. W związku z brakiem występowania zanieczyszczenia wody, spowodowanego w przypadku awaryjnych zrzutów ścieków lub gwałtownych zmian atmosferycznych, nie pobierane były żadne próbki wody w miejscach innych niż punkt pobierania próbek wody.

W wyniku realizacji badań w ramach kontroli wewnętrznej, z miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli pobrano do analizy łącznie 4 próbki wody. Badania wody nie wykazywały jakichkolwiek nieprawidłowości, wyniki badań - prawidłowe. Opierając się na wynikach powyższych badań wody, PPIS wydał 4 bieżące oceny jakości wody w miejscach wykorzystywanych do kąpieli, stwierdzające przydatność wody do kąpieli.

Bieżące oceny jakości wody w miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli, wydawane w sezonie letnim 2024 roku przez PPIS, dostępne były dla zainteresowanych na tablicach informacyjnych mowk oraz w siedzibie organizatora. Ponadto powyższe oceny zamieszczone były na stronie internetowej PSSE (<https://www.gov.pl/web/psse-janow-lubelski>).

W zakresie oceny wizualnej nie stwierdzono występowania w wodzie zanieczyszczeń niekorzystnie wpływających na jakość wody i stanowiących zagrożenie zdrowia kąpiących się osób (materiały smoliste lub szkło, tworzywa sztuczne, guma oraz inne odpady). Nie wystąpiły również zakwity sinic.

Organizator mowk właściwie przygotował i utrzymywał infrastrukturę mowk do użytkowania. Zapewnione były 3 przebieralnie, kosze z wkładami foliowymi na odpady komunalne i regulamin ujmujący m.in. zakaz wprowadzania psów na plażę i ich kąpania oraz rozpalania ognisk i grilli. Mając na uwadze bezpieczeństwo użytkowników, wytyczono strefy dla umiejących pływać i dla dzieci. Zapewniono ratowników WOPR, wymagane oznakowanie, regulamin korzystania z mowk.

Teren mowk utrzymany był we właściwym stanie sanitarno – higienicznym i porządkowym. Teren plaży rozciągającej się wzdłuż mowk funkcjonujących w 2024 r., utrzymany był w dostatecznej czystości. Podczas przeprowadzonej kontroli sanitarnej nie stwierdzono nieprawidłowości.



## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

---

### IX. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

#### 1. Cele sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego:

- 1.1 Udział w postępowaniu administracyjnym w sprawie oceny oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko: wydawanie opinii w sprawie przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i określenie zakresu raportu dla planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wydawanie opinii w sprawie warunków realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.
- 1.2 Dokonywanie uzgodnień i wydawanie opinii pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.
- 1.3 Uzgadnianie dokumentacji projektowej budowy, rozbudowy, modernizacji, zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych.
- 1.4 Kontrola obiektów w trakcie realizacji w zakresie zgodności wykonywanych prac budowlanych z dokumentacją projektową oraz wymaganiami higienicznymi i zdrowotnymi.
- 1.5 Uczestniczenie w przekazywaniu do użytkowania obiektów budowlanych, wyrażanie stanowiska w sprawie zgodności wykonywanych prac budowlanych z dokumentacją projektową w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych.
- 1.6 Udzielanie informacji i konsultacji z zakresu działania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.
- 1.7 Wydawanie na wniosek Strony opinii o spełnieniu wymagań higienicznych i zdrowotnych obowiązujących przepisów w obiektach i lokalach usługowych.
- 1.8 Wydawanie opinii co do zgodności z warunkami określonymi przepisami Unii Europejskiej przedsięwzięć i zrealizowanych inwestycji, których realizacja jest wspomagana przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej.

### 2. Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego (ZNS).



#### 2.1. Kontrole

Przeprowadzono 44 kontrole, w tym:

- 17 kontroli w trybie art. 56 ustawy Prawo budowlane, po których wydano opinię - stanowisko w sprawie zgodności wykonania obiektu budowlanego z zatwierdzonym projektem budowlanym w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych. Kontrole dotyczyły budowy budynku usługowego, kościoła, kaplicy przedpogrzebowej, budynku warsztatowo-dydaktycznego, budynku dydaktycznego, świetlic wiejskich, budynku magazynowego, budynków wielorodzinnych, centrum logistycznego, budynków handlowych, hali sportowej.
- 14 kontroli jako współudział z innymi sekcjami w stacji, Kontrole dotyczyły sklepów spożywczo-przemysłowych, lokali gastronomicznych. W związku z przeprowadzonymi kontrolami decyzje zostały wydane przez sekcje nadzoru bieżącego.
- 13 kontroli dotyczących spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych, gdzie nadzór zapobiegawczy był komórką wiodącą. Kontrole dotyczyły zakładów fryzjerskich i kosmetycznych, obiektu krótkotrwałego zakwaterowania, paczkarni, gabinetu masażu. Nieprawidłowości nie stwierdzono, wydano opinie pozytywne.

#### 2.2. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko.

- Wydano 2 stanowiska dotyczące uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
- Wydano 1 opinię o konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
- Wydano 1 opinię pozytywną, dotyczącą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
- Nie wydawano opinii dotyczących studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania.



### 2.3. Ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.



- Wydano 25 opinii w sprawie braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Opiniowane inwestycje dotyczyły budowy garaży, budowy i przebudowy dróg, budowy i przebudowy sieci kanalizacyjnych, farm fotowoltaicznych, budowy wytwórni mas bitumicznych, budowy hal magazynowych.
- Nie wydawano opinii dotyczących ustalenia zakresu raportu.
- Nie wydawano opinii dot. uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia.
- Nie wydawano opinii w związku z ponowną oceną oddziaływania na środowisko.

### 2.4. Liczba wydanych uzgodnień dokumentacji projektowej.

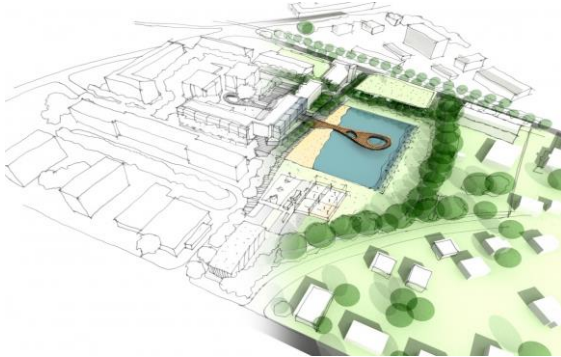


Wydano 7 opinii dotyczących uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych (budowa sieci wodociągowych oraz ujęć wody, hali sportowej).

### 2.5. Liczba wydanych decyzji opłatowych.

W ramach nadzoru zapobiegawczego wydano 38 decyzji opłatowych.

### 2.6. Liczba uzgodnień miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań.



Wydano 1 opinię dotyczącą uzgodnienia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Nie uzgadniano studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania.

### 2.7. Liczba wydanych decyzji na założenie lub rozszerzenie cmentarza.

W 2024 roku nie wydawano decyzji zezwalającej na rozszerzenie cmentarza.

### 2.8. Inne stanowiska nie ujęte powyżej, a wydawane w ramach pracy oddziału.

Opracowano 9 opinii/pism w ramach pracy w ZNS, które dotyczyły odpowiedzi na pismo, podtrzymania stanowiska wyrażonego we wcześniejszej opinii oraz uzupełniania informacji zawartych w karcie charakterystyki.

## 3. Wnioski.

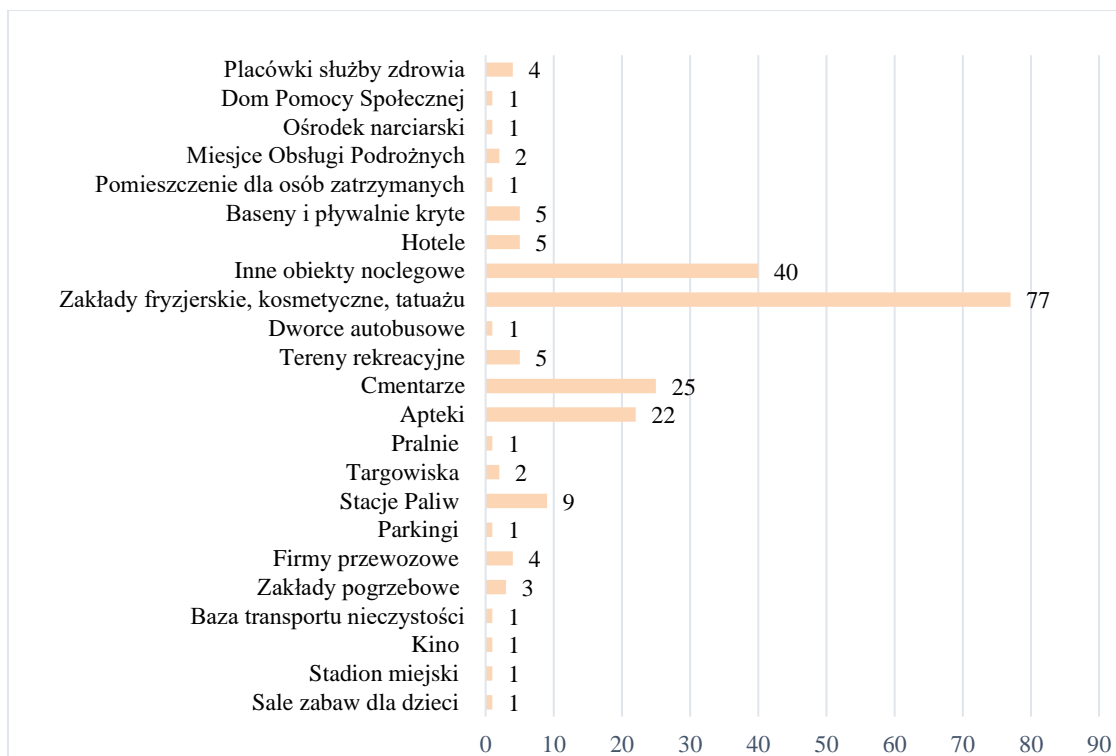
Wydane opinie sanitarne dotyczyły obiektów, które najczęściej znajdują się pod nadzorem bieżącym odpowiednich komórek inspekcji sanitarnej. Projektanci i inwestorzy przed złożeniem wniosku o opinię dot. uzgodnienia projektu lub odbioru często konsultują osobiście lub telefonicznie dokumenty z pracownikiem nadzoru zapobiegawczego.

## X. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

### 1. Informacje ogólne.

Jednym z kierunków działań PPIS jest dbanie o wzrost bezpieczeństwa epidemicznego poprzez nadzór sanitarny nad obiektami użyteczności publicznej.

W roku 2024 Sekcja Higieny Komunalnej objęła nadzorem 213 obiektów użyteczności publicznej oraz 16 środków transportu, przeprowadzając 144 kontrole sanitarnych. W trakcie czynności kontrolnych oceniano m.in. stan sanitarno-higieniczny oraz porządkowy obiektów, gospodarkę ściekową, sposób postępowania z odpadami komunalnymi i niebezpiecznymi, z bielizną, narzędziami wykorzystywanymi do świadczenia usług, rodzajem stosowanych środków dezynfekcyjnych, poprawność przeprowadzania procesów dezynfekcji i sterylizacji. Obiekty użyteczności publicznej stanowią liczną i różnorodną grupę, co powoduje zróżnicowanie wymagań sanitarnych jakim powinny odpowiadać obiekty należące do poszczególnych kategorii.



**Wykres 1. Podział obiektów użyteczności publicznej terenu powiatu janowskiego**

## 2. Stan sanitarny wybranych obiektów.

### 2.1. Placówki służby zdrowia.

Szczególną grupą obiektów, mającą duże znaczenie dla mieszkańców powiatu są podmioty prowadzące działalność leczniczą.



Sekcja Higieny Komunalnej nadzorem sanitarnym obejmowała 4 obiekty, a należą do nich:

1. SPZZOZ w Janowie Lubelskim - szpital
2. Zakład Pielęgnacyjno – Opiekuńczy w Janowie Lubelskim
3. Zakład Pielęgnacyjno – Opiekuńczy w Wolicy Pierwszej
4. NZOZ Diaverum Stacja Dializ w Janowie Lubelskim



W ramach przeprowadzonych kontroli sanitarnych, w żadnym obiekcie nie stwierdzono nieprawidłowości w stanie sanitarno - higienicznym.

Kontrolowane obszary:

- ocena stanu higienicznego i porządkowego obiektu,
- postępowanie z bielizną czystą i brudną,
- transport wewnętrzny, stan sanitarny pomieszczeń do magazynowania, poprawność przechowywania sprzętu porządkowego,
- postępowanie z odpadami komunalnymi i medycznymi,
- ocena procedur i instrukcji obowiązujących w placówce,
- ocena realizacji wymogów wynikających z ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych,
- ocena narażenia na zagrożenie wystąpienia bakterii *Legionella sp.* w instalacji wody ciepłej,
- sposób postępowania ze zwłokami.

Obiekty posiadały opracowane procedury postępowania z odpadami medycznymi. Zakłady miały podpisane umowy na odbiór odpadów medycznych i komunalnych ze specjalistycznymi firmami, posiadającymi stosowne pozwolenia na transport odpadów medycznych.

Stwierdzono prawidłowe postępowanie z bielizną pościelową. Bielizna stosowana w ośrodkach to bielizna wielokrotnego oraz jednorazowego użytku. Czysta bielizna magazynowana była w pomieszczeniu przeznaczonym do tego celu, wyposażonym w regały lub w wydzielonym miejscu. Bielizna brudna wielokrotnego użytku, gromadzona była w pojemniku z tworzywa sztucznego, zaopatrzonego we wkład foliowy, zlokalizowanego w składziku porządkowym lub w pomieszczeniu gospodarczym. W pomieszczeniach lub miejscach służących do przechowywania bielizny czystej i brudnej zachowany był porządek i czystość. Bielizna prana była w pralniach zewnętrznych. W placówkach opracowane i wdrożone były procedury postępowania i transportu bielizny brudnej i czystej.

Podczas kontroli stwierdzono właściwe utrzymanie porządku i czystości w poszczególnych pomieszczeniach i sanitariatach. Zaniedbań nie stwierdzono.

### 2.2. Obiekty świadczące usługi hotelarskie.



Bazę noclegową w powiecie janowskim stanowią hotele, ośrodki wczasowe, inne obiekty świadczące usługi hotelarskie oraz kwatery agroturystyczne.

Kontrolowane obszary:

- ocena stanu sanitarno – higienicznego i porządkowego obiektu,
- postępowanie z bielizną czystą i brudną,
- ocena poprawności wdrożonych procedur i instrukcji,
- ocena poprawności doboru stosowanych środków dezynfekcyjnych,
- postępowanie z odpadami komunalnymi,
- ocena realizacji wymogów wynikających z ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych,
- ocena narażenia na zagrożenie wystąpienia bakterii Legionella sp. w instalacji wody ciepłej.

Do obiektów noclegowych wliczono:

- 5 hoteli skategoryzowanych,
- 31 innych obiektów świadczących usługi hotelarskie,
- 9 kwater agroturystycznych.

Stan sanitarno – higieniczny obiektów hotelarskich oceniono pozytywnie, uwzględniając znaczne różnice w standardach oferowanych usług. Podczas przeprowadzonych kontroli sanitarnych stwierdzono nieprawidłowości w jednym obiekcie. Dla poprawy stanu sanitarno – higienicznego i porządkowego obiektu nałożono mandat karny. Przeprowadzona ponowna kontrola w zakresie sprawdzenia usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości nie wykazała uchybień. W pozostałych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości. Pomieszczenia obiektów noclegowych utrzymane były w dobrym standardzie sanitarnym (czystość bieżąca) i technicznym. Wyposażenie obiektów bez widocznych uszkodzeń. Tereny wokół obiektów utrzymane w czystości i porządku.

### 2.3. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej.





## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

---

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej są najbardziej liczną grupą obiektów użyteczności publicznej, objętych nadzorem sanitarnym. W ewidencji PSSE w roku 2024 było łącznie 77 obiektów. Skontrolowano 63 obiekty, przeprowadzając 68 kontroli sanitarnych.

Nadzorem sanitarnym objęto:

- 37 zakładów fryzjerskich,
- 26 zakładów kosmetycznych,
- 6 zakładów odnowy biologicznej,
- 7 zakładów, w których świadczone są więcej niż jedna z usług fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej: (4 zakłady kosmetyczne połączone z odnową biologiczną, 2 zakłady fryzjerskie połączone ze studiem wizażu (makijaż), 1 zakład tatuażu połączony ze studiem wizażu (makijaż)),
- 1 zakład tatuażu.

Kontrolowane obszary:

- ocena stanu sanitarno – higienicznego i porządkowego obiektu,
- ocena poprawności wdrożonej procedury,
- przestrzeganie zasad higieny przy świadczeniu usług,
- stosowanie sprzętu jednorazowego i wielokrotnego użytku,
- ocena poprawności doboru stosowanych środków dezynfekcyjnych,
- ocena poprawności przeprowadzania procesów dezynfekcji i sterylizacji narzędzi,
- ocena sposobu przeprowadzania dezynfekcji skóry oraz dekontaminacji pomieszczeń,
- postępowanie z bielizną czystą i brudną oraz jednorazowego użytku,
- poprawność przechowywania sprzętu porządkowego,
- postępowanie z odpadami komunalnymi,
- ocena realizacji wymogów wynikających z ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Z roku na rok podnosi się świadomość zdrowotna właścicieli zakładów usługowych oraz klientów, w związku z czym, wszystkie zakłady, w których świadczone są usługi z naruszeniem ciągłości tkanki posiadają na swoim wyposażeniu autoklawy lub zlecają sterylizację narzędzi innym podmiotom. Właściciele wszystkich skontrolowanych zakładów posiadają i stosują procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi.

W czterech obiektach stwierdzono nieprawidłowości, w wyniku których, wydano 3 decyzje administracyjne oraz nałożono 2 mandaty karne. W pozostałych obiektach nieprawidłowości w wyżej wymienionych zakresach nie stwierdzono.

### 2.4. Dworce autobusowe.



Kontrolowane obszary:

- ocena stanu sanitarno - higienicznego i porządkowego obiektu,
- poprawność przechowywania sprzętu porządkowego,
- postępowanie z odpadami komunalnymi,
- ocena realizacji wymogów wynikających z ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Stan sanitarno - higieniczny dworca - pomieszczenia i wyposażenie obiektu utrzymane były w dobrym stanie sanitarno - higienicznym i technicznym, czystość bieżąca była zachowana. Postępowanie z odpadami komunalnymi prawidłowe. Podczas przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

### 2.5. Tereny rekreacyjne.



W zakresie terenów rekreacyjnych, nadzorem sanitarnym objęte były: place zabaw i piaskownice oraz park rekreacji wraz z plażą.



## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

Na placach zabaw oprócz piaskownic i urządzeń do zabaw, ustawione były ławki i kosze na śmieci. Na wszystkich placach zabaw rozmieszczone były tabliczki zakazujące wprowadzanie zwierząt domowych do piaskownic oraz regulaminy korzystania z placów. Gospodarka odpadami prowadzona była prawidłowo.

Place zabaw nie budziły zastrzeżeń - utrzymane były w czystości i porządku. Stan sanitarny i techniczny terenu i wyposażenia placów zabaw oceniono jako dobry.

Podczas przeprowadzonej kontroli sanitarnej Parku ZOOM NATURY nie stwierdzono nieprawidłowości. Nie wnoszono uwag do stanu sanitarno-porządkowego i technicznego obiektu i wyposażenia. Teren Parku wyposażony był w regulaminy korzystania z parku, informację na temat telefonów kontaktowych do służb ratowniczych i porządkowych.

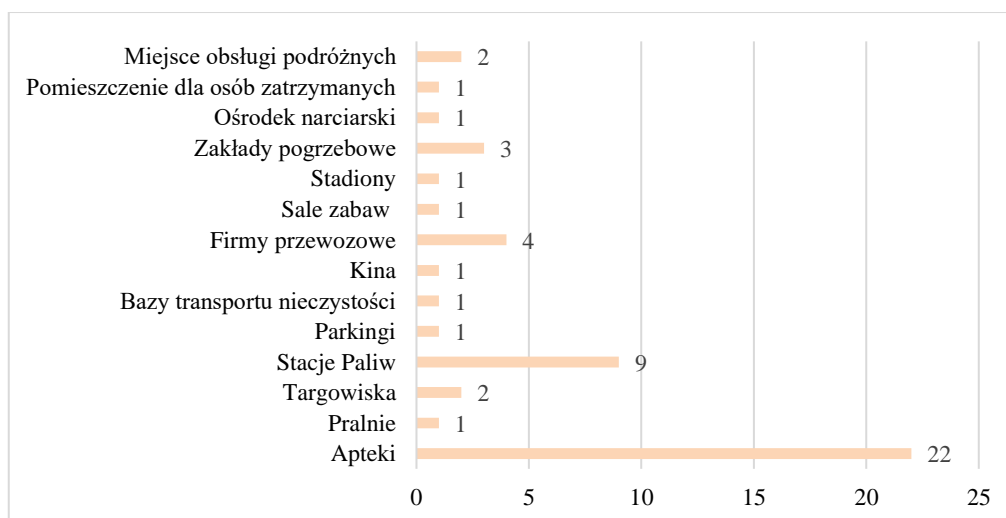
### 2.6. Cmentarze.

W ewidencji stacji w 2024 roku znajdowało się 25 cmentarzy parafialnych. Skontrolowane cmentarze są zarządzane przez parafie. Tereny cmentarne ogrodzone były trwałymi ogrodzeniami. Zapewnione były punkty czerpalne wody. Śmieci pochodzące z powierzchni grzebalnej cmentarzy składane były w wyznaczonych kontenerach lub pojemnikach. Kontenery na odpady nieprzepełnione, nieuszkodzone.

Kontrole sanitarne cmentarzy nie wykazały uchybień w zakresie stanu technicznego, utrzymania czystości i porządku oraz w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi. Stan sanitarno-porządkowy terenów cmentarnych oceniono jako dobry lub dostateczny.

### 3. Inne obiekty użyteczności publicznej.

W roku 2024 Sekcja Higieny Komunalnej objęła nadzorem 50 obiektów tego typu, przeprowadzając 22 kontrole sanitarne.



Wykres 2. Podział innych obiektów użyteczności publicznej.



## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

---

### 3.1. Apteki.

W ewidencji stacji znajdują się 22 apteki. W 2024 roku skontrolowano 10 obiektów, przeprowadzając 10 kontroli sanitarnych. Apteki kontrolowane są 1 raz na 2 lata. Apteki posiadały dobry i bardzo dobry stan sanitarno – higieniczny.

### 3.2. Zakłady Pogrzebowe.

Zakłady pogrzebowe zlokalizowane na terenie działalności PSSE świadczą tylko usługi w zakresie transportu i obsługi pogrzebów oraz sprzedaży akcesoriów pogrzebowych (trumny, wieńce, wiązanki, ubrania i znicze). Zakłady nie prowadzą domów pogrzebowych.

Skontrolowano 6 środków do transportu zwłok. Podczas kontroli pojazdów stwierdzono odpowiedni ich stan sanitarny. Samochody wyposażone były w worki na zwłoki oraz trumnę, odzież i rękawice ochronne. Zużyte worki, rękawice lub inne odpady powstające w trakcie świadczenia usług, składane były do jednorazowych worków foliowych na odpady i pozostawiane w prosektorium szpitalnym. Wszystkie środki transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich:

- były trwale oznakowane w sposób wskazujący na ich przeznaczenie,
- kabina kierowcy była odizolowana od części przeznaczonej na umieszczenie zwłok albo szczątków ludzkich, a w części przeznaczonej na umieszczenie zwłok albo szczątków nie było zamontowanych miejsc siedzących,
- posiadały zabezpieczenia przed przesuwaniem się trumny,
- posiadały podłogę wykonaną z materiałów łatwo zmywalnych,
- posiadały wydzielone miejsce na przechowywanie środków dezynfekcyjnych.

### 3.3. Pralnie.

W ewidencji stacji znajduje się 1 pralnia, zlokalizowana w Janowie Lubelskim. Jest to pralnia prywatna mieszcząca się w podpiwniczeniu budynku mieszkalnego.

### 3.4. Targowiska.

Plac Targowy czynny tylko w dniu targowym (1/tydzień). Targowisko to zlokalizowane jest na powierzchni częściowo utwardzonej (alejki wysypane tłuczniem). Obiekt nie jest uzbrojony w stałe stanowiska (handel odbywa się ze stoisk własnych sprzedawców). Targowisko wyposażone jest w punkt wodny i 2 ubikacje TOI-TOI, dostępne dla wszystkich, czynne tylko w godzinach trwania sprzedaży.

Plac sprzedaży artykułów spożywczych pochodzenia rolniczego czynny jest 6 dni w tygodniu, zlokalizowany na powierzchni częściowo utwardzonej (płyty betonowe). Obiekt posiada zadaszone, stałe stanowiska.

### 3.5. Stacje paliw.

Na terenie objętym nadzorem znajdowało się 9 stacji paliw. W roku 2024 skontrolowano 5 obiektów. Podczas kontroli sanitarnych nie stwierdzono nieprawidłowości. Stan sanitarno – higieniczny obiektów nie budził zastrzeżeń.

### 3.6. Miejsca obsługi podróżnych.



MOP Felinów Wschód i Zachód oraz MOP Janów Lubelski Wschód i Zachód zlokalizowane są przy drodze ekspresowej S19 – Janów Lubelski – Kraśnik, powiat janowski. Miejsca Obsługi Podróżnych stanowią przestrzeń wydzieloną w pasie drogowym poza koroną drogi. Tereny MOP-ów wyposażono w:

- układ komunikacyjny – jezdnie manewrowe,
- stanowiska postojowe dla samochodów osobowych w tym dla osób niepełnosprawnych, samochodów ciężarowych i autobusów,
- stanowiska zrzutów ścieków z autokarów,
- stanowiska kontroli pojazdów,
- stanowiska postojowe dla pojazdów Inspekcji Transportu Drogowego i Policji,
- stanowiska do ważenia pojazdów,
- budynki toalet z dostępnością dla osób niepełnosprawnych i udogodnieniami dla matek z małymi dziećmi,
- miejsce składowania odpadów – śmietnik,
- strefę wypoczynku i miejsca piknikowe z wiatami,
- urządzenia techniczne: punkty wodne, zbiorniki przeciwpożarowe.

Podczas przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Stan sanitarno – higieniczny i techniczny wyposażenia i otoczenia nie budził zastrzeżeń.

### 3.7. Firmy przewozowe.

W ewidencji tutejszej stacji znajdowało się 4 firmy przewozowe. Skontrolowano 7 autobusów/ busów komunikacji publicznej oraz 2 autobusy turystyczne.

Za utrzymanie należytego stanu sanitarnego wnętrza pojazdów odpowiedzialni byli kierowcy. Stan sanitarno-porządkowy samochodów nie budził zastrzeżeń – w każdym znajdował się kosz na odpady komunalne i sprzęt porządkowy. Odpady komunalne gromadzone były w koszach plastikowych, zaopatrzonych we wkłady foliowe, które opróżniano na terenie dworca lub na parkingach. Podłogi

w samochodach wyłożone były materiałem łatwo zmywalnym i odpornym na działanie środków myjących.

Podczas przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że stan sanitarno-porządkowy środków transportu nie budził zastrzeżeń.

### 3.8. Kino.

Kino zlokalizowane jest w Janowskim Ośrodku Kultury (JOK). W holu głównym JOK-u, znajduje się szatnia na odzież wierzchnią dla klientów oraz toalety ogólnodostępne. Sala kinowo-widowiskowa wyposażona jest w fotele z materiałowym pokryciem. Podłogi pokryte są wykładziną dywanową i parkietem.

### 3.9. Ośrodek narciarski

Na terenie objętym nadzorem znajduje się 1 ośrodek narciarski. W skład obiektu wchodzi m.in.: 1 pomieszczenie wypożyczalni sprzętu narciarskiego, toaleta damska i męska (zlokalizowane w budynku gastronomicznym), toalety damska i męska w budynku, zlokalizowanym pod stokiem, 3 kabiny TOI-TOI oraz kolej krzesełkowa i wyciągi orczykowe.

Podczas przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Stan sanitarno - higieniczny obiektu nie budził zastrzeżeń.



## 4. Podsumowanie.

W stosunku do wcześniejszych okresów sprawozdawczych systematycznie poprawia się estetyka i stan sanitarno – higieniczny i porządkowy kontrolowanych obiektów. Kontrole sanitarne prowadzone w obiektach wykazały, że właściciele bądź zarządcy obiektów z roku na rok dążą do poprawy i utrzymania właściwego stanu sanitarnego w/w obiektów. Podczas przeprowadzanych kontroli sanitarnych w 2024 roku, nie stwierdzono niedociągnięć natury sanitarnej. Samorządy, przedsiębiorcy i mieszkańcy ze względu na turystyczny charakter powiatu, dbają o estetykę miast





## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

i gmin oraz stan sanitarny ulic, placów, parków, posesji i otoczenia obiektów użyteczności publicznej. Corocznie remontowane są drogi, chodniki.

Podczas wykonywania czynności kontrolnych w obiektach użyteczności publicznej zwracano uwagę na czystość instalacji wentylacji.

W 2024 roku podczas kontroli obiektów takich jak: obiekty hotelowe, zakłady pogrzebowe i prywatne firmy przewozowe skontrolowano ogółem 16 środków transportu, w tym:

- 7 autobusów/busów komunikacji publicznej,
- 2 autobusy turystyczne,
- 6 samochodów do przewozu zwłok i szczątków ludzkich,
- 1 samochód do przewozu bielizny.

Stan sanitarny i porządkowy pojazdów nie budził zastrzeżeń.

Podczas kontroli nadzorowanych obiektów, sprawdzana była realizacja ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. W widocznych miejscach umieszczane były oznaczenia słowne i graficzne informujące o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i palenia papierosów elektronicznych. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ponadto w Sekcji Higieny Komunalnej prowadzono nadzór nad postępowaniem ze szczątkami i zwłokami ludzkimi m.in. w zakresie ekshumacji oraz transportu zwłok i szczątków ludzkich. Wydano 15 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji oraz 7 postanowień na sprowadzenie zwłok z zagranicy.

Tabela 1. Działalność kontrolno – represyjna Sekcji Higieny Komunalnej.

Rok	2020	2021	2022	2023	2024
Ilość przeprowadzonych kontroli	259	264	234	253	251
Wydane decyzje administracyjne ogółem	28	22	37	60	34
Wydane decyzje płatnicze ogółem	15	42	17	16	13
Ilość nałożonych mandatów	6	7	4	7	2

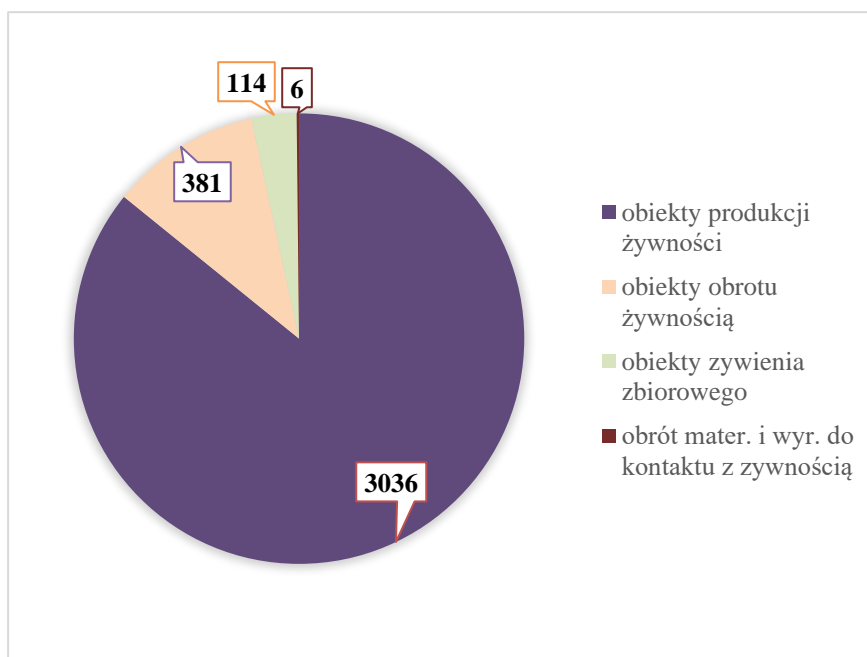
### XI. STAN SANITARNY ZAKŁADÓW ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA, MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOSCIĄ

#### 1. Zakres nadzoru sanitarnego.

Głównym celem działania Sekcji Higieny Żywności i Żywienia jest zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu. Zadanie to realizowano poprzez prowadzenie urzędowych kontroli w zakresie spełnienia obowiązujących wymagań sanitarnych i zdrowotnych przez nadzorowanie zakładów oraz pobieranie do badań laboratoryjnych określonych próbek środków spożywczych, przedmiotów użytku w określonych kierunkach, celem sprawdzenia ich zgodności z przepisami prawa żywnościowego.

W roku 2024 pod nadzorem PSSE znajdowało się ogółem 3537 obiektów żywnościowo - żywieniowych, w tym:

- 3036 obiekty produkcji żywności, z czego 2962 obiekty stanowiła grupa obiektów produkcji pierwotnej (producenci pierwotni, rolniczy handel detaliczny, dostawcy bezpośredni),
- 381 obiektów obrotu żywnością,
- 114 obiektów żywienia zbiorowego (44 – obiektów żywienia zbiorowego zamkniętego, 68 obiektów żywienia zbiorowego otwartego i 2 zakłady usług cateringowych),
- 6 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.



Wykres 1. Zakłady nadzorowane w 2024 roku.



## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

Tabela nr 1. Ilość zakładów będących pod nadzorem PPIS w 2024 roku z podziałem na gminy  
(nie wliczono obiektów produkcji pierwotnej i punktów skupu owoców) \*

Gmina	Zakłady produkcyjne (bez produkcji pierwotnej)	Zakłady obrotu żywnością	Zakłady żywienia zbiorowego, w tym zakłady usług cateringowych	Obiekty obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością
Batorz	7	26	5	0
Chrzanów	2	17	9	0
Dzwola	3	20	5	0
Godziszów	32	35	7	0
Janów Lubelski (miasto i gmina)	21	110	61	4
Modliborzycze (miasto i gmina)	11	29	16	1
Potok Wielki	1	22	11	1

\*uwzględniono także zakłady czasowo zawieszono

Przeprowadzono ogółem 519 kontroli, z czego 34% kontroli były to kontrole doraźne, nie wynikające z planu pracy. Kontrole doraźne wynikały z:

- powiadomień RASFF (System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach),
- wytycznych i poleceń PWIS w Lublinie
- wpływających wniosków od klientów/podmiotów uruchamiających działalność (zatwierdzenie zakładu),
- prowadzonego postępowania administracyjnego (kontrole sprawdzające),
- prowadzonego postępowania w związku z koniecznością podjęcia różnego rodzaju interwencji, w tym skarg od klientów indywidualnych.

Liczba obiektów poddanych kontroli (wraz z produkcją pierwotną) – 393

w tym: zakłady produkcji żywności - 48 +104 (produkcja pierwotna) – 152

zakłady obrotu żywnością – 159

zakłady żywienia zbiorowego - 43 (otwarte) + 37 (zamknięte) - 82

Liczba przeprowadzonych kontroli sanitarnych - 344

Liczba kontroli interwencyjnych – 62

Liczba kontroli sprawdzających – 35

Liczba kontroli tematycznych – 78.

W 2024 roku nie przeprowadzono granicznych kontroli sanitarnych.

### 2. Charakterystyka głównych grup zakładów żywnościowo - żywieniowych.

#### 2.1. Zakłady produkcji żywności.

Pod nadzorem PPIS w 2024 roku znajdowały się 74 zakłady produkcji żywności, w tym:

- 38 zakładów przemysłu zbożowo – młynarskiego,
- 10 piekarni,
- 7 automatów do lodów,
- 5 innych wytwórni żywności, w tym m.in. zakład pakowania wafli tortowych suchych, zakład produkcji kanapek,
- 5 ciastkarni,
- 3 wytwórnie napojów alkoholowych (w tym wytwórnie win),
- 1 przetwórnia owocowo-warzywna i grzybowa (chłodnia/mroźnia),
- 1 wytwórnia lodów,
- 1 wytwórnia tłuszczów roślinnych,
- 1 zakład garmażeryjny,
- 1 wytwórnia suplementów diety,
- 1 producent żywności w warunkach domowych.



W roku 2024 przeprowadzono ogółem 187 kontroli w zakładach produkcyjnych, w tym 104 kontrole były związane z produkcją pierwotną (plantacje owoców miękkich i zbóż). Ogółem nałożono 2 mandaty karne na kwotę 200 zł, w tym 1 mandat w grupie „zakłady garmażeryjne” (100 zł), 1 mandat w grupie „piekarnie” (100 zł).

Łącznie wydano 26 decyzji administracyjnych, w tym 1 unieruchamiającą działalność zakładu z uwagi na niewłaściwą jakość wody z ujęcia indywidualnego. W roku 2024 w grupie „przetwórnice owocowo-warzywne i grzybowe” przeprowadzono 2 kontrole sanitarne w chłodni, w tym 1 kontrolę sanitarną kompleksową, a także 1 kontrolę tematyczną w związku z rozszerzeniem działalności zakładu.

Stan sanitarny obiektów produkcji żywności w 2024 roku utrzymywał się na podobnym poziomie jak w roku poprzednim.



## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

### 2.2. Zakłady obrotu żywnością.

W roku 2024 pod nadzorem PSSE znajdowało się 381 obiektów obrotu żywnością, w tym:

- 138 sklepów spożywczych,
- 34 środków transportu,
- 17 magazynów hurtowych,
- 17 aptek,
- 19 obiektów ruchomych i tymczasowych,
- 6 kiosków
- 150 innych obiektów obrotu żywnością (z czego 122 stanowią punkty skupu owoców).

W obiektach obrotu żywnością przeprowadzono łącznie 226 kontroli, w tym: wynikających z planu kontroli – 126, tematycznych – 54, interwencyjnych – 32, sprawdzających – 14. Nałożono 16 mandatów karnych na kwotę 1800 zł.

Wydano 48 decyzji administracyjnych, w tym:

- nakazowych: 11 (uwzględniając przy tym 9 decyzji zakazujących wprowadzanie do obrotu środków spożywczych)
- innych: 37 (obejmujących decyzje zatwierdzające/rozszerzające zakres działalności, wykreślające z rejestru zakładów).

Niezgodności z wymaganiami prawa stwierdzono w 23 obiektach.

Najczęściej stwierdzane m.in. niezgodności:

- zły stan sanitarno-techniczny pomieszczeń w których odbywa się sprzedaż żywności na wagę (stoisko mięsno-wędliniarskie),
- brak zachowanego bieżącego stanu sanitarno-higienicznego urządzeń i składników wyposażenia mających kontakt z żywnością,
- brak zapewnionej higieny osobistej personelu, w tym dopełnienia obowiązku zapewnienia należytej odzieży ochronnej w trakcie sprzedaży żywności przez personel sklepu,
- wprowadzanie do obrotu żywności po upływie terminu przydatności do spożycia/daty minimalnej trwałości,
- brak aktualnych orzeczeń lekarskich dla celów sanitarno-epidemiologicznych personelu o braku przeciwwskazań do wykonywania prac, przy wykonywaniu których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia na inne osoby,
- nieprawidłowe warunki przechowywania środków spożywczych łatwo psujących się,
- nieprawidłowe warunki przechowywania wód mineralnych i napojów butelkowanych,
- brak prawidłowych warunków do mycia rąk (brak ciepłej bieżącej wody, mydła w płynie oraz środka dezynfekcyjnego).



## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

W 2024 roku w miejscowości Borownica (gmina Janów Lubelski) powstały dwa magazyny dystrybucji żywności tj. centrum logistyczne DINO S.A. oraz magazyn dystrybucji mięsa i przetworów mięsnych „AGRO-RYDZYNA sp. z o.o.” prowadzące działalność w zakresie magazynowania i dystrybucji środków spożywczych do sklepów sieci DINO S.A. na obszarze południowo-wschodniej Polski. Ponadto w ubiegłym roku w gminie Janów Lubelski zatwierdzone zostały dwa supermarkety sieci DINO S.A. prowadzące sprzedaż środków spożywczych z wydzielonym stoiskiem mięsno-wędliniarskim obsługiwanym przez personel. Powstałe obiekty zostały wpisane do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli żywności i są pod stałym nadzorem PPIS w Janowie Lubelskim.





## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

### 2.3. Zakłady żywienia zbiorowego otwartego.

Do nadzorowanych w liczbie 68 zakładów tej grupy zaliczamy:

- 51 obiektów małej gastronomii,
- 7 zakładów małej gastronomii w zakładach tymczasowych lub ruchomych,
- 3 gospodarstwa agroturystyczne,
- 7 restauracji.

W 2024 r. do kontroli sanitarnej zaplanowano 38 zakładów żywienia zbiorowego otwartego. Łączna liczba przeprowadzonych kontroli – 57. Stwierdzono niezgodności z wymaganiami prawa w 4 zakładach.

Najczęściej stwierdzane niezgodności to m.in.:

- brak systematycznej realizacji procedur opartych na podstawie systemów GMP/GHP i HACCP (brak zapisów w zakresie monitorowania warunków przechowywanej żywności, badania wody nie są wykonywane zgodnie z zawartymi zapisami w systemie HACCP),
- brak opracowanego harmonogramu częstotliwości badań mikrobiologicznych żywności przygotowanej w zakładzie,
- brak badań mikrobiologicznych próbek pobieranych z obszarów produkcyjnych oraz ze sprzętu wykorzystywanego do produkcji wyrobów,
- brak zabezpieczenia przed dostępem szkodników w zakładzie,
- pomieszczenia zakładów nie zawsze utrzymywane są we właściwym stanie sanitarno-higienicznym (brudne ściany na zapleczu magazynowym w którym odbywa się obróbka wstępna surowców, łuszcząca się farbę na suficie, co stanowi zagrożenie zanieczyszczenia pochodzącego z strąsających się cząstek farby z sufitu na stanowisko robocze, miejscami widoczne ślady zawilgoceń)
- brak do wglądu faktur zakupu potwierdzających miejsce zakupu/pochodzenie towaru,
- brudne powierzchnie wyposażenia mającego kontakt z żywnością (ubytki i pęknięcia na powierzchniach blatu roboczego, brudne, niedomyte zlewy w pomieszczeniu produkcyjno-magazynowym, w którym odbywa się mycie świeżych warzyw i sprzętu produkcyjnego).

W roku 2024 nałożono mandaty karne na łączną kwotę 500,00 zł.

Wydano ogółem 14 decyzji administracyjnych, w tym:

- 4 decyzje nakazujące poprawę stanu higieniczno – sanitarnego zakładów
- 5 decyzji zatwierdzających zakład,
- 4 decyzje wykreślające zakład z rejestru,
- 1 decyzja administracyjna dotycząca zatwierdzenia warunkowego zakładu lub rozszerzenia działalności zakładu.

Ponadto wydano 12 decyzji opłatowych na kwotę – 1136,00 zł.



## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

### 2.4. Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego (łącznie z placówkami systemu oświaty, szpitalami).

W skład tej grupy liczącej 46 obiektów wchodzi:

- stołówki w placówkach szkolno-oświatowych (23 stołówki szkolne, w tym 6 w systemie cateringowym),
- stołówki w przedszkolach (6 obiektów, w tym 1 w systemie cateringowym),
- stołówki w domach wczasowych (2 obiekty),
- stołówki w internatach (2 obiekty),
- stołówki w domach opieki społecznej (3 obiekty, w tym 2 wydaje posiłki obiadowe w systemie cateringowym),
- stołówki na koloniach/obozach (1 obiekt),
- blok żywienia w placówce służby zdrowia (1 obiekt),
- stołówki w domach dziecka i młodzieży (2 obiekty),
- inne zakłady żywienia (4 obiekty: 1 dzienny dom seniora, 1 dom weselny, 1 obiekt noclegowy i 1 pomieszczenie dla osób zatrzymanych w KPP w Janowie Lubelskim),
- zakład usług cateringowych (2 obiekty).

W roku 2024 skontrolowano 37 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego oraz 2 zakłady usług cateringowych, łączna liczba kontroli – 42. Stwierdzono niezgodności z wymaganiami prawa w 2 zakładach. Nie nakładano mandatów karnych.

Wydano:

- 1 decyzję w stołówce szkolnej, nakazującą wstrzymanie wydawania posiłków w naczyniach stołowych wielokrotnego użytku, dostarczanych w ramach usługi cateringowej z innego zakładu żywienia zbiorowego typu zamkniętego z uwagi na jakość wody nie odpowiadającą wymaganiom określonym w przepisach (liczba bakterii gr. *coli*); decyzja obowiązywała do czasu zapewnienia wody w stołówce szkolnej odpowiadającej wymaganiom określonym w obowiązujących przepisach,
- w stołówce przedszkolnej nie wydano decyzji nakazującej poprawę stanu sanitarnego; przeprowadzono kontrolę sprawdzającą na wniosek podmiotu - nieprawidłowości stanowiące naruszenie wymagań higienicznych i zdrowotnych stwierdzone w trakcie czynności kontrolnych zostały usunięte przed wydaniem decyzji nakazowej. Biorąc pod uwagę zachowanie upływu terminów wynikających z kpa oraz fakt wykonania zobowiązania polegającego na usunięciu nieprawidłowości przed upływem terminów wydanie decyzji w przedmiotowej sprawie stało się bezprzedmiotowe,
- 2 decyzje opłatowe na kwotę 172,00 zł,
- 1 decyzję o umorzeniu postępowania administracyjnego jako bezprzedmiotowego w sprawie poprawy stanu sanitarno-higienicznego z uwagi na usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości w terminie krótszym niż 1 miesiąc od dnia wszczęcia postępowania.



### 3. Wdrażanie zasad GHP i GMP oraz systemu zapewnienia jakości HACCP



Problemy z wdrażaniem systemów GHP, GMP i HACCP mają miejsce głównie w sytuacji zatrudniania osób bez doświadczenia i podstawowej wiedzy z zakresu produkcji bądź obrotu środkami spożywczymi. Duża rotacja pracowników zwłaszcza w branży gastronomicznej utrudnia prowadzenie bieżącego przeszkolenia z zasad ww. systemów kontroli wewnętrznej panujących w zakładzie. Dodatkowym problemem jest brak zaangażowania całej załogi oraz pełnej odpowiedzialności pracowników. Pracownicy mają różne wykształcenie, co często przenosi się na ich poziom wiedzy. Skutkowało to niekiedy zaniechaniem kontroli wewnętrznej lub ograniczeniem zakresu nadzorowanych obszarów do niezbędnego minimum. Sporadycznie zdarzają się przypadki, że pracownicy system HACCP traktują jako utrudnienie w pracy. Zauważalne jest, że trudności pojawiające się przy identyfikacji zagrożeń w porównaniu z latami ubiegłymi uległy zmniejszeniu. Na podstawie przeprowadzonych kontroli można wywnioskować, iż zrozumienie zagadnień związanych z wdrożeniem systemu HACCP okazało się mniej kłopotliwe dla właścicieli zakładów obrotu żywnością i właścicieli zakładów gastronomicznych, a bardziej kłopotliwe dla wytwórców żywności. Każda firma zadanie to realizowała zgodnie ze swoimi możliwościami, w oparciu o własne doświadczenia, pamiętając o podstawowych zasadach systemu HACCP.

### 4. Ocena małej gastronomii i żywienia zbiorowego zamkniętego w okresie letnim.

W okresie wzmożonego ruchu turystycznego na szlakach turystycznych w okresie letnim przeprowadzono kontrole sanitarne w obiektach żywnościowo-żywnościowych znajdujących się w dużej mierze na terenie miasta Janów Lubelski (zlokalizowane m.in. nad Zalewem w Janowie Lubelskim), ale także w innych miejscowościach zlokalizowanych przy trasach komunikacyjnych powiatu janowskiego: Momoty, Pikule, Modliborzyce, Potoczek, Wierzchowiska, Gwizdów, Maliniec, Batorz.

W zakładach żywienia zbiorowego otwartego przeprowadzono 35 kontroli w 33 obiektach (automaty do lodów, restauracje przy hotelach, PMG, w tym typu „kebab”, „pizzeria”, ośrodki wypoczynkowe podczas trwającego wypoczynku letniego dzieci i młodzieży, za nieprawidłowość stwierdzoną wyłącznie w zakładzie małej gastronomii nałożono 1 mandat karny na kwotę 200 zł,

W zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego przeprowadzono 8 kontroli w 5 obiektach (stołówki w ośrodkach wypoczynkowych i kolonijnych oraz

placówkach oświatowych podczas trwającego wypoczynku letniego dzieci i młodzieży), nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości (dot. zakładów małej gastronomii) to m.in.:

- nieprawidłowe postępowanie z odpadami poprodukcyjnymi,
- brak zabezpieczenia przed dostępem szkodników w zakładzie,
- pomieszczenia zakładów nie zawsze utrzymywane są we właściwym stanie sanitarno-higienicznym,
- w pomieszczeniach w których odbywa się obróbka wstępna warzyw, stwierdzano łuszczącą się farbę na suficie, co stanowi ryzyko zanieczyszczenia stanowisk roboczych.

Za stwierdzoną nieprawidłowość w 1 zakładzie nałożono mandat karny na kwotę 200,00 zł, wydano decyzję administracyjną nakazującą doprowadzenie do należytego stanu sanitarno-technicznego pomieszczenia obróbki wstępnej oraz zabezpieczenie obiektu przed dostępem szkodników.

### 5. Ocena jakościowa środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością.



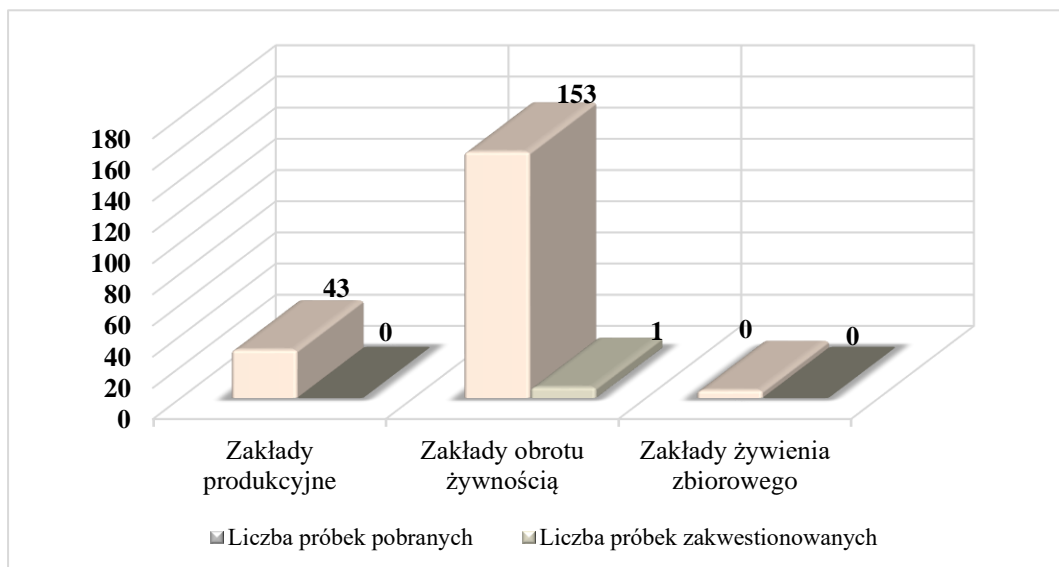
W ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu do badań laboratoryjnych pobrano 197 próbek, w tym 189 próbek żywności. Większość ww. próbek została przebadana w laboratoriach Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Do laboratoriów zewnętrznych w Skierniewicach, Puławach oraz PZH w Warszawie przekazano ogółem 8 pobranych próbek żywności.

Na ogólną liczbę 197 pobranych prób składają się:

- liczba próbek materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością – 1 próbka, która nie była kwestionowana na podstawie badań;
- w zakładach produkcji żywności pobrano 43 próby - nie były kwestionowane,
- w zakładach obrotu żywnością i wyrobami do kontaktu z żywnością pobrano 153 próbki, z czego 1 była kwestionowana (próba celowana pobrana w związku z interwencją klienta);
- w zakładach żywienia zbiorowego nie pobierano prób;
- liczba próbek kwestionowanych - 1 (obecność fragmentów folii w zupie błyskawicznej)

Wykres 2. Ilość pobranych próbek z podziałem na grupy obiektów i liczbę próbek kwestionowanych.



### 6. Substancje dodatkowe.

Na terenie powiatu janowskiego nie odnotowano podmiotów produkujących/konfekcjonujących substancje dodatkowe do żywności.



Pod nadzorem natomiast znajdują się dwa zakłady produkcyjne (cukiernie) stosujące barwniki do żywności. Ustalono, że są dodawane głównie do produkcji tortów. Barwniki dodawane są podczas procesu produkcyjnego zgodnie z recepturą, w określonych przez producenta ilościach. Barwniki przeznaczone do produkcji przetrzymywane są w opakowaniach producentów. Dodatki do żywności stosowane

w procesie produkcyjnym spełniają swoje funkcje zgodnie z założeniami i definicjami zawartymi w załączniku I do Rozporządzenia (WE) nr 1333/2008, np. barwniki spożywcze stosowane w procesie produkcyjnym w celu nadania produktom żywnościowym określonej barwy. Piekarnie i inne ciastkarnie zaś używają najczęściej substancji spulchniających, zagęszczających oraz emulgatorów, dodawanych pośrednio do wyrobów, czyli zgodnie z zasadą przenoszenia. Pieczywo produkowane w zakładach nadzorowanych zawiera mało dodatków funkcyjnych i jest wytwarzane z tradycyjnych składników. Większość stanowi: mąka, woda, sól oraz w przypadku pieczywa pszennego - drożdże. Polepszacze są dodawane głównie do drobnego pieczywa, ciasta drożdżowego oraz pączków. Stwierdzone podczas kontroli



## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

w zakładach piekarniczych i cukierniczych to powszechnie stosowane w piekarnictwie i cukiernictwie mieszanki piekarskie i cukiernicze o różnych nazwach handlowych. W obiektach obrotu żywnością pobrano do badań laboratoryjnych w ramach UKŻ w kierunku substancji dodatkowych 8 próbek środków spożywczych, wyprodukowanych przez zakłady produkcyjne zlokalizowane na terenie innych powiatów/województw (asortyment: m.in. napoje gazowane, ketchup, gulasz angielski, napoje mleczne fermentowane, suszone morele). Próby zostały przebadane w laboratoriach zewnętrznych. Próbek żywności w zakresie substancji dodatkowych nie kwestionowano.

### **7. Ocena znakowania/ prezentacji suplementów diety.**

W ramach realizacji ww. zadania, przeprowadzano oceny prawidłowości znakowania, reklamy oraz prezentacji suplementów diety, w tym także środków spożywczych sprzedawanych przez Internet. W wyniku dokonanych ocen znakowania suplementów diety, w tym monitoring stron internetowych nie stwierdzono nieprawidłowości w obszarze spełnienia wymagań dotyczących znakowania suplementów diety zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi w tym zakresie. W związku z brakiem stwierdzonych nieprawidłowości nie podejmowano dodatkowych działań administracyjnych.

Liczba przeprowadzonych ocen znakowania suplementów diety na podstawie próbek wynikających z „Planu pobierania próbek na 2024 rok” – 4.

### **8. Obiekty obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.**

Na terenie powiatu janowskiego brak jest zakładów produkujących materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością/przedmioty użytku. Pod nadzorem znajduje się 6 obiektów - miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. W 2024 roku przeprowadzono 1 kontrolę planowaną w zakresie: prawidłowości oznakowania ww. materiałów i wyrobów, przestrzegania obowiązku dołączania deklaracji zgodności i zapewnienia możliwości śledzenia produktu, a ponadto przepisów dotyczących identyfikacji przedsiębiorcy. Nie wydawano decyzji administracyjnych, nie karano mandatami karnymi, pobrano 1 próbkę wyrobu mającego kontakt z żywnością do badań laboratoryjnych.

### **9. Współpraca z innymi jednostkami kontrolnymi i środkami masowego przekazu.**

W roku 2024 roku podejmowano i kontynuowano współpracę oraz współdziałanie w ramach porozumienia (działania interwencyjne):

#### **9.1. Powiatowy Lekarz Weterynarii w Janowie Lubelskim:**

- ✓ przekazanie do wiadomości i weryfikacji przez PSSE Janów Lubelski informacji otrzymanych od PSSE w Leżajsku na temat sprzedaży wyrobów wędliniarskich i mięsnych na placu targowym w miejscowości Nowa Sarzyna - podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości: brak lady chłodniczej; brak odpowiedniego



## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

---

- oznakowania ww. produktów; sprzedaż ww. asortymentu odbywała się z samochodu, który nie był dostosowany do ww. rodzaju działalności,
- ✓ przekazano listę dwóch zakładów żywienia zbiorowego otwartego znajdujących się pod nadzorem tut. Stacji, proponowanych do nadzoru wspólnie z Inspekcją Weterynaryjną,
  - ✓ przeprowadzono 2 kontrole w obecności przedstawiciela lokalnego organu IW w zakładach żywienia zbiorowego (restauracja, punkt gastronomiczny) w zakresie przestrzegania obowiązujących przepisów prawnych dotyczących warunków żywienia zbiorowego,
  - ✓ z inicjatywy Powiatowego Lekarza Weterynarii pracownik PSSE w Janowie Lubelskim wziął udział w kontroli Inspekcji Weterynaryjnej przeprowadzonej w zakładzie garmażeryjnym (produkcja pierogów).

### **9.2. Burmistrz Janowa Lubelskiego:**

- ✓ spotkanie przy współdziałaniu władz lokalnych, podmiotów gospodarczych i instytucji publicznych w sprawie omówienia zasad bezpieczeństwa, utrzymania ładu i porządku, stanu sanitarnego na terenach rekreacyjnych nad Zalewem w Janowie Lubelskim w sezonie letnim.

### **9.3. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Leżajsku:**

- ✓ otrzymanie od PPIS w Leżajsku pisma w sprawie sprzedaży wyrobów wędliniarskich i mięsnych na placu targowym w miejscowości Nowa Sarzyna przez osobę zamieszkałą na terenie nadzorowanym przez PPIS w Janowie Lubelskim. Według informacji przekazanych przez PPIS w Leżajsku w obecności Państwowego Powiatowego Lekarza Weterynarii w Leżajsku oraz funkcjonariuszy Komisariatu Policji w Nowej Sarzynie przeprowadzono czynności kontrolne w związku ze sprzedażą wędlin oraz mięsa (kurczak) z samochodu dostawczego. Podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości: brak lady chłodniczej; brak odpowiedniego oznakowania ww. produktów; sprzedaż ww. asortymentu odbywała się z samochodu, który nie był dostosowany do ww. rodzaju działalności). Pismo przesłane do wykorzystania służbowego. Działania podjęto niezwłocznie.

### **9.4. PIORiN:**

- ✓ przesyłano wielokrotnie do wykorzystania służbowego informacje na temat stwierdzonych przekroczeń pozostałości pestycydów w produktach spożywczych, których surowce zostały wytworzone przez producentów rolnych z terenu powiatu janowskiego,
- ✓ przeprowadzono 2 „wspólne” kontrole gospodarstw rolnych wyłącznie PIS/PIORiN oraz dodatkowo jedną kontrolę wspólnie z PIS/PIORiN/IOŚ.

### **9.5 IOŚ.**

- ✓ przeprowadzono 1 „wspólną kontrolę” gospodarstwa rolnego przez PIS/IOŚ.

### **9.6. Lubelska Izba Rolnicza**

- ✓ Pracownik PSSE Janów Lubelski na zaproszenie Powiatowej Lubelskiej Izby Rolniczej Powiatu Janowskiego uczestniczył w spotkaniu roboczym.

Podczas spotkania przedstawiono prezentację na temat ogólnych wymagań sanitarnych dla producentów produkcji pierwotnej.

### 10. Nadzór nad obrotem grzybami oraz zatrucia grzybami.

W roku 2024 na terenie powiatu janowskiego nie odnotowano zatruc po spożyciu grzybów, w tym przypadków śmiertelnych. Ponadto w zakresie sprawowanego nadzoru nad obrotem grzybami w sezonie grzybowym udzielono 11 porad dot. grzybów. Nie wydawano atestów na grzyby świeże, gdyż nie odnotowano wniosków osób zainteresowanych ich wydaniem. Uprawnienia grzyboznawcy posiada jedna osoba, dwie osoby posiadają uprawnienia klasyfikatora grzybów. W trakcie prowadzonego nadzoru bieżącego nie stwierdzono również nieprawidłowości związanych z wprowadzaniem grzybów leśnych do obrotu w nadzorowanych obiektach żywnościowo – żywieniowych.

Przy współdziałaniu pionu OZiPZ podejmowano także działania oświatowo-prewencyjne na temat zasad bezpiecznego zbierania i przygotowywania grzybów do celów konsumpcyjnych:

- prelekcje/ pogadanki podczas zajęć edukacyjnych „Przygody w lesie – grzybobranie”: dla 130 osób,
- poradnictwo edukacyjne podczas organizacji punktu informacyjno-edukacyjnego - dla 83 uczestników,
- 3 narady dla 9 organizatorów podczas trwającego wypoczynku letniego,
- przekazywanie informacji społeczności lokalnej i nie tylko poprzez strony internetowe, media społecznościowe itp. – 1241 odbiorców,
- formy wizualne: 120 odbiorców,
- wystawę grzybów odwiedziło 250 osób,
- materiały edukacyjne drukowane (dla dzieci i młodzieży przebywających na letnim wypoczynku, dla dzieci przedszkolnych oraz podczas wystawy świeżych grzybów zorganizowanej przy współdziałaniu Nadleśnictwa Janów Lubelski) przekazano ok. 720 sztuk.

### 11. Ocena sposobu żywienia w zakładach zamkniętych żywienia zbiorowego, w tym w jednostkach systemu oświaty.



W wyniku przeprowadzonych ocen stwierdzono, iż żywienie w placówkach oświatowych w zdecydowanej większości spełnia wymagania obowiązujących przepisów prawnych w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty jak też wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia



## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

---

zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. Zostało to potwierdzone teoretyczną oceną jadłospisów zaplanowanych na tydzień szkolny i wrywkową kontrolą raportów magazynowych dotyczących ilości i rodzaju wydawanych środków spożywczych do produkcji posiłków oraz kontrolą produktów spożywczych sprzedawanych w „sklepikach szkolnych”. W przypadku żywienia całodziennego zapewniony jest dobór środków spożywczych pochodzących z różnych grup żywności, zgodnie z zasadami zdrowego żywienia dzieci i młodzieży. Reasumując, żywienie dzieci i młodzieży uczęszczających do jednostek systemu oświaty zapewnia podaż niezbędnych składników odżywczych warunkujących utrzymanie zdrowia i prawidłowy rozwój fizyczny i umysłowy.

W 2024 roku dokonano ogółem 38 ocen sposobu żywienia, w tym: 18 ocen sposobu żywienia w stołówkach szkolnych, 5 ocen w stołówkach przedszkolnych, 1 ocena bloku żywienia w szpitalu, 3 oceny w domach opieki społecznej, 1 ocena w domu dziecka i młodzieży oraz 10 ocen w trakcie zorganizowanego wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży. Przeprowadzono teoretyczne oceny jakościowe metodą punktową, sprowadzającą się do oceny prawidłowości racji pokarmowej z okresu dekady pod kątem liczby posiłków w ciągu dnia, częstotliwości występowania określonego produktu, typu posiłku, spożycia produktu lub składnika pokarmowego w odniesieniu do zaleceń żywieniowych. Wyróżniki te wycenione są w postaci punktów, których sumę porównuje się ze skalą ocen i wnioskuje o prawidłowości racji. Posiłki zostały uznane za racjonalne, zbilansowane pod kątem udziału w nich grup produktów dostarczających podstawowych niezbędnych składników pokarmowych. Tylko w kilku przypadkach wniesiono uwagi, ponieważ jadłospisy zawierały nieliczne błędy, które można wyeliminować w krótkim czasie.

Należy w tym miejscu zaznaczyć, iż dwa z czterech skontrolowanych zakładów zapewniły warunki do poprawnego bilansowania diet - zatrudnione są na etacie dietetyczki o potwierdzonych kwalifikacjach (PZAZ oraz DPS BARKA). Dwa zakłady pielęgnacyjno - opiekuńcze, udzielające stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych (innych niż szpitalne) dla dorosłych nie mają zatrudnionej dietetyczki.

Nie wydawano decyzji nakazowych oraz nie podejmowano działań w zakresie sposobu żywienia. Większość ocenionych jadłospisów była zgodna z zasadami racjonalnego żywienia. Ocena jadłospisów w ocenianych okresach wskazywała na uwzględnienie przy ich tworzeniu zasad prawidłowego żywienia, zalecanych przez Instytut Żywności i Żywienia, na poziomie zadawalającym.

Oceny żywienia w stołówkach na koloniach, obozach oraz w stołówkach w domach dziecka na terenie powiatu janowskiego były zgodne z zasadami higieny żywienia, nie były kwestionowane.

Nie ma wątpliwości, że niska dzienna stawka żywieniowa na osobę nie zawsze jest w stanie zapewnić realizację zaleceń prawidłowo zbilansowanego posiłku. Poza tym ogranicza w istotny sposób zakup produktów odpowiedniej jakości.

### 12. System wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i środkach żywienia zwierząt.



W związku z nadesłanymi w ramach funkcjonowania systemu RASFF (system wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach) powiadomieniami alarmowymi i informacyjnymi przeprowadzane były kontrole obecności na rynku żywnościowym w miejscach obrotu

żywnością kwestionowanych produktów żywnościowych będących przedmiotem powiadomień, które pobrane były wcześniej do badań laboratoryjnych na terenie kraju w ramach urzędowej kontroli żywności przez inspekcje sanitarne. Ponadto podczas prowadzonych czynności kontrolnych monitorowano proces wycofywania stwierdzonej w sprzedaży kwestionowanej żywności. Do zagrożeń zgłaszanych w 2024 roku w systemie RASFF należały: obecność bakterii chorobotwórczych, przekroczenia dopuszczalnego poziomu środków ochrony roślin (pestycydów), mykotoksyn, metali ciężkich, alkaloidów pirolizydynowych i opium, obecność substancji niedozwolonych, napromieniania, obecność ciał obcych (zanieczyszczenia fizyczne) oraz substancji alergennych w środkach spożywczych.

W 2024 r. prowadzono postępowania wyjaśniające dotyczące produktów zgłoszonych do systemu RASFF, których producentami były zakłady produkcyjne/dystrybucyjne z terenu powiatu janowskiego, będące pod nadzorem PPIS. Produkty te pobrane zostały do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności w obiektach obrotu żywnością na terenie kraju przez przedstawicieli Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Podejmowane działania z urzędu miały na celu m.in. ustalenie stanu magazynowego, list dystrybucyjnych, przyczyn występowania nieprawidłowości oraz koordynowanie procesu wycofywania kwestionowanych produktów z rynku.

**Kasza gryczana** – przekroczenie NDP dla glifosatu. Podczas prowadzonych czynności wyjaśniających przeprowadzono kontrolę interwencyjną u producenta,



sprawdzano czy kwestionowane partie kaszy znajdują się na stanie magazynowym oraz gdzie zostały rozdystrybuowane. W trakcie podjętych działań ustalano listę odbiorców kwestionowanych produktów. PPIS w Janowie Lubelskim analizując ścieżki dystrybucji powiadomił właściwych miejscowo Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych nadzorujących odbiorców kwestionowanej kaszy





## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

---

gryczanej, w celu podjęcia działań. Jak też poinformował Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa o fakcie stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości glifosatu w kwestionowanej kaszy gryczanej wyprodukowanej z surowca (gryka) zakupionego od producenta rolnego zajmującego się uprawą zbóż. Przedsiębiorca podjął stosowne działania naprawcze po uzyskaniu informacji o wyniku badań laboratoryjnych kwestionowanego produktu tj. przeanalizował zapisy w dokumentacji, na podstawie których określono ilość zakupionego surowca użytego do ich produkcji i jego dostawców. Wdrożono niezwłocznie procedurę wycofania kwestionowanego produktu od odbiorców. Wycofany z obrotu handlowego przez producenta kwestionowany produkt został przy obecności przedstawiciela PPIS w Janowie Lubelskim komisyjnie spalony u producenta w piecach przeznaczonych do prażenia gryki.

**Ryż** - przekroczenie NDP pozostałości pestycydu (środek ochrony roślin). Odbiorcami kwestionowanego ryżu były duże sieci handlowe oraz inne podmioty obrotu żywnością. Producent bezzwłocznie wszczął procedurę wycofania kwestionowanego produktu z rynku. Całość zwróconego przez odbiorców kwestionowanego ryżu została przez producenta zutilizowana.

**Siemię lniane** - przekroczenie NDP pozostałości pestycydu (środek ochrony roślin). Przedmiotowe siemię lniane zostało zakupione przez przedsiębiorcę z powiatu janowskiego od firmy zajmującej się jego importem. Badania właścicielskie są wykonywane przez przedsiębiorcę zgodnie z ustalonym harmonogramem badań w danym roku kalendarzowym (badaniom poddawane są losowo wybrane partie zakupowe). Przedsiębiorca dokonując dalszej dystrybucji produktu, opierał się na załączonym przez sprzedawcę/importera raporcie badań siemienia lnianego (badania m.in. w kierunku pestycydów, w tym glifosatu). Podczas kontroli przedłożony został do wglądu certyfikat jakości dla siemienia lnianego, zawierający informacje dotyczące nazwy dostawcy, odbiory, kraju pochodzenia, numeru partii, daty przydatności, roku zbioru (2024) itp. PPIS w Janowie Lubelskim powiadomił właściwych miejscowo Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych nadzorujących nabywcę oraz dostawcę (importera) kwestionowanego produktu, w celu podjęcia działań zgodnie z kompetencjami. W związku z prowadzonym postępowaniem wyjaśniającym w przedmiotowej sprawie otrzymano informację zwrotną przesłaną przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, nadzorującego importera siemienia lnianego. Według ustaleń organu, podmiot firma nie posiada magazynów do przetrzymywania zakupionych towarów - zajmuje się wyłącznie pośrednictwem kupna i sprzedaży. Ustalono, że kwestionowane siemię lniane zwrócone od odbiorców zostało przez przedsiębiorcę z powiatu janowskiego sprzedane z przeznaczeniem na cele techniczne (brykiet).



## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

---

**Kasza orkiszowa** - przekroczenie NDP mykotoksyny (ochratoksyny A). Na podstawie przedłożonej do wglądu dokumentacji dot. wewnętrznej kontroli, prowadzonej w zakładzie produkcyjnym ustalono, że kwestionowana kasza orkiszowa została sprzedana wyłącznie jednemu odbiorcy zajmującego się konfekcjonowaniem żywności. Przedmiotowa kasza orkiszowa została wyprodukowana z surowca (pszenica orkisz) zakupionego od jednego dostawcy (firma zajmująca się skupem i sprzedażą ziarna zbóż). Producent po wyprodukowaniu kaszy orkiszowej nie wnosił uwag odnośnie jej cech organoleptycznych, co potwierdziły przedłożone do wglądu zapisy w prowadzonej dokumentacji. Podczas prowadzonego postępowania wyjaśniającego sprawdzono również warunki przechowywania surowca i gotowego wyrobu. Warunki przechowywania surowca i gotowego wyrobu monitorowane są przez producenta na bieżąco. Na wyposażeniu zakładu znajdują się termo-higrometry. Z kontroli warunków przechowywania prowadzone są na bieżąco zapisy. W związku z przekroczeniem NDP ochratoksyny A w kaszy orkiszowej przedsiębiorca wdrożył procedurę wycofywania przedmiotowego produktu u odbiorcy. Wycofywana z obrotu handlowego przez odbiorcę kwestionowana kasza orkiszowa została zwrócona producentowi z powiatu janowskiego, a następnie zutylizowana we własnym zakresie poprzez spalenie w piecu, co potwierdzał przedłożony do wglądu dokument potwierdzający dalszy sposób postępowania z kwestionowanym produktem.

**Płatki jaglane** – zmiany organoleptyczne (jęłczenie). Producent przed sprzedażą dokonał oceny jakościowej wyrobu gotowego: nie wniesiono uwag odnośnie wilgotności płatków, ocena organoleptyczna – prawidłowa, nie stwierdzono ciał obcych. Dokonano analizy zapisów Rejestru warunków przechowywania surowca i produktu gotowego. Ustalono, że surowiec przechowywano w zakładzie na paletach w opakowaniach zbiorczych, dostarczonych przez dostawcę (worki typu big-bag), w wydzielonym i wentylowanym magazynie w warunkach monitorowanej wilgotności powietrza. Przedmiotowe płatki jaglane magazynowano w workach papierowych na paletach w wydzielonym pomieszczeniu magazynowym – warunki przechowywania zgodne z zaleceniami, dostosowane do rodzaju asortymentu. Producent dostarczył towar według własnych specyfikacji zgodnie z wymaganiami stawianymi przez odbiorcę zapewniając od lat wysoką jakość towarów, o czym świadczy m.in. brak odnotowanych reklamacji oraz zwrotów od odbiorcy. W trakcie czynności kontrolnych, zakład producent zapewnił, iż przedmiotowe płatki jaglane w momencie sprzedaży charakteryzowały się prawidłowymi cechami sensorycznymi. Zarówno surowiec produkcyjny jak i wyrób gotowy dostarczony do odbiorcy nie wykazywał żadnych nieprawidłowych cech organoleptycznych. Nie stwierdzono uwag dotyczących warunków przechowywania. Kontrola wewnętrzna prowadzona jest przez przedsiębiorcę systematycznie.

**Biała fasola** - obecność szkodników owadzych. Podczas przeprowadzonego przez firmę postępowania wyjaśniającego stwierdzono, iż na stanie magazynowym nie było



## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

---

produktu, został w całości rozdystrybuowany. Próby referencyjne fasoli przechowywane w zakładzie dot. wskazanej wyżej partii jak i innych, nie budziły zastrzeżeń – nie stwierdzono obecności szkodników. Przedsiębiorca przeanalizował proces produkcji od momentu przyjęcia na stan magazynowy poprzez konfekcję i dystrybucję. Pismo z wyjaśnieniami dot. podjętych działań oraz swoje stanowisko w sprawie producent przesłał do spółki odbiorcy (jedna z sieci handlowych). Ustalono, że do dnia kontroli do producenta nie wpłynęły inne reklamacje dot. Fasoli Białej Piękny Jaś oprócz reklamacji ze sklepu sieci LIDL związanej z interwencją klienta. Zwroty towaru od odbiorcy zostały przez producenta zutilizowane.

**Mak** - przekroczenie NDP alkaloidów opium. Podczas prowadzonego postępowania wyjaśniającego u producenta po przeanalizowaniu dokumentacji systemu HACCP stwierdzono, że przedsiębiorca zgodnie z harmonogramem badań przeprowadza badania właścicielskie w zakresie oznaczenia alkaloidów Opium. Przedłożone do wglądu wyniki badań nie wykazały przekroczenia dopuszczalnego poziomu alkaloidów opium. Badane partie maku zawierały dopuszczalną zawartość alkaloidów opium. Ustalono podczas kontroli, że dane analityczne z przeprowadzanych badań w ww. zakresie są systematycznie przekazywane podczas sprzedaży przedsiębiorstwom będącymi stałymi odbiorcami maku niebieskiego. Przeprowadzono również kontrole sanitarne-interwencyjne u producentów rolnych z powiatu janowskiego którzy byli dostawcami maku do zakładu. Gospodarstwa rolne znajdują się pod nadzorem PPIS w Janowie Lubelskim. Przedłożono do wglądu decyzje - zezwolenia na uprawę maku wystawione przez Urząd Gminy oraz umowy kontraktacyjne maku, posiadające zezwolenie Wojewody na skup/sprzedaż maku z przeznaczeniem na cele spożywcze. PPIS w Janowie Lubelskim analizując ścieżki dystrybucji powiadomił właściwych miejscowo Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych nadzorujących odbiorców kwestionowanego maku, w celu podjęcia działań zgodnie z kompetencjami. Po zakończonym procesie wycofywania ze sprzedaży kwestionowanej żywności producent zutilizował mak.

W 2024 roku PPIS w Janowie Lubelskim wystosował jedno powiadomienie zgłoszone do systemu RASFF dotyczące przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu alkaloidów pirolizydynowych będących źródłem zanieczyszczenia środków spożywczych w próbce „herbaty czarnej” pobranej do badań laboratoryjnych w ramach Urzędowej Kontroli przez przedstawicieli PSSE w Janowie Lubelskim. Powiadomienie wystosowano w związku z otrzymanym sprawozdaniem z badań z dnia 12.02.2024 r. przeprowadzonych przez: Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH – Państwowy Instytut Badawczy, na podstawie którego stwierdzono przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu alkaloidów pirolizydynowych w próbce przedmiotowego produktu. Próbkę pobrano do badań w obiekcie obrotu żywnością. Podczas podjętych czynności kontrolnych w obiekcie w którym pobrana została próba, stwierdzono brak kwestionowanej partii ww. produktu w obrocie handlowym – towar został sprzedany w całości klientom indywidualnym.

Poinformowano Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego sprawującego nadzór sanitarny nad dystrybutorem produktu oraz podmiot odpowiedzialny za dystrybucję produktu (sieć handlowa). Kwestionowany środek spożywczy został wycofany z rynku.

### 13. Akcje kontrolne – tematyka kontroli oraz ich wyniki.

W związku z otrzymanymi wytycznymi dotyczącymi wzmożonego nadzoru sanitarnego nad obiektami żywnościowo-żywnieniowymi w miesiącach letnich pracownicy pionu HŻ przeprowadzili łącznie 26 kontroli w zakresie oceny warunków przechowywania i znakowania (oceniono 22 wody butelkowane mineralne i źródłane). Nieprawidłowości nie stwierdzono.

KATIONY [mg/l]		Cielniak	Dobrewianka	Kinga	Krynica	Krynica	Wapnica	Wianost	Wianost	Wianost	Wianost
Ca <sup>2+</sup>	139.2	25.3	87.9	252.4	128.2	27.4	425.2	220.7	114.2	124.7	
Mg <sup>2+</sup>	21.9	23.4	12.8	72.4	29.4	170.8	59.4	131.7	21.2	14.2	
Na <sup>+</sup>	11.0	2	5.2	95.2	86.8	5.2	44.7	93.0	10.0	25.0	
K <sup>+</sup>	--	--	3.2	5.4	6.0	--	5.2	6.2	2.4	22.2	
ANIONY [mg/l]											
HCO <sub>3</sub> <sup>-</sup>	229.1	275.8	240.0	112.2	118.2	170.0	120.0	147.0	48.2	22.0	
SO <sub>4</sub> <sup>2-</sup>	--	--	12.8	3.0	17.2	11.2	3.0	25.0	--	--	
Cl <sup>-</sup>	--	--	5.2	9.7	6.4	--	5.8	8.8	13.2	--	
F <sup>-</sup>	<0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	--	0.2	--	0.2	--	

W dni wolne od pracy przeprowadzono 2 kontrole sanitarne w obiektach ruchomych podczas odbywającej się na terenie miasta Janów Lubelski imprezy masowej pn. „Festiwal Kaszy Gryczaki”. Nieprawidłowości nie stwierdzono. W roku 2024 w okresie trwania wycieczki przeprowadzono 11 kontroli zakładów żywieniowych (w tym 10 kontroli w trakcie wycieczki letniego), uwag i zastrzeżeń w ocenianych obszarach nie odnotowano.

### XII. STAN SANITARNY ŚRODOWISKA PRACY

Oddział Nadzoru Sanitarnego – Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami prowadzi działania w celu poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących na stanowiskach pracy w aspekcie zapobiegania chorobom zawodowym.

#### 1. Działalność kontrolna w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego.



Bieżący nadzór sanitarny w 2024 roku sprawowany przez Sekcję Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami obejmował oprócz kontroli w zakresie warunków zdrowotnych środowiska pracy, kontrole w zakresie:

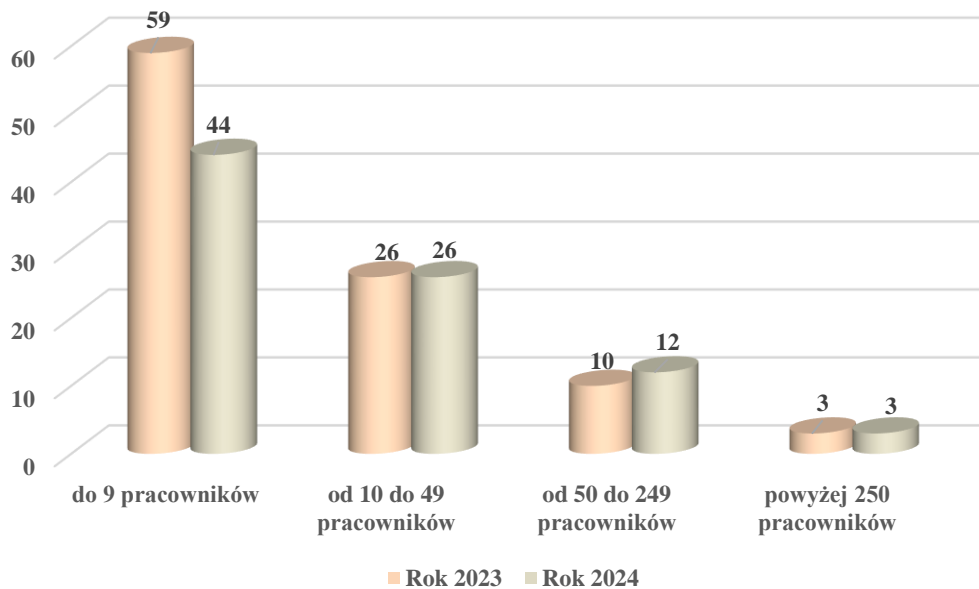
- wprowadzania do obrotu i stosowania w działalności zawodowej produktów biobójczych, substancji chemicznych i ich mieszanin,
- występowania substancji chemicznych i ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy,
- występowania w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki,
- prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3,
- nadzoru nad przygotowaniem pracodawców do przestrzegania przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest,
- przestrzegania przepisów ustawy o produktach kosmetycznych oraz przepisów rozporządzenia w zakresie przestrzegania obowiązku prawidłowego oznakowania.

W ewidencji pionu HP w 2024 r. znajdowało się 244 zakłady pracy (w 2023 r. – 243 zakłady pracy). Największą liczbę nadzorowanych przedsiębiorstw stanowią zakłady małe, zatrudniające do 9 pracowników, które stanowią 59,43% wszystkich zakładów objętych nadzorem. Duże przedsiębiorstwa, zatrudniające powyżej 250 pracowników (3 zakłady), stanowiły jedynie 1,23% ogółu nadzorowanych zakładów.



## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

W 2024 roku skontrolowano w zakresie higieny pracy 85 zakładów pracy, co stanowi 34,84% zewidencjonowanych podmiotów.



**Wykres 1. Struktura skontrolowanych w 2024 r. zakładów pracy w zakresie pionu higieny pracy wg liczby zatrudnionych pracowników w porównaniu do 2023 r.**

Łącznie przeprowadzono 119 kontroli, w tym 7 kontroli sprawdzających.

W skontrolowanych zakładach zatrudnionych było łącznie 3032 pracowników.

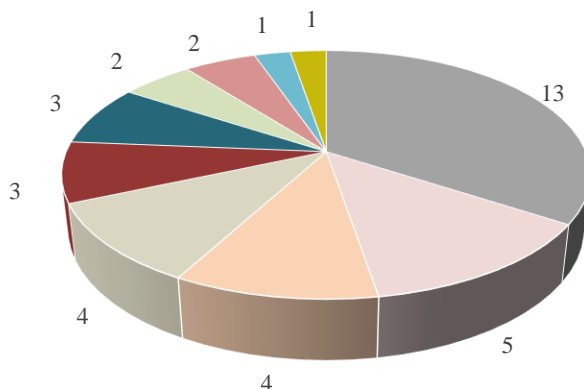
Zakres przeprowadzanych kontroli obejmował:

- nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami – 56 kontroli,
- nadzór nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 - 7 kontroli,
- nadzór nad produktami biobójczymi – 57 kontroli,
- nadzór w zakresie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy – 17 kontroli,
- nadzór nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy – 56 kontroli,

W 2024 r. w skontrolowanych zakładach pracy stwierdzono m.in. następujące nieprawidłowości:

- brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- zły stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń,
- brak lub nieprawidłowo sporządzoną ocenę ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy,
- uchybienia w zakresie szkodliwych czynników biologicznych,
- uchybienia w zakresie czynników rakotwórczych,
- brak uzupełnianego na bieżąco rejestru i kart badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,

- brak udokumentowanego faktu zapoznania pracowników z aktualnymi wynikami badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- brak odpowiedniego oświetlenia zgodnego z Polską Normą,
- brak aktualnych szkoleń bhp,
- brak aktualnych orzeczeń lekarskich pracowników,
- brak apteczki pierwszej pomocy.



- brak aktualnych pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia - 13
- zły stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń - 5
- uchybień w zakresie czynników rakotwórczych - 4
- uchybień w zakresie czynników biologicznych - 4
- brak aktualnych szkoleń bhp - 3
- brak orzeczeń lekarskich pracowników - 3
- brak rejestru/kart badań i pomiarów czynników szkodliwych - 2
- brak apteczki - 1
- brak zapoznania pracowników z wynikami badań i pomiarów czynników szkodliwych - 1

**Wykres 2. Nieprawidłowości stwierdzone w zakładach pracy w 2024 r.**

W 2024 r. PPIS wydał 11 decyzji dotyczących poprawy warunków pracy, w związku ze stwierdzonymi podczas kontroli nieprawidłowościami. Wydane decyzje zawierały łącznie 33 nakazy mające na celu poprawę warunków pracy. Dodatkowo w związku ze stwierdzonymi podczas kontroli nieprawidłowościami, do przestrzegania których pracodawca jest zobowiązany, wydano 7 decyzji płatniczych.

**Tabela 1. Działalność kontrolno – represyjna sekcji higieny pracy na przestrzeni lat 2020 – 2024.**

Rok	2020	2021	2022	2023	2024
Ilość przeprowadzonych kontroli	64	71	92	135	119
Wydane decyzje administracyjne	16	14	18	16	11

### 2. Przekroczenia normatywów higienicznych na stanowiskach pracy.

W 4 skontrolowanych w 2024 r. zakładach pracy stwierdzono przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. Łącznie 158 pracowników pracowało w warunkach przekroczenia normatywów higienicznych.

Narażenie pracowników na ponadnormatywne stężenia i natężenia przedstawiało się następująco:

- PKD 10 - 1 zakład, w którym 2 pracowników pracowało w przekroczeniu najwyższego dopuszczalnego natężenia hałasu,
- PKD 25 - 3 zakłady pracy, w których łącznie 156 pracowników pracowało w przekroczeniu najwyższego dopuszczalnego natężenia hałasu.



Działania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej ukierunkowane były na wyegzekwowanie od pracodawców poprawy warunków pracy, m.in. poprzez podjęcie działań mających na celu obniżenie stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy. Z reguły ze względów technologicznych obniżenie natężenia hałasu poniżej 85 dB w środowisku pracy jest niemożliwe – w związku z tym podejmowane przez pracodawców działania obejmują przede wszystkim obowiązek wynikający z zapewnienia pracownikom odpowiednich środków ochrony indywidualnej, oznakowania miejsc pracy, w których wielkości charakteryzujące hałas przekraczają dopuszczalne wartości oraz dokonania oceny ryzyka zawodowego zgodnie z Rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 5 sierpnia 2005 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na hałas lub drgania mechaniczne (Dz. U. z 2005 r. nr 157, poz. 1318).





### 3. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami.

Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje nadzór w zakresie przestrzegania przepisów związanych z bezpieczeństwem stosowania chemikaliów. W związku z powyższym kontrolowane jest przestrzeganie zapisów rozporządzenia REACH dotyczącego bezpiecznego stosowania chemikaliów tj. rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowania ograniczeń chemikaliów. Przepis ten ma zastosowanie do wszystkich substancji chemicznych zarówno tych stosowanych w procesach przemysłowych jak i w życiu codziennym. Wymagane jest również przestrzeganie przepisów rozporządzenia CLP w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych.

W 2024 roku w ramach nadzoru nad niebezpiecznymi substancjami i ich mieszaninami przeprowadzono łącznie 56 kontroli, w tym: 3 kontrole u dalszych użytkowników (formulatorów), 11 kontroli u dystrybutorów oraz 42 kontrole w zakładach, w których stosowane są chemikalia. Nie stwierdzono nieprawidłowości w obszarze wprowadzania do obrotu i stosowania chemikaliów.



### 4. Nadzór nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3.

Prekursory narkotykowe to substancje sklasyfikowane zgodnie z załącznikiem I do rozporządzenia Nr (WE) 273/2004 o prekursorach narkotykowych, posiadające szereg legalnych zastosowań, takich jak: analizy chemiczne, uzdatnianie wody, wytwarzanie tworzyw sztucznych, produktów farmaceutycznych, kosmetyków, perfum, detergentów. Są one przedmiotem obrotu na potrzeby legalnych zastosowań,

ale niektóre z nich mogą zostać wykorzystane do produkcji narkotyków. Ze względu na powyższe zagrożenie, podmioty gospodarcze prowadzące działalność w zakresie substancji chemicznych określonych jako prekursory narkotykowe kategorii 2 i 3 mają szereg obowiązków określonych w aktach prawnych krajowych oraz unijnych.

Na terenie działalności PPIS znajdują się 2 podmioty wprowadzające do obrotu aceton - prekursor narkotyków kategorii 3 oraz 5 zakładów pracy stosujące prekursory w działalności zawodowej. W zakresie nadzoru nad prekursorami narkotyków przeprowadzono łącznie 7 kontroli, podczas których nie stwierdzono naruszeń przepisów prawa.



### 1. Nadzór nad produktami biobójczymi, detergentami i produktami kosmetycznymi.

Na rynku polskim, a także w całej Unii Europejskiej, do zwalczania organizmów szkodliwych dla zdrowia ludzi i zwierząt (w tym wirusów), wprowadzane do obrotu i stosowane mogą być tylko takie produkty biobójcze na które wydane jest odpowiednie pozwolenie/zezwoleństwo. Spis takich produktów, zgodnie z ustawą o produktach biobójczych, znajduje się w Wykazie Produktów Biobójczych. Wykaz jest na bieżąco aktualizowany i dostępny na stronie Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych pod adresem:

<http://bip.urpl.gov.pl/pl/biuletyny-i-wykazy/produkty-biob%C3%B3jcz>

W zakresie produktów biobójczych przeprowadzono 57 kontroli, w tym:

- 37 kontroli u stosujących produkty biobójcze w działalności zawodowej,
- 20 kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu.

Nieprawidłowości w zakresie produktów biobójczych stwierdzono w 2 podmiotach, wprowadzających do obrotu produkty biobójcze po upływie daty ważności.

W ewidencji podmiotów zajmujących się obrotem produktami kosmetycznymi prowadzonej przez PPIS na dzień 31.12.2024 r. znajdowało się 24 podmioty. Na terenie powiatu janowskiego nie występują podmioty produkujące lub konfekcjonujące produkty kosmetyczne. W zakresie produktów kosmetycznych przeprowadzono łącznie 21 kontroli. Podczas jednej kontroli pobrano próbkę produktów kosmetycznych w celu przeprowadzenia badań laboratoryjnych pod kątem mikrobiologicznym (*Pseudomonas aeruginosa*, *Staphylococcus aureus*, *Escherichia coli*, *Candida albicans*, liczba bakterii tlenowych mezofilnych oraz liczba drożdży i pleśni) – próbka niekwestionowana.

Kontroli w zakresie detergentów w 2024 roku nie przeprowadzono.

### 6. Nadzór nad czynnikami biologicznymi.



W 2024 roku sprawując nadzór nad zakładami pracy przeprowadzono 56 kontroli w zakresie występowania w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki. W skontrolowanych zakładach na czynniki biologiczne narażonych było ogółem 1940 pracowników, z czego na czynniki biologiczne zaliczane do 3 grupy zagrożenia narażonych było 1125 pracowników.

W zakresie czynników biologicznych stwierdzono nieprawidłowości w 2 zakładach pracy (PKD 10) - ocena ryzyka zawodowego sporządzona niezgodnie z Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 22 kwietnia 2005 r. w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki (Dz. U. 2005 r., Nr 81, poz. 716 ze zm.) oraz brak odpowiednich szkoleń pracowników narażonych na czynniki biologiczne. Wydano 2 decyzje.

### 7. Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi.

Pracownicy w środowisku pracy mogą być narażeni na różne substancje niebezpieczne sklasyfikowane jako substancje rakotwórcze lub mutagenne. Niektóre są generowane w trakcie procesów roboczych, inne dostarczane jako surowiec w procesie produkcyjnym. W przeważającej większości substancje rakotwórcze lub mutagenne zaliczane są do substancji o działaniu tzw. bezprogowym, dla których nie można ustalić bezpiecznych poziomów ekspozycji.

W ramach nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi w środowisku pracy skontrolowano 14 zakładów pracy.

#### **PKD 16**

- 9 zakładów drzewnych, w których prace w narażeniu na pył drewna wykonywane są przez 46 pracowników,

### PKD 25

- 1 zakład zajmujący się obróbką metali i nakładaniem powłok na metale, w którym 31 pracowników narażonych jest na spaliny emitowane z silnika diesla, 6 z nich pracowało również w kontakcie z formaldehydem,

### PKD 85

- 1 zakład, w którym na pył drewna narażonych jest 2 pracowników,

### PKD 86

- 1 podmiot wykonujący działalność leczniczą, w którym na promieniowanie jonizujące narażonych jest 2 pracowników,
- 1 podmiot wykonujący działalność leczniczą, w którym na formaldehyd narażonych jest 6 pracowników,
- 1 podmiot wykonujący działalność leczniczą, w którym 41 pracowników pracuje w narażeniu na formaldehyd oraz 72 pracowników na promieniowanie jonizujące.

Nieprawidłowości w zakresie czynników rakotwórczych stwierdzono w 4 zakładach pracy (PKD 16) – brak aktualnych badań i pomiarów pyłu drewna, brak przekazania informacji o narażeniu na czynniki rakotwórcze do Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego i Państwowej Inspekcji Pracy.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 4 decyzje.

### 8. Ocena warunków pracy podczas zabezpieczania/usuwania wyrobów zawierających azbest – na podstawie kontroli przeprowadzonych w 2024 roku.



Pracownicy Sekcji Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami w ramach realizacji rządowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” corocznie sprawują nadzór nad przygotowaniem pracodawców do przestrzegania przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest.

Celem Programu jest wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych i środowiskowych spowodowanych azbestem poprzez jego sukcesywne usuwanie i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest. Ponadto celem jest również wzrost świadomości w zakresie zagrożeń zawodowych przy ekspozycji na azbest, a także promowania kultury prewencji celem eliminacji tych zagrożeń.

W 2024 r. nie wpłynęły do PPIS zgłoszenia w zakresie zamiaru wykonania prac polegających na zabezpieczeniu lub usunięciu azbestu. Na terenie powiatu

janowskiego brak jest firm zajmujących się usuwaniem, zabezpieczaniem lub transportem wyrobów zawierających azbest. W 2024 r. przeprowadzono 1 kontrolę w zakresie przygotowania i transportu wyrobów zawierających azbest.



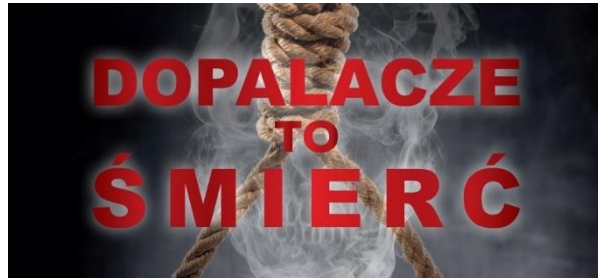
### **9. Nadzór nad środkami zastępczymi oraz nowymi substancjami psychoaktywnymi.**

W ramach Sekcji Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami realizowane są również działania określone przepisami ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

W celu ograniczania zagrożeń jakie mogą powodować środki zastępcze oraz nowe substancje psychoaktywne PPIS w 2024 roku kontynuował współpracę z podmiotami leczniczymi w zakresie nadzoru i monitorowania sytuacji w mieście i powiecie związanej z podejrzeniem zatrucia lub zatruciem środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi. W 2024 roku PPIS nie zarejestrował podejrzenia zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną. Ostatnie zarejestrowane zgłoszenie podejrzenia zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną w powiecie janowskim miało miejsce w 2020 r.

W 2024 r. PPIS przeprowadził 3 kontrole w zakresie przestrzegania zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych. Podczas kontroli nie stwierdzono produktów wzbudzających podejrzenie, że mogą to być środki zastępcze tj. niewiadomego pochodzenia, nie posiadających etykiet. Podczas czynności kontrolnych prowadzono również działania edukacyjno-informacyjne z uwagi na informacje o pojawieniu się w sprzedaży produktów mogących stanowić zagrożenie zdrowia i życia zawierających w swoim składzie substancje kwas ibotenowy i muscimol.

W 2024 roku do PPIS nie wpłynęły, do odrębnego prowadzenia, sprawy przekazane przez organy ścigania, które byłyby podstawą do wszczęcia postępowania dotyczącego nielegalnego wprowadzania do obrotu środków zastępczych.



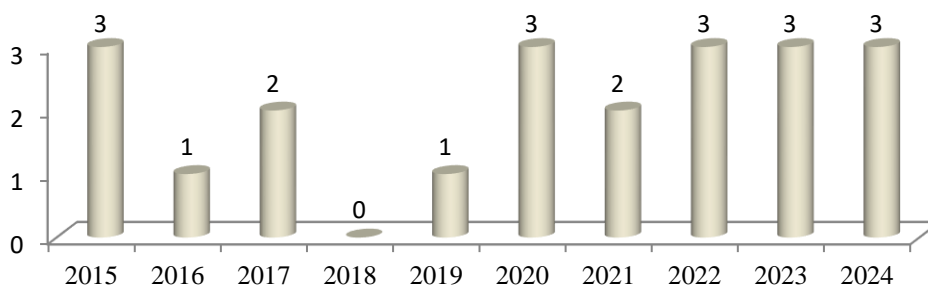
### 10. Choroby zawodowe.

Do PPIS w 2024 r. wpłynęło 11 zgłoszeń dotyczących podejrzenia choroby zawodowej. Na podstawie wyników postępowania oraz orzeczeń lekarskich placówek uprawnionych do rozpoznania chorób zawodowych, PPIS wydał 5 decyzji:

- 1 decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej z pozycji 15 wykazu chorób zawodowych tj. Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym trwającym co najmniej 15 lat – niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głóśni i trwałą dysfonią”,
- 1 decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej z pozycji 19 wykazu chorób zawodowych tj. „Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy - przewlekłe zapalenie okołostawowe barku”,
- 1 decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej (poz. 26 wykazu chorób zawodowych – borelioza.
- 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej z pozycji 15 wykazu chorób zawodowych tj.” Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym trwającym co najmniej 15 lat – niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głóśni i trwałą dysfonią”,



## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024



Wykres 3. Wydane decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej w latach 2015-2024.

Tabela 2. Liczba przypadków poszczególnych chorób zawodowych w latach 2015-2024 wg nazwy.

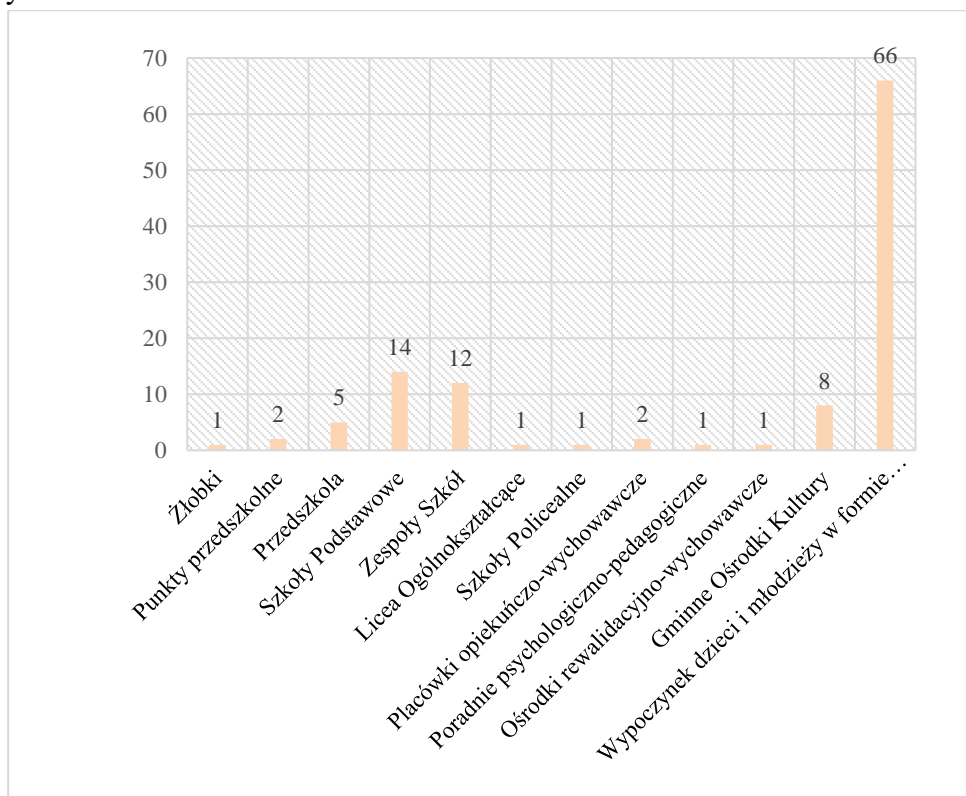
Nazwa choroby zawodowej	Numer choroby zawodowej	Lata										
		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	
Pylica płuc	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Astma oskrzelowa	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym	15	-	-	-	-	-	1	-	1	1	1	1
Choroby skóry	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy- zespół cieśni w obrębie nadgarstka	20.1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Ubytek słuchu spowodowany hałasem	21	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zespół wibracyjny	22	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa - borelioza	26	3	-	1	-	1	2	-	2	-	1	1
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy – przewlekłe zapalenie okołostawowe barku	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
<b>Razem:</b>		<b>3</b>	<b>1</b>	<b>2</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>3</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>3</b>	<b>3</b>	<b>3</b>

### 11. Podsumowanie.

- Najczęściej stwierdzaną nieprawidłowością podczas kontroli zakładów pracy był brak systematycznego przeprowadzania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.
- Czynnikiem szkodliwym dla zdrowia, na który narażona jest w środowisku pracy największa liczba osób, podobnie jak w latach wcześniejszych, jest hałas.
- Narażenie na działanie czynników rakotwórczych lub mutagennych w środowisku pracy najczęściej występowało w zakładach opieki zdrowotnej, gdzie pracownicy są narażeni na promieniowanie jonizujące oraz formaldehyd.
- Stwierdzane na terenie powiatu janowskiego choroby zawodowe w 2024 r. dotyczyły osób wykonujących zawód taki jak nauczyciel, fryzjer czy rolnik.

### XIII. STAN SANITARNY PLACÓWEK DZIECI I MŁODZIEŻY

W 2024 roku pod nadzorem PPIS w Janowie Lubelskim w ewidencji znajdowało się **114** placówek, w tym **48** placówek nauczania i wychowania (**1** żłobek, **2** punkty przedszkolne, **5** przedszkola, **14** szkół podstawowych, **12** zespołów szkół, **1** liceum ogólnokształcące, **1** szkoła policealna, **2** placówki opiekuńczo-wychowawcze, **1** poradnia psychologiczno-pedagogiczna, **1** ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy oraz **8** gminnych ośrodków kultury), w których przebywało około **7136** dzieci i młodzieży oraz **66** wycieczek dzieci i młodzieży w formie wyjazdowej w których przebywało około **2049** osób.



Wykres 1. Placówki będące pod nadzorem Stacji w 2024 r.



### **2. Warunki do utrzymania higieny oraz stanu technicznego.**

W trakcie kontroli sanitarnych zwracano uwagę na warunki do utrzymania higieny osobistej dzieci i młodzieży w placówkach. Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej podczas przeprowadzonych kontroli placówek oświatowych i innych placówek przeznaczonych na pobyt dzieci i młodzieży odnotowali, że **43** skontrolowanych placówek posiada połączenie do wodociągu miejskiego/gminnego, natomiast **5** placówek korzysta z własnego ujęcia wody. Do sieci kanalizacyjnej centralnej (miejskiej/ gminnej) podłączonych jest **18** placówek, **19** placówek posiada zbiorniki bezodpływowe na nieczystości ciekłe, a **11** placówki posiada własną oczyszczalnię ścieków.

Skontrolowano również, placówki pod kątem zapewnienia ciepłej bieżącej wody w pomieszczeniach sanitarnohigienicznych oraz standardy dostępności do urządzeń sanitarnych. W wyżej wymienionych zakresach nie stwierdzono nieprawidłowości.

W okresie wakacyjnym szkoły prowadziły prace remontowo-konserwatorskie polegające m. in. na pomalowaniu ścian, sufitów, renowacji podłóg, armatury łazienkowej czy wymianie mebli szkolnych. Dodatkowo zostały prowadzone prace związane z utworzeniem nowych wyjść ewakuacyjnych w przedszkolach, przeprowadzono remonty sali rekreacyjno- zastępczych i placów zabaw.

### **3. Warunki do prowadzenia zajęć WF.**



W ramach prowadzonego nadzoru nad szkołami, dokonano oceny warunków sanitarnohigienicznych do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego. Oceniono m. in. posiadanie przez placówkę infrastruktury do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego. Kontrole wykazały, że w kilku placówkach zajęcia prowadzone są na korytarzach szkolnych lub korzystano z hal sportowych zlokalizowanych poza placówkami. Jednakże, warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego ulegają systematycznie poprawie, głównie dzięki budowie sal gimnastycznych, hal sportowych oraz wielofunkcyjnych boisk.

### **4. Opieka medyczna w szkołach.**

Zgodnie z art. 103 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737) szkoła w zakresie realizacji zadań statutowych powinna zapewnić uczniom możliwość korzystania z gabinetu profilaktyki zdrowotnej. Stosownie zaś do art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 kwietnia 2019 r. o opiece zdrowotnej nad uczniami (Dz. U. 2019 r., poz. 1078) opieka realizowana jest w szkole i obejmuje profilaktyczną opiekę zdrowotną, promocję zdrowia oraz opiekę stomatologiczną.

Na **28** skontrolowanych szkół tylko **11** placówek spełnia te wymagania. W pozostałych szkołach opieka medyczna sprawowana jest przez lekarzy rodzinnych, natomiast opieka pielęgniarska w placówkach sprawowana jest zadaniowo w pomieszczeniu zastępczym (wolna sala lekcyjna w danym dniu).



### 5. Dożywianie dzieci i młodzieży.

Dożywianie prowadzone jest w **25** szkołach.

- **19** szkół przygotowuje posiłki na miejscu
- **6** szkół zapewnia żywienie w formie cateringowej.

Z dożywiania w formie obiadów w roku 2024

skorzystało **2814** uczniów, w tym **355** z posiłków dofinansowanych. W **14** placówkach funkcjonuje sklepik szkolny.

### 6. Higiena procesu nauczania.

Oceniając środowisko szkolne, szczególną uwagę zwracano na tygodniowy rozkład zajęć lekcyjnych pod kątem zachowania zasad higieny, dostosowanie mebli szkolnych do wzrostu uczniów, zapewnienia właściwego oświetlenia, zapewnienia miejsca na pozostawianie podręczników szkolnych, a także długość trwania przerw międzylekcyjnych.

#### 6.1. Ergonomia mebli szkolnych i przedszkolnych.



W ramach sprawowanego nadzoru dokonano oceny dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów w 34 placówkach, w 97 oddziałach. Łącznie oceniono 1092 stanowisk.

Nieprawidłowości stwierdzono w 4 placówkach w 12 oddziałach na 70 stanowiskach.

Przyczyną niewłaściwego dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów było: brak dostatecznej ilości mebli o określonych rozmiarach, niedostateczna wiedza nauczycieli /wychowawców odnośnie zasad dostosowania mebli szkolnych do wymagań ergonomii, korzystanie z różnych sal w ciągu dnia. W odniesieniu do w/w placówek, w których stwierdzono nieprawidłowości, skierowano wystąpienia pokontrolne, bądź pisma do organów prowadzących /dyrektorów placówek informujące o nieprawidłowościach.

### 6.2. Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych.



W 28 placówkach dokonano oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych: ogółem badaniem objęto 51 oddziałów, badaniu poddano 522 uczniów.

Nieprawidłowości stwierdzono w 3 placówkach w 10 oddziałach u 15 uczniów.

Poinformowano dyrektorów szkół, że zbyt ciężki plecak może zaburzyć prawidłowy rozwój kręgosłupa. Dyrektorzy szkół zobowiązali się do przypomnienia wychowawcom klas i rodzicom, aby zwrócili szczególną uwagę na wagę plecaka z jego zawartością u uczniów i aby ich zawartość nie przekraczała powyżej 10-15 % masy ciała ucznia. W związku z powyższym przesłano 3 wystąpienia do dyrektorów szkół i organów prowadzących.

### 6.3. Rozkłady zajęć lekcyjnych oraz organizacja pobytu w szkole.

PLAN LEKCJI

lp	Godzina	poniedziałek	wtorek	środa	czwartek	piątek
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						

W 2024 roku w ramach nadzoru bieżącego ocenę tygodniowego rozkładu zajęć lekcyjnych przeprowadzono w 27 szkołach w 234 oddziałach – nie stwierdzono nieprawidłowości.

### 6.4. Zapewnienie miejsca do pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych.



Wszystkie szkoły mają zapewnione miejsca do pozostawiania części podręczników i przyborów szkolnych. 8 szkół zapewniło uczniom szafki z indywidualnymi skrytkami, natomiast 19 szkół zapewniło inne miejsce na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych.

### 6.5. Pomiary temperatury.

Podczas kontroli pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej oceniali także zapewnienie właściwej temperatury w pomieszczeniach dydaktycznych, zgodnie z § 17 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach, który stanowi, że „w pomieszczeniach, w których odbywają się zajęcia, zapewnia się temperaturę co najmniej 18°C”. Wykonano **72** pomiary temperatury – nieprawidłowości nie stwierdzono.

### 7. Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi.

Działając w kierunku minimalizacji zagrożeń jakie niosą za sobą niebezpieczne substancje i mieszaniny skontrolowano **5 pracowni chemicznych** i ich zaplecza. Jak co roku prowadzony był nadzór nad odpowiednim przechowywaniem i oznakowaniem niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin w szkolnych pracowniach chemicznych oraz posiadaniem aktualnego ich spisu. W nadzorowanych placówkach uczniowie systematycznie zapoznawani byli z treścią kart charakterystyk w/w substancji, a w pracowniach chemicznych w widocznym miejscu znajdowały się regulaminy oraz instrukcje bhp, określające zasady bezpiecznego korzystania z wyposażenia.

### 8. Oświetlenie.

W roku 2024 oceniono placówki oświatowe pod kątem zapewnienia właściwego oświetlenia zgodnie z § 9 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r., poz. 1604), który stanowi, że „w pomieszczeniach szkoły i placówki zapewnia się właściwe oświetlenie”. Podczas kontroli w **35** placówkach oświatowych (**7** przedszkoli, **28** szkół) stwierdzono, iż wszystkie placówki posiadały wyniki z pomiarów natężenia i równomierności oświetlenia zgodne z Polską Normą.

### 9. Warunki sanitarne zorganizowanych form wypoczynku dzieci i młodzieży.



W związku ze specyficznym położeniem geograficznym powiatu janowskiego zarówno zimą jak i latem organizowany jest wypoczynek dzieci i młodzieży. W roku **2024** z wypoczynku skorzystało **2049** uczestników na **53** turnusach. Podczas kontroli oceniano stan sanitarny i warunki w miejscu zakwaterowania (pokoje, łazienki, świetlice oraz otoczenie obiektu). Otoczenie oraz wszystkie



## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

pomieszczenia przeznaczone na wypoczynek utrzymane były w czystości i porządku.

### 10. Podsumowanie.

W roku 2024 przeprowadzono 130 kontroli nadzorowanych obiektów, w tym 53 kontroli w placówkach stałych, 3 kontrole interwencyjne, 19 kontroli tematycznych oraz 53 kontroli w placówkach wypoczynku. W placówkach oświatowo-wychowawczych regularnie prowadzone są prace remontowe zmierzające do poprawy stanu sanitarno-higienicznego. Pomimo zwiększającej się liczby nowopowstałych obiektów sportowych w dalszym ciągu w wielu szkołach brak jest dostatecznej bazy do prowadzenia zajęć w-f, głównie dotyczy to szkół podstawowych zlokalizowanych na terenach wiejskich.

### XIV. OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

Działania oświatowo – zdrowotne prowadzone w 2024 roku na terenie powiatu janowskiego wynikały z wytycznych Głównego Inspektoratu Sanitarnego, Narodowego Programu Zdrowia, Krajowego Programu Zapobiegania HIV i zwalczania AIDS oraz analizy sytuacji epidemiologicznej powiatu. Wiodącym celem w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia były działania informacyjno – edukacyjne mające na celu zwiększenie świadomości zdrowotnej wśród dzieci i młodzieży, rodziców, oraz społeczności lokalnej poprzez realizację następujących programów:

#### 1. Interwencje programowe:

##### 1.1. Program edukacyjny: „Trzymaj Formę”.



Program „Trzymaj formę” realizowany jest we współpracy ze Stowarzyszeniem "Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców". Dotyczy on zbilansowanej diety i aktywności fizycznej. Adresowany jest do uczniów klas V-VIII szkół podstawowych oraz ich rodziców. Głównym celem programu jest zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie. W roku szkolnym 2023/2024 w programie wzięło udział 23 placówki szkolne (1064 uczniów). W ramach realizacji programu organizowany jest Konkurs wiedzy o zdrowym stylu życia "Trzymaj Formę!".

### 1.2. Program edukacyjny „Skąd się biorą produkty ekologiczne”.



Grupą odbiorców są dzieci uczęszczające do przedszkoli w wieku 5-6 lat. Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Główne założenia programu to zrozumienie czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne; kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych; propagowanie zdrowego stylu życia; zwiększanie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno-zdrowotnych. Program zawiera tematy

odnoszące się do piramidy zdrowego stylu życia, przestrzegania zasad higieny przygotowywania posiłków, rozmieszczenia produktów w lodówce. W roku szkolnym 2023/2024 w programie wzięło udział 5 przedszkoli (**166 dzieci**). Wzorem ubiegłych lat chętne dzieci realizujące program wzięły udział w IV edycji konkursu plastycznego pt. „Eko produkty na moim stole - Eko śniadanie na moim talerzu” organizowanego przez WSSE w Lublinie. Celem konkursu było podniesienie wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego i produktów ekologicznych wśród najmłodszych, a także kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych oraz wzbudzenie zainteresowania dzieci zdrowym stylem życia. Spośród rekordowej liczby 648 przedszkolaków, którzy wykonali prace plastyczne troje z nich:

Maxymilian Tyra, Dominika Piech oraz Maja Niedobylska vel Wiatrowska otrzymała wyróżnienia. Wyróżnione dzieci uczęszczały do Publicznego Samorządowego Przedszkola Nr 3 w Janowie Lubelskim.



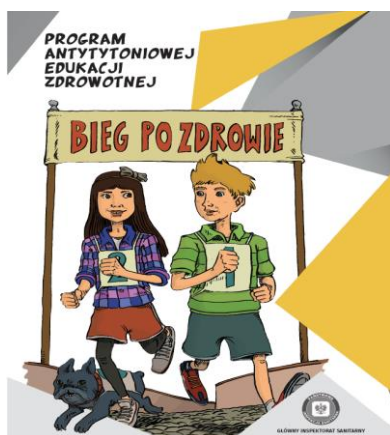
Fot.1. Laureaci konkursu plastycznego pt. „Eko produkty na moim stole – Eko śniadanie na moim talerzu”.

### 1.3. Programy antytytoniowej edukacji zdrowotnej: „Czyste Powietrze Wokół Nas” oraz „Bieg po Zdrowie”.

Celem programu „Czyste Powietrze Wokół Nas” jest wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy oraz wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy. Program kierowany jest do dzieci 5 i 6 letnich uczęszczających do przedszkoli i do oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych. Obejmuje również rodziców dzieci oraz pracowników przedszkoli i szkół podstawowych. Dzięki programowi dzieci usystematyzowały swoją wiedzę na temat szkodliwości różnego rodzaju dymów, a w szczególności czynnego i biernego palenia tytoniu – wpływ na palacza i otoczenie. Realizacja programu miała również wpływ na wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy; rodzice brali udział w pogadankach i prelekcjach. W roku szkolnym 2023/2024 w programie wzięło udział 26 placówek szkolnych (**565 uczniów oraz 470 rodziców**).



Fot. 2. Uroczyste podsumowanie programów edukacyjnych: „Czyste Powietrze Wokół Nas” oraz „Bieg po zdrowie”.



„Bieg po zdrowie” to program antytytoniowej edukacji zdrowotnej skierowany do uczniów klas IV szkół podstawowych. Najważniejszym celem programu jest opóźnienie lub zapobieganie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego, zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.

Program realizowało **322 uczniów** z 18 szkół podstawowych w powiecie.

### 1.4. Program zakażeń HBV i HCV pt.: „Podstępne WZW”.



W roku szkolnym 2023/24 kontynuowano realizację programu edukacyjnego pt. „Podstępne WZW”. Celem programu jest

upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C, uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki w tym zakresie, a także pobudzenie do refleksji nad odpowiedzialnością dotyczącą zachowań zdrowotnych. Program realizowany był w 4 placówkach edukacyjnych na terenie powiatu. Edukacją objęto **422 uczniów**.

### 1.5. Program edukacyjny: „Znamię! Znam je?”.



W ramach upowszechniania wiedzy o nowotworze złośliwym skóry realizowano program profilaktyczno-edukacyjny „Znamię! Znam je?”.

Program skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych. Istotą programu jest zwiększenie świadomości i wiedzy na temat czerniaka – jednego z najbardziej agresywnych nowotworów skóry oraz zachęcanie do regularnych badań. W roku szkolnym 2023/24 do realizacji programu przystąpiło 4 szkoły ponadpodstawowe. Program swym zasięgiem objął – **424 uczniów**.

### 1.6. Program edukacyjny: „ARS – czyli jak dbać o miłość?”.



Celem programu jest ograniczenie skutków zdrowotnych i społecznych używania substancji psychoaktywnych. Program adresowany jest do młodzieży ze szkół ponadpodstawowych.

Ogólnopolski Program „ARS, czyli jak dbać o miłość” znajduje się w Bazie

Programów Rekomendowanych. W roku szkolnym 2023/2024 program realizowany był w 3 placówkach i swoim zasięgiem objął **256 uczniów**.

### 1.7. Program edukacyjny: „Wybierz Życie Pierwszy Krok”.

Program dotyczy profilaktyki zapobiegania chorobom nowotworowym – rak szyjki



macy oraz roli wirusa HPV w jego powstawaniu, adresowany jest do młodzieży ze szkół ponadpodstawowych.

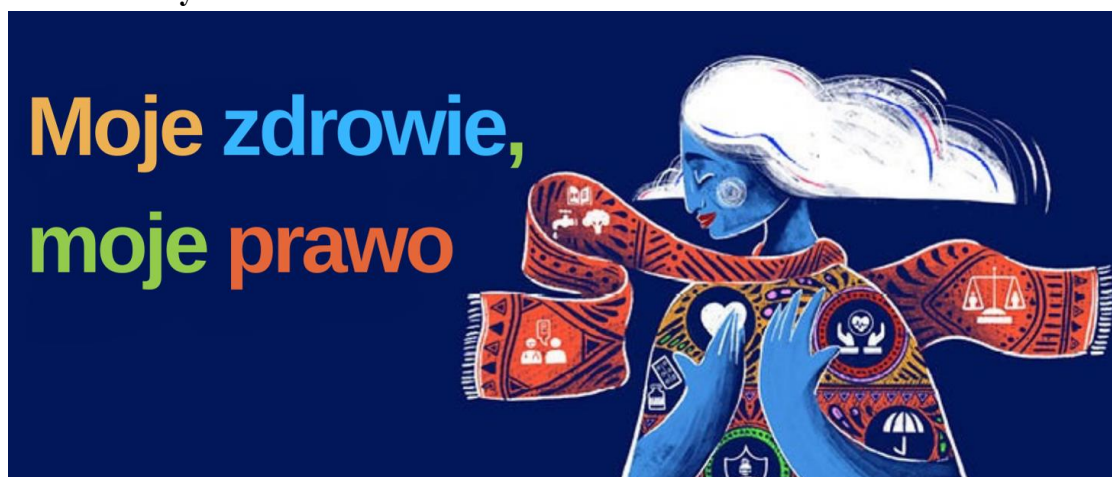


Program realizują głównie uczniowie klas I. Celem programu jest zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tą chorobę, motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie, podniesienie świadomości o czynnikach zwiększających ryzyko raka szyjki macicy, dostarczenie informacji o świadczeniodawcach wykonujących badania cytologiczne i kształtowanie umiejętności dbania o zdrowie własne i swoich bliskich.

W roku szkolnym 2023/2024 w programie wzięły udział 3 szkoły ponadpodstawowe - **146 uczniów**.

## 2. Interwencje nieprogramowe.

### 2.1. Światowy Dzień Zdrowia –



**7 kwietnia** przebiegał pod hasłem „Moje zdrowie, moje prawo”. Co roku obchodzony jest aby przypomnieć, że każdy człowiek na świecie ma prawo do dostępu do wysokiej jakości usług zdrowotnych, edukacji i informacji, a także do bezpiecznej wody pitnej, czystego powietrza, dobrego odżywiania, wysokiej jakości warunków mieszkaniowych, godnych warunków pracy i środowiska oraz wolności od dyskryminacji. W ramach obchodów tego dnia, opracowano informacje na strony internetowe (Starostwo Powiatowe, Urząd Miejski, PSSE Janów Lubelski, Facebook). Popularyzowano działania w zakresie zdrowego stylu życia wśród uczniów ich rodziców, nauczycieli, pacjentów podmiotów leczniczych oraz personelu medycznego poprzez spotkania edukacyjne. Działaniami objęto **1864 osób**.

### 2.2. Promocja szczepień ochronnych.

**Europejski Tydzień Szczepień Ochronnych obchodzony 21 – 27 kwietnia, 2024 r.** przebiegał pod hasłem: „Ratowanie życia poprzez szczepienia”. To inicjatywa Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) obchodzona każdego roku w ostatnim tygodniu kwietnia. Pomaga ona podnosić świadomość odnośnie znaczenia szczepień w zapobieganiu szerzeniu się chorób zakaźnych oraz ochronie zdrowia i życia ludzi. Obchody Europejskiego Tygodnia Szczepień w 2024 roku zbiegły się z 50 rocznicą Rozszerzonego Programu Szczepień (EPI). Aktualnie WHO w ramach programu EPI zaleca 13 szczepionek: przeciw gruźlicy, błonicy, krztuścowi, tężcowi, Hib, HepB,



## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

polio, odrze, różyczce, inwazyjnej chorobie pneumokokowej (PNC), rotawirusom, HPV oraz COVID-19.



Fot. 3. Punkt informacyjno – edukacyjny przygotowany na placu obok NZOZ Zdrowie s.c. w Janowie Lubelskim w ramach obchodów Europejskiego Tygodnia Szczepień Ochronnych.

26 kwietnia w ramach realizacji interwencji nieprogramowej pracownicy Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia oraz Sekcji Nadzoru Przeciwdemicznego PSSE przygotowali na placu obok NZOZ Zdrowie s. c. w Janowie Lubelskim stoisko informacyjno - edukacyjne. Głównym celem akcji było zwiększenie świadomości społecznej mieszkańców powiatu janowskiego na temat szczepień oraz podkreślanie ich znaczenia w ochronie naszego zdrowia i życia. Działaniami objęto łącznie **2601 odbiorców**.

### 2.3. Bezpieczeństwo dzieci podczas wypoczynku letniego i zimowego.





Fot. 4. Działania informacyjno – edukacyjne PSSE w Janowie Lubelskim przeprowadzone w ramach akcji letniej i zimowej pt. „Bezpieczny i zdrowy wypoczynek letni i zimowy”.

W ramach akcji letniej „Bezpieczny i zdrowy wypoczynek letni” i akcji zimowej „Bezpieczny i zdrowy wypoczynek zimowy” organizowane były spotkania z uczestnikami form wypoczynku. Prowadzono szeroko zakrojoną działalność informacyjno-edukacyjną odpowiednią do grupy wiekowej dzieci, związaną z przestrzeganiem zasad zdrowego stylu życia, profilaktyką używania substancji psychoaktywnych i profilaktyką antytytoniową. Tematyka dotyczyła bezpiecznych zachowań nad wodą, w lesie, w górach, na drodze, zapobiegania ukąszeniom przez kleszcze, bezpiecznego opalania, zasad profilaktyki czerniaka, profilaktyki zatruc pokarmowych oraz profilaktyki chorób zakaźnych. Przeprowadzono instruktaże prawidłowego mycia rąk, prawidłowego i bezpiecznego usuwania kleszcza. Podczas wypoczynku letniego i zimowego podejmowano działania takie jak: pogadanki, instruktaże, projekcję filmów, zajęcia warsztatowe, dystrybucję materiałów. Informacje dotyczące zasad bezpieczeństwa i higieny w czasie wypoczynku były systematycznie zamieszczone na fanpage PSSE w Janowie Lubelskim. Ponadto w ramach akcji letniej, podczas imprezy lokalnej (Festiwalu Kaszy Gryczaki - 10.08.2024 r.) przygotowano stoisko informacyjno – edukacyjne. Osoby odwiedzające punkt miały możliwość m.in. zmierzenia ciśnienia tętniczego, skorzystania z instruktażu prawidłowej pielęgnacji jamy ustnej, symulacji zaburzeń zmysłów (alkogogle, narkogogle)”.

Łączna liczba odbiorców akcji letniej i zimowej w powiecie janowskim w 2024 r. – **4622 osób**.

### 2.4. Profilaktyka zatruc pokarmowych / zatruc grzybami.



Fot. 5. Wystawa grzybów świeżych zorganizowana w Nadleśnictwie Janów Lubelski pt. „Poznaj grzyby – unikniesz zatrucia”

Profilaktyka zatruc grzybami, była realizowana od czerwca do listopada 2024 r. Zbieranie grzybów w naszym kraju jest bardzo popularne. Ze względu na walory smakowe i zapachowe chętnie spożywamy potrawy z grzybów. Pobyt w lesie jest także bardzo dobrą formą aktywnego wypoczynku. W naszych lasach rośnie wiele gatunków grzybów jadalnych, niejadalnych, trujących o różnej toksyczności. Aby zmniejszyć prawdopodobieństwo groźnej dla zdrowia pomyłki, pracownicy PSSE w dniu 30.09.2024 r. przygotowali wystawę grzybów pt. „**Poznaj Grzyby - unikniesz zatrucia**”. Celem wystawy zorganizowanej przy współudziale Nadleśnictwa Janów Lubelski było upowszechnienie wiedzy nt. grzybów jadalnych, niejadalnych, trujących oraz zapoznanie z zasadami bezpiecznego grzybobrania. Dodatkowo przez cały październik prowadzono działania edukacyjne pt. "**Przygody w lesie - grzybobranie**" skierowane do dzieci przedszkolnych.

W zajęciach edukacyjnych wzięły udział dzieci uczęszczające do:

- 👉 Publicznego Samorządowego Przedszkola nr 3 w Janowie Lubelskim
- 👉 Zespołu Placówek Oświatowych w Stojeszynie Pierwszym



Fot. 6. Zajęcia edukacyjne pt. "Przygody w lesie - grzybobranie".

Podczas zajęć przedszkolaki dowiedziały się m.in. jak przygotować się na grzybobranie, jak prawidłowo zachowywać się w lesie, jakie gatunki grzybów możemy spotkać podczas leśnych wędrowek. Dzieci chętnie udzielały odpowiedzi na leśne zagadki oraz dzieliły się swoimi spostrzeżeniami. Działaniami objęto: **2857 osoby**.

### 2.5. Kampania EFSA „Wybieraj Bezpieczną Żywność”.



**SUPLEMENTY  
TO NIE LEKI**



Kampania informacyjna:  
Wybieraj bezpieczną żywność  
**#EUChooseSafeFood**

W ramach IV edycji kampanii informacyjnej „Wybieraj Bezpieczną Żywność” - #EUChooseSafeFood prowadzono działania informacyjno – edukacyjne. Celem kampanii #EUChooseSafeFood jest wspieranie mieszkańców Europy w podejmowaniu świadomych decyzji dotyczących zakupu żywności. Dzięki niej konsumenci mają dostęp do praktycznych i przystępnych informacji dotyczących zagadnień takich jak pomoc w odczytywaniu etykiet umieszczonych na produktach spożywczych czy też porad na temat przygotowywania i przechowywania żywności. W IV edycji kampanii kładziono nacisk na przekazanie wskazówek, dzięki którym konsumenci mogli zadbać o odpowiednią higienę żywności w domu, poznając przy tym sposoby ograniczania

marnotrawstwa żywności. Kampania obejmowała szereg zagadnień związanych z żywnością i jej bezpieczeństwem. W ramach działań kampanijnych prowadzono spotkania tematyczne, wyświetlano prezentacje przygotowywane przez ekspertów z Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności, w holu przygotowano ekspozycję wizualną. Działaniami objęto łącznie **908 odbiorców**.

### 2.6. Obchody Światowego Dnia Rzucania Palenia.



Światowa Organizacja Zdrowia co roku koncentrując się na innym aspekcie globalnego uzależnienia jakim jest palenie tytoniu, stara się uświadamić i ostrzegać ludność przed zgubnymi skutkami tego nałogu. Idea obchodzonego w Polsce i na świecie „Światowego Dnia Rzucania Palenia” ma na celu zwrócenie uwagi całego

społeczeństwa globalnie i lokalnie na skutki palenia tytoniu: społeczne, ekonomiczne, a przede wszystkim na skutki zdrowotne, które spowodowane są paleniem papierosów, a w ostatnich latach również e-papierosów. Część palaczy zamiast rzucić palenie, zamienia tradycyjne papierosy na e-papierosa. Szkodliwość e-papierosów może być niższa, jednak warto pamiętać, że w e-papierosach do rozpuszczania nikotyny używa się dwóch substancji: gliceryny i glikolu propylenowego. Podgrzewanie ich do wysokich temperatur powoduje rozpad na dwa rakotwórcze związki karbonylowe: formaldehyd i acetaldehyd.

W ramach „Światowego Dnia Rzucania Palenia” obchodzonego w trzeci czwartek listopada, pracownicy PSSE w 2024 r. prowadzili działania informacyjne oraz pogadanki skierowane do uczniów szkół ponadpodstawowych. Dodatkowo informacje dotyczące Światowego Dnia Rzucania Palenia Tytoniu zostały przesłane do wszystkich szkół oraz placówek służb zdrowia znajdujących się na terenie powiatu. Działaniami profilaktycznymi zostało objętych łącznie: **1529 osób**.

### 2.7. Światowy Dzień AIDS.

Co roku 1 grudnia obchodzimy Światowy Dzień AIDS, święto, któremu przyświeca nadzieja, poczucie tolerancji solidarności z ludźmi żyjącymi z HIV i AIDS, wsparcie dla ich rodzi i przyjaciół. Celem akcji było zwrócenie uwagi na niebezpieczeństwo zakażenia się tym wirusem oraz możliwość anonimowego i bezpłatnego wykonania badań. W 2024 r. w ramach akcji prowadzono szereg działań edukacyjnych m.in. prelekcje, pogadanki, prezentacje. Działaniami objęto łącznie **1903 odbiorców**.



Fot. 6. Laureaci konkursu wiedzy o HIV/AIDS.



### 2.8. Zapobieganie chorobom nowotworowym.



Fot. 7. Akcja profilaktyczna „Różowa Kokardka” w Zespole Szkół Technicznych w Janowie Lubelskim – zachęcająca kobiety do badań profilaktycznych.

Celem działań było uświadomienie społeczeństwu, że problem chorób nowotworowych jest duży i nie należy go bagatelizować oraz przedstawienie sposobów ochrony przed chorobami nowotworowymi. Działania, które zostały podjęte na terenie powiatu w ramach zapobiegania chorobom nowotworowym to akcja profilaktyczna „Różowa Kokardka” zainicjonowana w ramach obchodów Światowego Dnia Walki z Rakiem Piersi, skierowana do mieszanek powiatu janowskiego z różnych grup wiekowych, zachęcająca kobiety do wykonywania badań w tym kierunku. Ponadto pracownik ds. Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia PSSE prowadził spotkania edukacyjne dla uczennic szkół ponadpodstawowych, wzbogacone instruktażem samobadania piersi

### 2.9. Profilaktyka uzależnień.

W celu zmiany zachowań zdrowotnych dzieci i młodzieży w roku 2024 kontynuowano realizację „**Profilaktycznego programu w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych**”. W związku z tym przeprowadzono cykl pogadarek dla rodziców, dzieci oraz młodzieży. Spotkania edukacyjne miały na celu zwrócenie uwagi na wciąż rosnący problem sięgania przez dzieci i młodzież po e-papierosy i środki psychoaktywne. Problem o tyle istotny, ponieważ w społeczeństwie wciąż dominuje zakłamanie przekonanie o nieszkodliwości ww. używek. Zagrożenie jest o tyle większe, gdyż młodzi ludzie nie mają większego problemu z zakupem ww. używek. Problem wynika również z braku świadomości samej młodzieży i deprecjonowanie zagrożenia przez osoby dorosłe. Zajęcia realizowano przy pomocy scenariuszy, prezentacji, ulotek dla uczniów i broszur dla rodziców. Przeprowadzono łącznie 47 spotkań dla **4013 odbiorców**.

Z uwagi na zwiększenie zakresu korzystania ze sprzętu cyfrowego przez dzieci i młodzież realizowano kampanię „**Wirtualny świat realnych zagrożeń**”, której celem było uświadomienie ryzyka związanego z nadużywaniem nowoczesnych technologii.



Fot. 8. Spotkania edukacyjne z dziećmi i młodzieżą odnoszące się do profilaktyki uzależnień.

Podczas spotkań omawiano m.in. objawy nadużywania mediów cyfrowych, możliwe negatywne skutki nałogowego korzystania z nowych technologii i internetu, sposoby na ograniczenie czasu spędzonego w przestrzeni cyfrowej.

Działaniami objęło **460 osób**.



### 2.10. Profilaktyka higieny osobistej, higieny mycia rąk oraz profilaktyka jamy ustnej.



Fot. 9. Instruktaż prawidłowego mycia zębów o dłoni podczas zajęć edukacyjnych.

Higieniczny tryb życia zależy w dużym stopniu od każdego człowieka. Zaniedbania higieniczne stanowią bezpośrednie zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania organizmu, a w konsekwencji dla naszego bezpieczeństwa. W tym zakresie w 2024 r. podejmowane były działania edukacyjne skierowane głównie do najmłodszych grup wiekowych dzieci z oddziałów przedszkolnych oraz uczęszczających do klas I - III. Podczas zajęć pracownik PSSE udzielał instruktażu prawidłowego szczotkowania zębów oraz właściwego mycia rąk. W działaniach uczestniczyło **1624 osób**.

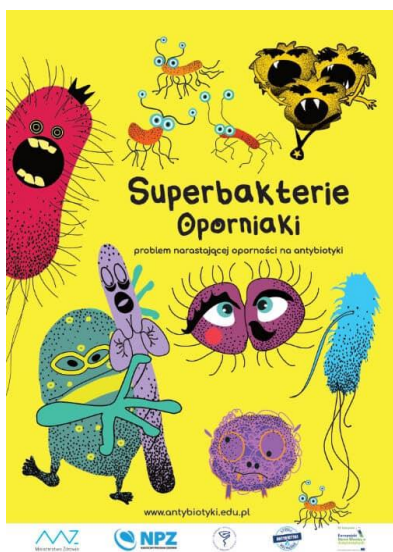
### 2.11. Profilaktyka nadwagi, otyłości oraz zasady prawidłowego odżywiania.



W ramach działań oświatowych odnoszących się do profilaktyki prawidłowego żywienia i aktywności fizycznej, prowadzono w szkołach podstawowych warsztaty prozdrowotne. Poprzez zajęcia dzieci mogły dowiedzieć się jakie produkty powinny znajdować się w codziennym jadłospisie oraz jaki wpływ na nasze zdrowie mają witaminy i minerały zawarte w owocach i warzywach. Natomiast w części praktycznej uczniowie sami poznawali tajniki zdrowego odżywiania przygotowując odżywcze i zdrowe przekąski.

Fot. 10. Przekąski wykonane podczas warsztatów zdrowego odżywiania.

### 2.12. Światowy Dzień Wiedzy o Antybiotykach.



Fot. 11. Wystawa edukacyjna opracowana przez Narodowy Instytut Leków na temat antybiotykooporności, która była prezentowana w holu Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Janowie Lubelskim.

W dniach 18-24 listopada 2024 r. obchodzony był Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach. Celem wydarzenia było zwrócenie uwagi społeczeństwa na to, jak poważne zagrożenie dla zdrowia publicznego stanowi zjawisko antybiotykooporności. Narastanie i rozprzestrzenianie się oporności na antybiotyki wśród drobnoustrojów wywołujących zakażenia u człowieka powoduje, że z jej powodu co roku umiera około 5 mln pacjentów. Szacuje się, że w 2050 r. liczba ta może się podwoić – według ekspertów z powodu antybiotykooporności umierać będzie nawet 10 mln osób rocznie. Hasłem przewodnim Światowego Tygodnia Wiedzy o Antybiotykach w 2024 roku brzmiało „Edukuj. Wspieraj. Działaj teraz”. W komunikacie przedstawionym na stronie WHO, narastające zjawisko antybiotykooporności stanowi jeden z najpoważniejszych kryzysów zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych współczesnego świata. Patogeny odporne na działanie leków są zagrożeniem dla zdrowia ludzi i zwierząt, dla produkcji żywności oraz całego środowiska naturalnego. Działaniami objęto **1390 osób**.

### 3. Współpraca nawiązana przez PSSE na poziomie powiatowym w zakresie działalności oświatowo-zdrowotnej i promocji zdrowia.

- Władze samorządów lokalnych,
- Dyrektorzy placówek oświatowo-wychowawczych,
- Kierownicy zakładów opieki zdrowotnej,
- Zakłady pracy,
- Redaktorzy prasy lokalnej, administratorzy sieci komputerowych.

Przez cały 2024 rok o wszystkich działaniach oświatowo – zdrowotnych informowano lokalną prasę oraz zamieszczano informacje na stronie internetowej PSSE,

Urzędu Miejskiego oraz Starostwa Powiatowego w Janowie Lubelskim. W 2024 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, największy zasięg miały ogólnopolskie programy edukacyjne inicjowane przez Główny Inspektorat Sanitarny – wdrażane, nadzorowane i koordynowane na terenie powiatu. Nowością w 2024 roku były wycieczki uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych do PSSE. Celem wizyt uczniów było zapoznanie z pracą, zakresem prowadzonych badań oraz specjalistyczną aparaturą i wyposażeniem. Podczas wizyt pracownicy Stacji oprowadzali uczniów po wybranych działach. Szczególnym zainteresowaniem cieszyły się zagadnienia, związane z prowadzeniem analiz w pracowniach laboratoryjnych.



**Fot. 12.** Wizyta uczniów I LO im. Bohaterów Porytowego Wzgórza w Janowie Lubelskim w Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Janowie Lubelskim.

#### 4. Podsumowanie.

Podjęmowane działania były adresowane głównie do dzieci młodzieży w placówkach oświatowo-wychowawczych oraz do społeczności lokalnej. Wzorem lat ubiegłych koordynowano programy i przedsięwzięcia oświatowo-zdrowotne poprzez inicjowanie działań, monitorowanie i ocenę ich realizacji zwracając przy tym uwagę na aktualne zagrożenia zdrowotne występujące wśród mieszkańców powiatu janowskiego.

W ramach oceny realizacji programów edukacyjnych w 2024 roku przeprowadzono **57** wizytacji w placówkach oświatowo – wychowawczych. Podczas wizytacji oceniono następujące programy:

Programy:	Ilość placówek ocenianych w ramach wskazanych programów:
<b>Skąd się biorą produkty ekologiczne</b>	4
<b>Czyste Powietrze Wokół Nas</b>	16
<b>Bieg po zdrowie</b>	9
<b>Trzymaj Formę</b>	17
<b>Podstępne WZW</b>	3
<b>Znamie! Znam je?</b>	3
<b>ARS czyli jak dbać o miłość</b>	3
<b>Wybierz Życie Pierwszy Krok</b>	2

### XV. DZIAŁALNOŚĆ LABORATORYJNA



PSSE w Janowie Lubelskim posiada w swojej strukturze organizacyjnej Oddział Laboratoryjny, który działa wg normy PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”. Oddział Laboratoryjny uzyskał potwierdzenie swoich kompetencji przez Polskie Centrum Akredytacji i od dnia 3-go marca 2005 roku posiada akredytację PCA o numerze **AB 586**. Zakres badań akredytowanych obejmuje badania mikrobiologiczne żywności i wody, badania fizyko-chemiczne wody oraz badania diagnostyki schorzeń bakteryjnych.

Akredytowana działalność jest określona w Zakresie Akredytacji Laboratorium Badawczego, który jest dostępny na stronie internetowej PCA ([www.pca.gov.pl](http://www.pca.gov.pl)). Oddział laboratoryjny poddawany jest corocznej ocenie przez PCA, w wyniku której następuje utrzymanie, bądź rozszerzenie zakresu akredytacji na następny rok.



## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

---

Podczas auditów przeprowadzonych w roku 2024 Polskie Centrum Akredytacji potwierdziło kompetencje Oddziału Laboratoryjnego i przedłużyło kontrakt do 2028 roku.

PPIS deklaruje swoje zaangażowanie w realizację polityki jakości Oddziału Laboratoryjnego PSSE oraz zapewnia, że utrzymuje wysoką jakość wykonywanych badań poprzez:

- zatrudnienie personelu, który jest systematycznie szkolony w zakresie metod badawczych oraz w zakresie zarządzania jakością w Laboratorium,
- branie udziału w badaniach biegłości/porównaniach między laboratoryjnych organizowanych przez renomowane instytucje krajowe i międzynarodowe,
- wykonywanie badań z zastosowaniem technik badawczych odpowiednio udokumentowanych i zweryfikowanych,
- stosowanie odpowiedniego wyposażenia pomiarowego, właściwie obsługiwanego i nadzorowanego.

### **KORZYŚCI DLA ODDZIAŁU LABORATORYJNEGO WYNIKAJACE Z AKREDYTACJI wg PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02**

**PRESTIŻ** – certyfikaty, sprawozdania z badań, świadectwa wzorcowania i raporty z kontroli wydawane przez akredytowane w PCA jednostki inspekcyjne i laboratoria są powszechnie uznawane,

**ZAUFANIE KLIENTA** – akredytacja jest obiektywnym dowodem na to, że laboratoria działają zgodnie z najlepszą praktyką jak również jest istotnym argumentem przy wyborze dostawców na rynku krajowym i międzynarodowym „badany lub certyfikowany raz – wszędzie akceptowany”,

### **WIARYGODNE I PRECYZYJNE WYNIKI ANALIZ I BADAŃ**

– dzięki akredytacji wyniki są wiarygodne i precyzyjne,

**UDZIAŁ BADAŃ W DECYZJACH** – akredytowane podmioty dostarczają wiarygodnych wyników, na podstawie, których mogą być podjęte decyzje np. w zakresie ochrony zdrowia publicznego.



## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

Wchodząca w skład Oddziału Laboratoryjnego, Pracownia Badań Mikrobiologicznych Żywności, pracująca w Systemie Zintegrowanym utworzonym na podstawie zarządzenia Głównego Inspektora Sanitarnego z 2004 roku, realizuje badania w zakresie:

**Tabela 1. Zakres badań mikrobiologicznych żywności.**

Lp.	Badana cecha	Normy metodyczne/procedury badawcze
1.	Obecność pałeczek <i>Salmonella spp</i>	PN-EN ISO 6579-1:2017-04/A1:2020-09 * Mikrobiologia łańcucha żywnościowego. Horyzontalna metoda wykrywania, oznaczania liczby i serotypowania <i>Salmonella</i> . Część 1: Wykrywanie <i>Salmonella spp</i> .
2.	Obecność i liczba gronkowców koagulazo-dodatnich ( <i>Staphylococcus aureus</i> i innych gatunków)	PN-EN ISO 6888-1:2001+A1:2004 Mikrobiologia żywności i pasz. Horyzontalna metoda oznaczania liczby gronkowców koagulazo - dodatnich ( <i>Staphylococcus aureus</i> i innych gatunków). Część 1: Metoda z zastosowaniem pożywki agarowej Baird-Parkera. PN-EN ISO 6888-2:2001+A1:2004* Mikrobiologia żywności i pasz. Horyzontalna metoda oznaczania liczby gronkowców koagulazo -dodatnich ( <i>Staphylococcus aureus</i> i innych gatunków). Część 2: Metoda z zastosowaniem pożywki agarowej z plazmą króliczą i fibrynogenem. PN-EN ISO 6888-3:2004+AC:2005 Mikrobiologia żywności i pasz. Horyzontalna metoda oznaczania liczby gronkowców koagulazo-dodatnich ( <i>Staphylococcus aureus</i> i innych gatunków). Część 3: Wykrywanie obecności i oznaczanie małych liczb metodą NPL.
3.	Liczba β-glukuronidazo-dodatnich <i>Escherichia coli</i>	PN-ISO 16649-2:2004* Mikrobiologia żywności i pasz. Horyzontalna metoda oznaczania liczby β-glukuronidazo-dodatnich <i>Escherichia coli</i> . Część 2: Metoda płytkowa w temp. 44°C z zastosowaniem 5-bromo-4-chloro-3-indoliloβ-D-glukuronidazo.
4.	Obecność i liczba bakterii z grupy <i>coli</i>	PN-ISO 4831:2007 Mikrobiologia żywności i pasz. Horyzontalna metoda wykrywania i oznaczania liczby bakterii z grupy <i>coli</i> . Metoda najbardziej prawdopodobnej liczby. PN-ISO 4832:2007* Mikrobiologia żywności i pasz. Horyzontalna metoda oznaczania liczby bakterii z grupy <i>coli</i> . Metoda płytkowa.
5.	Ogólna liczba drobnoustrojów	PN-EN ISO 4833-1:2013-12+Ap1:2016-11 Mikrobiologia łańcucha żywnościowego. Horyzontalna metoda oznaczania liczby drobnoustrojów. Część 1: Oznaczanie liczby metodą posiewu wgłębnego w temp. 30°C
6.	Liczba przypuszczalnych <i>Bacillus cereus</i>	PN-EN ISO 7932:2005* Mikrobiologia żywności i pasz. Horyzontalna metoda oznaczania przypuszczalnych <i>Bacillus cereus</i> - Metoda płytkowa.
7.	Obecność i liczba <i>Listeria monocytogenes</i>	PN-EN ISO 11290-1:2017-07* Mikrobiologia łańcucha żywnościowego. Horyzontalna metoda wykrywania i oznaczania liczby <i>Listeria monocytogenes</i> i innych <i>Listeria spp</i> . Część 1: Metoda wykrywania. PN-EN ISO 11290-2:2017-07* Mikrobiologia łańcucha żywnościowego. Horyzontalna metoda wykrywania i oznaczania liczby <i>Listeria monocytogenes</i> i innych <i>Listeria spp</i> . Część 2: Metoda oznaczania liczby.
8.	Obecność i liczba <i>Enterobacteriaceae</i>	PN-ISO 21528-1:2017-08 Mikrobiologia łańcucha żywnościowego. Horyzontalna metoda wykrywania i oznaczania liczby <i>Enterobacteriaceae</i> . Część 1: Wykrywanie <i>Enterobacteriaceae</i> . PN-ISO 21528-2:2017-08*. Mikrobiologia łańcucha żywnościowego. Horyzontalna metoda wykrywania i oznaczania liczby <i>Enterobacteriaceae</i> . Część 2: Metoda liczenia kolonii.
9.	Badania sanitarne z powierzchni / wymazy czystościowe	PN-EN ISO 18593:2018-08. Mikrobiologia łańcucha żywnościowego. Horyzontalne metody pobierania próbek z powierzchni. <b>Instrukcja producenta płytek kontaktowych.</b>

\* badania akredytowane



## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

Zakres pracy w Systemie Zintegrowanym reguluje od roku 2005 zarządzenie Głównego Inspektora Sanitarnego w sprawie realizacji badań jakości wody. Pracownia Badań Mikrobiologicznych Wody oraz Pracownia Badań Fizyko-Chemicznych Wody realizuje badania w zakresie:

**Tabela 2. Zakres badań mikrobiologicznych wody.**

Lp.	Badana cecha	Normy metodyczne/procedury badawcze
1.	Ogólna liczba mikroorganizmów na agarze odżywczym w temp. 22±2°C i w 36±2°C	PN-EN ISO 6222:2004* Jakość wody. Oznaczanie ilościowe mikroorganizmów zdolnych do wzrostu. Określenie ogólnej liczby kolonii metodą posiewu na agarze odżywczym.
2.	Obecność i liczba bakterii grupy coli, liczba <i>Escherichia coli</i>	PN-EN ISO 9308-1:2014-12+A1:2017-04* Jakość wody. Oznaczanie ilościowe <i>Escherichia coli</i> i bakterii grupy coli. Część 1: Metoda filtracji membranowej do badania wód o małej ilości mikroflory towarzyszącej.
3.	Obecność i liczba Enterokoków kałowych	PN-EN ISO 7899-2:2004* Jakość wody. Wykrywanie i oznaczanie ilościowe Enterokoków kałowych. Część 2: Metoda filtracji membranowej.
4.	Obecność i liczba gronkowców koagulazo - dodatnich	Metodyka PZH ZHK:2007*. Metoda filtracji membranowej.
5.	NPL bakterii grupy coli i <i>Escherichia coli</i> Metoda NPL z zast. testu Colilert 18	PN-EN ISO 9308-2:2014-06* Jakość wody. Oznaczanie ilościowe <i>Escherichia coli</i> i bakterii grupy coli. Część 2: Metoda najbardziej prawdopodobnej liczby.
6.	Obecność i liczba <i>Legionella</i>	Metoda filtracji membranowej. PN-EN ISO 11731:2017-08* Jakość wody - Oznaczanie ilościowe bakterii z rodzaju <i>Legionella</i> .
7.	Obecność i liczba <i>Pseudomonas aeruginosa</i>	PN-EN ISO 16266:2009* Jakość wody. Wykrywanie i oznaczanie ilościowe <i>Pseudomonas aeruginosa</i> .

\* badania akredytowane

**Tabela 3. Zakres badań fizyko-chemicznych wody.**

Lp.	Badana cecha	Normy metodyczne/procedury badawcze
1.	Mętność	PN-EN ISO 7027-1:2016-09* Jakość wody. Oznaczanie mętności. Część 1: Metody ilościowe.
2.	Zapach i smak	PB-05 wyd.1 z dn. 31.01.2006 Oznaczanie zapachu i smaku w wodzie. (procedura opracowana na podstawie normy wycofanej PN-72/C-04557)
3.	Barwa	PN-EN ISO 7887:2012, pkt 6 i pkt 7* Jakość wody. Badanie i oznaczanie barwy.
4.	pH	PN-EN ISO 10523:2012* Oznaczanie pH wód i ścieków metodą elektrometryczną.
5.	Twardość ogólna	PN-ISO 6059:1999 Jakość wody. Oznaczanie sumarycznej zawartości wapnia i magnezu. Metoda miareczkowa z EDTA.
6.	Stężenie żelaza	PN-ISO 6332:2001* Jakość wody. Oznaczanie żelaza. Metoda spektrometryczna z 1,10-fenantroliną.
7.	Chlorki	N-ISO 9297:1994 Jakość wody. Oznaczanie chlorków. Metoda miareczkowania azotanem srebra w obecności chromianu jako wskaźnika (Metoda Mohra).
8.	Stężenie jonów amonowych	PN-ISO 7150-1:2002* Jakość wody. Oznaczanie azotu amonowego. Część 1: Manualna metoda spektrometryczna.



## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

Lp.	Badana cecha	Normy metodyczne/procedury badawcze
9.	Stężenie azotynów	PN-EN 26777:1999* Jakość wody. Oznaczanie azotynów. Metoda absorpcyjnej spektrometrii cząsteczkowej.
10.	Stężenie azotanów	PN-82/C-04576.08* Woda i ścieki. Badania zawartości związków azotu. Oznaczanie azotu azotanowego metodą kolorymetryczną z salicylanem sodowym.
11.	Przewodność elektryczna właściwa	PN-EN 27888:1999* Jakość wody. Oznaczanie przewodności elektrycznej właściwej.
12.	Mangan metodą nadmanganianową	PB-07 wyd. 2 z dnia 05.09.2007 r. Oznaczanie manganu metodą nadmanganianową. (procedura opracowana na podstawie normy wycofanej PN-92/C-04590/02).
13.	Stężenie chloru całkowitego, wolnego i związanego	PB-14 wyd. 1 z dnia 19.04.2018 r.* Oznaczanie chloru wolnego i całkowitego metodą kolorymetryczną za pomocą testów Hach-Lange oraz chloru związanego metodą obliczeniową.
14.	Potencjał redox względem AG/CL	PB-13 wyd. 1 z dnia 10.04.2018 r.* Pomiar potencjału oksydoredukcyjnego w wodzie na pływalniach.
15.	Utlenialność	PN-EN ISO 8467:2001* Jakość wody. Oznaczanie indeksu nadmanganianowego.

\* badania akredytowane

Zgodnie z zarządzeniem Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z dnia 1 kwietnia 2009 roku Pracownia Diagnostyki Schorzeń Bakteryjnych realizuje badania biologicznych czynników chorobotwórczych w Zintegrowanym Systemie Badań Laboratoryjnych na terenie województwa lubelskiego w zakresie:

**Tabela 4. Zakres badań w Pracowni Diagnostyki Schorzeń Bakteryjnych.**

Lp.	Badany obiekt	Badana cecha	Badana cecha
1.	Kał, wymaz z odbytu	<b>Obecność pałeczek <i>Salmonella</i> i <i>Shigella</i>.</b> Metoda hodowlana z potwierdzeniem biochemicznym i serologicznym.	<b>PB-02 wydanie 4 z dnia 21.02.2012 r.*</b> Diagnostyka pałeczek jelitowych <i>Salmonella</i> i <i>Shigella</i> .
		<b>Obecność pałeczek <i>Yersinia</i>.</b> Metoda posiewu płytkowego, Identyfikacja biochemiczna.	<b>PB-08 wyd. 3 z dnia 11.04.2012 r.</b> Diagnostyka pałeczek jelitowych <i>Yersinia</i> .
2.	Urządzenia sterylizujące - autoklawy	<b>Badanie bakteriologiczne skuteczności sterylizacji za pomocą wskaźnika biologicznego.</b>	<b>PB-12 wyd. 1 z dnia 05.03.2018 r.*</b> Biologiczna ocena skuteczności procesu sterylizacji parą wodną w nadciśnieniu.

\* badania akredytowane

W roku 2024 w Oddziale Laboratoryjnym PSSE wykonano w sumie w ramach badań nadzorowych: **2229** badań oraz **6657** oznaczeń z powiatów: janowskiego, opolskiego, świdnickiego oraz kraśnickiego.

W ramach prac zleconych wykonano ogółem **4141** badań i **9717** oznaczeń.





## Informacja o Stanie Bezpieczeństwa Sanitarnego Powiatu Janowskiego za rok 2024

---

### XVI. PODSUMOWANIE

Liczba obiektów nadzorowanych przez PSSE w 2024 roku przedstawiała się następująco:

- Sekcja Higieny Komunalnej - 271
- Sekcja Higieny Żywności i Żywienia - 3537
- Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami - 244
- Sekcja Nadzoru Przeciw Epidemicznego - 102
- Stanowisko do spraw Higieny Dzieci i Młodzieży - 114
- Stanowisko do spraw Oświaty Zdrowotnej i Promocja Zdrowia - 95

W celu zapewnienia bezpieczeństwa sanitarnego powiatu janowskiego w 2024 r. pracownicy PSSE przeprowadzili łącznie **1247** kontroli w **946** obiektach.

W celu wyegzekwowania nałożonych podczas kontroli obowiązków wydano **169** decyzji administracyjnych, **108** decyzji rachunkowych na łączną kwotę **28.140,00 zł** oraz nałożono **23** mandaty karne na łączną kwotę **2.700,00 zł**.

Do badań w zakresie urzędowej kontroli żywności, monitoringu jakości wody, kosmetyków, wymazów epidemiologicznych pobrano łącznie **431** próbek.

Efekty naszej pracy mobilizują do prowadzenia aktywnego nadzoru epidemiologicznego oraz działań prowadzonych ustawicznie i z dużym zaangażowaniem, na rzecz promocji zdrowia.